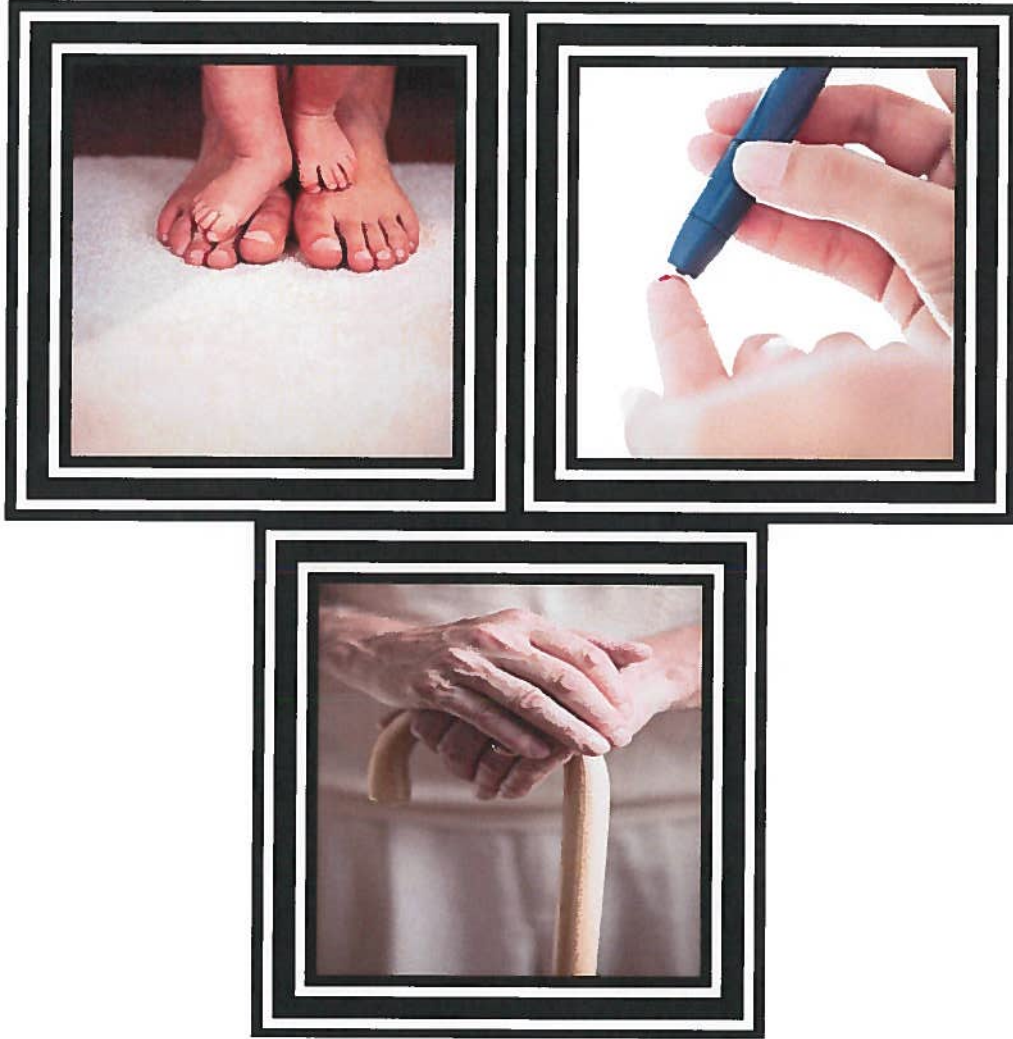

Peruspalvelukuntayhtymä

Selänne

Haapajärvi · Pyhäjärvi · Reisjärvi

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2015

Yhteistyötoimikunta 23.2.2016
Kuntayhtymähallitus 25.2.2016
Tarkastuslautakunta 21.4.2016 § 22

E. L. E

Sisällysluettelo

1. Kuntayhtymän johtajan katsaus	3
2. Kuntayhtymän hallinto	4
3. Yleinen ja alueen kehitys	7
4. Kuntayhtymän toiminta	7
5. Kuntayhtymän henkilöstö	7
6. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	8
7. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	9
8. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	11
8.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	12
8.2 Rahoituslaskelma	13
8.3 Tase	14
8.4 Kokonaistulot ja -menot	15
8.5 Tilikauden tuloksen käsittely	15
9. Talousarvion toteutuminen	15
9.1 Hallinto	24
9.2 Varhaiskasvatuksen palvelut	25
9.3 Hyvinvointipalvelut	27
9.3.1 Hallinto	27
9.3.2 Neuvola	27
9.3.3 Lastensuojelu	29
9.3.4 Aikuissosiaalityö	30
9.3.5 Vammaispalvelut	30
9.3.6 Terapiapalvelut	32
9.4 Terveys- ja vanhuspalvelut	33
9.4.1 Lääkäreiden- ja hoitajien vastaanottopalvelut	34
9.4.2 Vuodeosastot	36
9.4.3 Kuntoutus	37
9.4.4 Sairaankuljetus ja ensihoito	37
9.4.5 Työterveyshuolto	37
9.4.6 Suun ja hampaiden terveydenhuolto	38
9.4.7 Erikoissairaanhoido	39
9.4.8 Dialyysiyksikkö	40
9.4.9 Täydentävät palvelut	40
9.4.10 Vanhuspalvelut	42
9.4.11 Kotihoito	44
9.4.12 Asumispalvelut	45
9.5 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	48
9.6 Investointien toteutuminen	53
9.7 Rahoitusosan toteutuminen	54
10. Tilinpäätöslaskelmat	55
11. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	58
11.1 Arvostuksen periaatteet	58
11.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	58
11.2.1 Kuntayhtymän toimintatuotot	58
11.2.2 Tilintarkastuspalkkiot	58
11.3 Käyttöomaisuus	59
11.4 Tasetta koskevat liitetiedot	60
11.4.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	60
11.4.2 Saamiset	61
11.4.3 Peruspääoma	62
11.4.4 Lyhytaikainen vieraspääoma	63
11.4.5 Lomapalkkavelka	63
12. Tilinpäätöksen allekirjoitukset	64
Liitteet	
1. Henkilöstöraportti vuodelta 2015	65
2. Suoritteiden toteutuminen	79

1 Kuntayhtymän johtajan katsaus

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne lähti kuudenteen toimintavuoteensa kolmen jäsenkunnan voimin. Kärsämäen kunta jatkoi edelleen osajäsenenä ympäristö- ja rakennusvalvonnan ja Taloushallinto Selman palvelujen osalta. Osajäsenyys Taloushallinto Selman osalta päättyi vuoden lopussa.

Kuntayhtymän toimintavuotta on leimannut vahvasti valtakunnallinen sote- ja aluehallintouudistus. Pääministeri Juha Sipilän hallitus linjasi 20.10.2015 ja 7.11.2015 tekemillään päätöksillä sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen uudistamista sekä perustettavien itsehallintoalueiden määrää ja aluejakoa. Hallitus sopi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen periaatteista ja alueiden määrästä 7.11.2015. Itsehallintoalueita perustetaan 18 ja niiden pohjana ovat nykyiset maakunnat. Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut järjestetään 15 alueen puitteissa. Hallitus linjasi 20.10.2015, että kunnilla ei voi jatkossa olla merkittävää vastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta. Tulevien itsehallintoalueiden rahoitus valmistellaan ensisijaisesti valtion rahoitusvastuun pohjalta. Vaihtoehtoisesti selvitetään myös mallia, joka perustuisi osittain itsehallintoalueiden omaan verotusoikeuteen.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne kunnista Reisjärven kunta osallistuu Keski-Pohjanmaan sote-valmisteluun ja Haapajärven sekä Pyhäjärven kaupungit Pohjois-Pohjanmaan sote-valmisteluun Keski-Pohjanmaan valmistelu on jo pitkällä ja uusi soteorganisaatio Soite aloittaa 1.1.2017. Reisjärven kunta on tuossa organisaatiossa mukana osajäsenenä erikoissairaanhoidon ja ensihoidon osalta. Pohjois-Pohjanmaan alueella käynnistyy PoPSTer-hanke helmikuussa 2016. Hankkeen tarkoituksena on luoda Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveydenhuollon optimaaliset palveluprosessit osaksi IHA-kokonaisuutta.

Toimintavuoden aikana kuntayhtymän toimintaa kehitettiin palvelujen vaikuttavuuden, prosessien tehostamisen ja talouden näkökulmasta Johtotähti-raportin linjausten mukaisesti. Jäsenkuntien palvelujen laatu ja kattavuus turvattiin huomioiden kuntien taloudelliset voimavarat.

Kuntayhtymä on järjestänyt jäsenkuntien palvelut vuosisopimusten mukaisesti, vaikkakin jäsenkuntien tiukka taloustilanne toi haasteita palvelujen järjestämiselle. Toimintakertomuksessa esitetään palvelulinjoittain taloudelliset ja toiminnalliset toteutumat vuodelta 2015. Kuntayhtymähallitus seurasi talouden toteutumaa kuukausiraportin muodossa ja jäsenkunnissa käytiin vuoden aikana useita neuvotteluja palvelujen tuottamisesta. Lisäksi vuoden aikana laadittiin kaksi osavuosisuoritusraporttia, joissa raportoitiin toiminnasta ja taloudesta.

Erillinen henkilöstöraportti on laadittu osaksi tätä toimintakertomusta. Raportti sisältää henkilöstöä ja sen työtä, kehitystä, tuottavuutta, tuloksia sekä terveyttä ja työkykyä koskevia tunnuslukuja ja tilastoja. Kuntayhtymässä oli 31.12.2015 vakituista henkilöstöä 634 ja lisäksi sijaisia/määräaikaisia 236. Henkilöstön saatavuus on ollut ajoittain vaikeaa kaikilla palvelulinjoilla. Rekrytoinnissa käytetään valtakunnallista rekrytointijärjestelmää.

Vuosi 2015 oli kuntayhtymässä muutosten vuosi. Kuntayhtymä kehitti toimintaansa Johtotähti-raportin mukaisesti ja päivitti organisaatiolle strategian vuosille 2016-2020. Kuntayhtymän operatiivinen toiminta toimi rutinoitusti ja ongelmitta ja perustehtävän toteuttamisessa eli kuntalaisten peruspalveluiden tuottamisessa onnistuttiin hyvin. Kuntien taloudelliset haasteet peilautuvat suoraan ja välittömästi myös kuntayhtymän toimintaan. Tämä näkyi ja tulee jatkossa näkymään kuntayhtymän toiminnassa ja kehittämistyössä.

Tuomas Aikkila, kuntayhtymän johtaja

2 Kuntayhtymän hallinto

Luottamushenkilöhallinto

Perussopimuksen mukaisesti jäsenkuntien valtuustot käyttävät yhtäpitävin päätöksin kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa. Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät:

- kuntayhtymän talousarvion ja taloussuunnitelman
- kuntayhtymän poistojen laskennan perusteet
- kuntayhtymän toimintaa koskevat johtosäännöt
- tilinpäätöksen
- vastuuvapauden myöntämisen sekä toimenpiteet, joihin tilintarkastajien kertomus antaa aihetta
- valtuustokaudeksi laaditun palvelutasosuunnitelman
- oman kunnan talousarvion yhteydessä hyväksyttävän kuntakohtaisen vuosisopimuksen
- muut yhtymähallituksen erikseen esittämät asiat.

Muu päätöksenteko kuuluu yhtymähallitukselle, ellei päätösvaltaa ole hallinto- tai muilla säännöillä siirretty muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

Yhtymäkokous kutsutaan koolle siinä tapauksessa, että jäsenkuntien valtuustot tai toimielimet eivät yhtymähallituksen päättämässä määräajassa ole tehneet asiassa yhtäpitäviä päätöksiä.

Yhtymähallitus

Varsinaiset:

Teuvo Nyman, pj, Reisjärvi
Veikko Ekman, 1. vpj, Haapajärvi
Paavo Leskinen, 2 vpj.
Paavo Ranua, Haapajärvi
Anne Nevasaari, Haapajärvi
Jukka-Pekka Hjelm, Haapajärvi
Jukka Tikanmäki, Pyhäjärvi
Tyyne Tuikka, Pyhäjärvi
Kirsi Muhonen, Reisjärvi 5/2015 asti
Irma Kinnunen, Reisjärvi 6/2015 alk.

Varajäsenet:

Kauko Mäntypuro
Sanna Isola
Tarmo Rapo
Klaus Jyrinki
Maritta Niska
Jari Nahkanen
Kauko Tikkanen
Seppo Pietikäinen
Irma Kinnunen
Marjatta Mattila

Yhtymähallitus kokoontunut 11 kertaa ja käsitellyt 187 asiaa. Esittelijöinä ovat toimineet vs. kuntayhtymän johtaja Jorma Turunen, kokous 1/2015, vs. kuntayhtymän johtaja Ritva Kosklin, kokoukset 2-7/2015, vs. kuntayhtymän johtaja Jorma Turunen, kokoukset 8-11/2015
Pöytäkirjanpitäjinä ovat toimineet toimistosihteri Seija Koirikivi, kokoukset 1-6 ja 8-11/2015 ja toimistosihteri Paula Ilmonen, kokous 7/2015.

Yksilöjaos

Yhtymähallituksessa on lisäksi yksilöjaos, joka käsittelee yksilöasioissa tehtyjä oikaisuvaatimuksia.

Varsinaiset:

Maria Tofferi, pj, Reisjärvi
Tarmo Rapo, Pyhäjärvi
Jari Nahkanen, vpj, Haapajärvi
Anne Nevasaari, Haapajärvi 26.2.2015 alk.

Varajäsenet:

Hanna Tölli
Kauko Tikkanen
Terttu Reponen
Martti Ruotsalainen, Pyhäjärvi 19.3.2015 alk.

Yksilöjaos on kokoontunut 9 kertaa ja käsitellyt 59 asiaa. Esittelijöinä ja pöytäkirjanpitäjinä ovat toimineet hyvinvointipalvelujohtaja Anita Laitinen, kokous 1/2015, vs. kuntayhtymän johtaja Ritva Kosklin, kokoukset 2-7/2015 ja vs. kuntayhtymän johtaja Jorma Turunen, kokoukset 7-9/2015.

Ympäristölautakunnan

Varsinaiset jäsenet:

Esko Isoniemi, Haapajärvi
Mauri Tenkula, Haapajärvi
Jarkko Savola, vpj, Reisjärvi
Anja Muuttola, Reisjärvi
Ari Varis, pj, Pyhäjärvi
Sirkka Aho, Pyhäjärvi
Kari Pentikäinen, Kärämäki
Pauli Ojalehto, Kärämäki

Varajäsenet:

Mikko Vainio
Tuomo Pylkkönen
Tuomo Kinnunen
Minna Helminen
Seppo Laurikkala
Markku Fält
Pentti Pesonen
Anne Ruha

Ympäristölautakunta on kokoontunut 6 kertaa ja käsitellyt 51 asiaa. Viranhaltija, joka valmistelee asian lautakunnalle, toimii myös esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä on toiminut ympäristöjohtaja Jorma Turunen ajalla 1.1.-2.8.2015 ja vs. ympäristöjohtaja Sanna Rätty ajalla 3.8.-31.12.2015.

Tarkastuslautakunta

Varsinaiset jäsenet:

Merja Öykkönen, pj, Kärämäki 5/2015 asti,
Aimo Remes, Kärämäki 5/2015 asti
Hannes Tolonen, Haapajärvi 8/2015 asti
Matti Olkkonen, Haapajärvi 8/2015 asti
Vesa Puputti, pj Haapajärvi 9/2015 alkaen
Esko Lapinoja, Haapajärvi 9/2015 alkaen
Esa Hirvinen, Reisjärvi
Helena Kinnunen, Reisjärvi
Raija Leppäharju, vpj, Pyhäjärvi,
Riitta-Liisa Harmoinen-Kyllönen, Pyhäjärvi 3/2015 asti
Markku Liuska, Pyhäjärvi 4/2015 alkaen

Varajäsenet:

Väinö Parkkila
Satu Pinola
Esko Lapinoja
Ossi Savola,
Esko Isoniemi
Anniina Kärkkäinen
Jarno Saaranen
Eila Järvelä
Teija Mykkänen
Markku Liuska
Taimi Nurminen

Tarkastuslautakunta on kokoontunut seitsemän kertaa ja käsitellyt 58 asiaa. Esittelijänä on toiminut lautakunnan puheenjohtaja Merja Öykkönen kokoukset 1-5/2015, Raija Leppäharju kokouksessa 6/2015 ja Vesa Puputti 7/2015. Pöytäkirjanpitäjänä on toiminut toimistos sihteeri Paula Ilmonen.

Organisaatio ja vastuuhenkilöt

Kuntayhtymää johtaa kuntayhtymän johtaja Tuomas Aikkila 1.1.2016 alkaen. Kuntayhtymän johtajan Johanna Kiiskilän sijaisena ja avoimen viran hoitajina on vuoden aikana toimineet Ritva Kosklin ajalla 1.2.-12.7.2015 ja Jorma Turunen ajalla 1.-31.1.2015 ja 13.7.-31.12.2015. Kuntayhtymällä on myös tukipalveluyksikkö (Taloushallinto SELMA), joka tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon sekä atk-palveluja kuntayhtymälle ja jäsenkunnille. Tukipalveluyksikköä johtaa talous- ja henkilöstöjohtaja Seija Kärkkäinen.

Kuntayhtymän organisaatio jakaantuu palvelulinjoihin, joita ovat:

- varhaiskasvatuksen palvelut, esimiehenä Minna Hattunen
- hyvinvointipalvelut, esimiehenä hyvinvointijohtaja Anita Laitinen
- terveys- ja vanhuspalvelut, esimiehenä palvelujohtaja Salli Kumpulainen 1.1.-28.2.2015, Ritva Kosklin 19.1.-12.7.2015, vs. palvelujohtajana Merja Haapakorva-Kallio 1.1.-12.7.2015 ja va. palvelujohtajana 13.7.-30.11.2015 ja 1.12.2015 alkaen hoitotyönjohtaja Tarja Vaitiniemi ja hoito- ja vanhustyönjohtaja Ulla Muhonen
- terveys- ja vanhuspalvelut/erikoissairaanhoito/lääkinnällinen vastuu, esimiehenä ylilääkäri va. Kirsi Kiukaanniemi

- ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut, esimiehenä ympäristöjohtaja Jorma Turunen, vs. ympäristöjohtajana Sanna Rätty 1.-31.1.2015 ja 13.7.-31.1.2015.

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kuntayhtymän johtaja, talous- ja henkilöstöjohtaja sekä palvelulinjojen esimiehinä toimivat palvelujohtajat. Viranhaltijoiden nimet on lueteltu yllä.

E. L.

3 Yleinen ja alueen kehitys

Alueen keskeisiä haasteena on vanheneva ja vähenevä väestö. Syntyvyys osassa jäsenkuntia on maakunnan ja maan keskiarvoja runsaampaa.

Selänteen jäsenkuntien asukasluvut 31.12.2015, 2014, 2013, 2012, 2011, 2010 ja 2009

Kunta	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009
Haapajärvi	7438	7492	7614	7640	7.611	7.639	7.714
Kärsämäki		2695	2723	2763	2.820	2.872	2.918
Pyhäjärvi	5508	5565	5733	5850	5.890	5.946	6.001
Reisjärvi	2892	2900	2928	2961	2.998	2.973	3.020
Yhteensä	15838	18652	18998	19214	19.319	19.430	19.653

* Kärsämäen väkiluku 31.12.2015 2657

Jäsenkuntien väestön ikärakenne vaihtelee kunnittain.

	0-14 v. osuus väestöstä 31.12.2015	15-64 v. osuus väestöstä 31.12.2015	yli 65 v. osuus väestöstä 31.12.2015	perheiden lukumäärä 31.12.2014
Haapajärvi	1483	4408	1547	7437
Pyhäjärvi	804	3024	1680	5508
Reisjärvi	565	1646	681	2892
Yhteensä/ka	950,7	3026	1 302,7	5279

4 Kuntayhtymän toiminta

Vuosi 2015 oli kuntayhtymän kuudes toimintavuosi. Palvelutoiminta on saatu toimimaan perustamisen jälkeen hyvin. Taloutta oikaisevina toimenpiteinä on kesäkuun loppuun saakka ollut voimassa kolmen päivän sijaiskielto, joulunajan avovastaanottojen kiinniotot ja lomien keskittäminen kaikissa toimipisteissä joulun aikaan. Organisaatiomuutos on toteutettu 1.1.2015 alkaen yhdistämällä hoito- ja vanhustyöpalvelut ja terveyden- ja sairaanhoidon avopalvelut terveys- ja vanhuspalveluiksi. Varhaiskasvatus on toiminut omana palvelulinjana ja siirtyy jäsenkuntien palvelujen piiriin 1.1.2016 alkaen. Kärsämäki erosi kuntayhtymästä 1.1.2015 alkaen. Kuntayhtymän toimintaa on sopeutettu jäljelle jäävän organisaation tarpeiden mukaiseksi mahdollisuuksien rajoissa. Kaikkia virkoja ei ole täytetty ja tehtäviä on jaettu uudelleen.

5 Kuntayhtymän henkilöstö

Kertomusvuoden lopussa vakinaista henkilökuntaa oli 634 henkilöä ja sijaisia 236 henkilöä, joista työllistettyjä oli 6. Vakituudesta henkilökunnasta osa-aikatyössä oli 73 työntekijää. Avoimia vakansseja oli hakijoiden puuttumisen takia tai meneillään olevan täyttöprosessin vuoksi. Määräaikaisista työntekijöistä suurin osa on vuosi-, sairaus- ja muiden työlomien sijaisia.

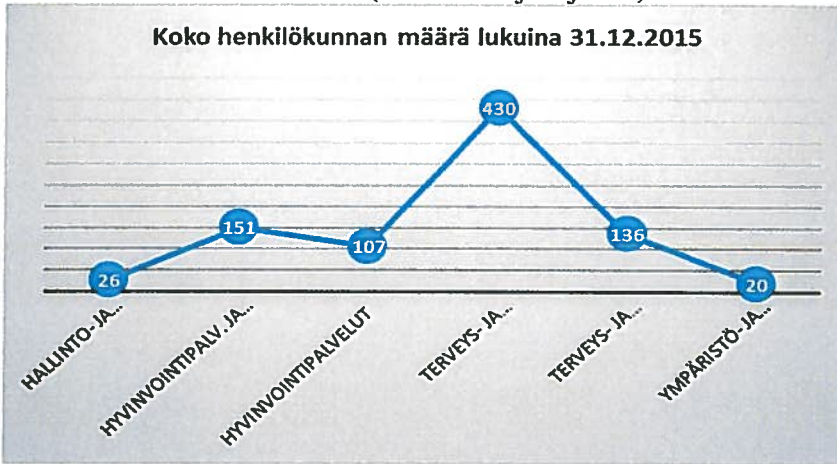
Henkilöstökulut olivat yhteensä noin 33,1 miljoonaa euroa, josta palkkojen ja palkkioiden osuus oli 26,8 miljoonaa euroa, henkilösivukulujen osuus 6,3 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut laskivat edellisestä vuodesta 2,6 miljoonaa euroa, mikä johtuu Kärsämäen eroamisesta kuntayhtymästä. Henkilöstökulujen vertailu ilman Kärsämäen henkilöstökuluja osoittaa henkilöstökulujen nousua

yhteensä 998.000 euroa eli kasvua oli 3,9 %. Selänteen henkilökunnasta lähes puolet työskentelee terveys- ja vanhushuolteenlinjalla. Seuraavaksi eniten työntekijöitä on varhaiskasvatuksessa ja terveyden- ja sairaanhoidon avopalveluissa.

Henkilöstökulujen jakaantuminen palvelulinjoittain:

Palvelulinja	Palkat ja palkkiot (1000 euroa)	Henkilösivukulut (1000 euroa)	Yhteensä (1000 euroa)	%	Muutos 2014/2015 (1000 euroa/%)
Hallinto	972	218	1.190	3,5	770/39,3
Varhaiskasvatus, neuvola, lastensuojelu	4.237	986	5.223	15,8	947/15,3
Hyvinvointipalvelut	3.131	783	3.914	11,8	216/-5,8
Terveys- ja vanhushuolteenlinjat	17.611	4091	21.702	65,5	1.292/5,6
Ympäristöpalvelut	868	246	1.114	3,4	101/-10
Yhteensä	26.819	6.324	33.143	100	2.692/7,5

Koko henkilökunnan määrä (vakinaiset ja sijaiset) lukumäärinä eri palvelulinjoilla 31.12.2015:

Liitteenä olevassa henkilöstöraportissa esitetään yksityiskohtaiset tiedot palvelulinjoittain mm. henkilökunnan määrästä, poissaoloista ja työhyvinvoinnista.

6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toimintaan vaikuttavista tekijöistä

Merkittävin riski ja epävarmuustekijä tulee olemaan toimintaympäristössä tapahtuva muutos. Todennäköisin tällainen muutos on valmistelussa oleva sote- ja aluehallintouudistus.

Henkilöstön saatavuus varsinkin yleisesti vaikeasti rekrytoivien ammattiryhmien kohdalla on myös merkittävä riski kuntayhtymän toiminnan turvaamiseksi. Myös mahdollinen koulutuksen keskittyminen kauas aluekeskuksiin vähentää koulutetun ja ammattitaitoisen henkilökunnan saatavuutta. Henkilöriskeihin liittyvät myös toimitilakysymykset, joita selvitetään yhteistyössä toimitilat omistavien jäsenkuntien kanssa. Työergonomiakortti-, työyhteisön alustaitojen- ja ergonomisten työvuorojen koulutuksilla pyritään henkilöstön hyvinvoinnin lisäämiseen. Varhaisen tuen –mallin mukaisia keskusteluja käydään työntekijöiden kanssa, mahdollistetaan työnkierto ja järjestetään tarvittaessa henkilökunnalle työnohjausta.

Palvelujen kysynnän kasvu väestön ikääntyessä ja Selänteen alueen väestön sairastavuus sekä

S. L. B.

sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien lisääntyminen asettaa kuntayhtymän palvelutuotannolle haasteita. Väestö tulee ikääntymään vuoteen 2030 mennessä merkittävästi, kuten alla olevasta taulukosta voidaan havaita. Palvelujen tarpeen lisääntyminen ajassa, jolloin kuntien taloudelliset resurssit palvelujen tuottamiseen vähentyvät, aiheuttaa rahoitukseen olennaisen vajauksen. Tämän vuoksi paineet toiminnan tehostamiselle lisääntyvät jatkuvasti.

Väestö ikäryhmittäin 31.12.2012 ja ennuste vuosille 2020 ja 2030												
	Haapajärvi				Pyhäjärvi				Reisjärvi			
	2012		2020	2030	2012		2020	2030	2012		2020	2030
Väestö	7641	%	7220	6991	5849	%	5362	5032	2961	%	2912	2873
0-6 v.	693	9,1	9,5	9,4	412	7	7,2	6,9	249	8,4	8,9	9,1
7-15v.	994	13	12,4	12,7	512	8,8	9,8	9,7	381	13	11,4	11,9
16-24v.	821	10,7	10,2	10,2	580	9,9	6,9	7,9	332	11	11,1	10,4
25-64v.	3684	48,2	43,4	38,9	2790	47	42,6	38	1353	46	43	39,7
65-74v.	778	10,2	13,9	12,8	791	14	17,5	15,4	341	12	13,7	12,8
75-84v.	489	6,4	7,5	15,9	540	9,2	10,9	22,1	223	7,5	8,7	16,1
yli 85v,	182	2,4	3,2	4,2	224	3,8	5,1	6,7	82	2,8	3,2	4,7

Toiminnassa tarvittavat tietojärjestelmät ja niiden toimivuus ovat riski, jota on hallittava mm. yhteistyösopimuksilla palvelun tuottajien kanssa sekä organisaation sisäisellä tietoturvatuominnalla. Potilasturvallisuuskoulutuksen on suorittanut hoito- ja avustava henkilökunta nettikoulutuksena. Lisäksi osa henkilökunnasta on suorittanut sähköisen potilastiedonarkiston koulutuksen. Tietoturvasuunnitelmien laadintaa jatketaan edelleen.

Kyberturvallisuus on turvallisuuden osa-alue, jolla pyritään sähköisen ja verkotetun yhteiskunnan turvallisuuteen. Kyberturvallisuudessa tunnistetaan, ehkäistään ja varaudutaan sähköisten ja verkotettujen järjestelmien häiriöiden vaikutuksiin yhteiskunnan kriittisiin toimintoihin. Kyberturvallisuusajattelussa yhdistyy tietoturvallisuuden, jatkuvuuden hallinnan ja yhteiskunnan kriisivarautumisen ajattelu. Erilaiset verkkohyökkäykset ovat ajankohtaisia ja huoli omien tietojen päätyemisestä väärin käsiin huolestuttaa. Kuntayhtymässä päivitetään säännöllisesti erilaisia it-ohjelmia ja ohjelmistojen turvallinen käyttövarmuus on entistäkin tärkeämpää.

Kuntayhtymällä on lakisääteisen tapaturmavakuutuksen lisäksi työnantajan työttömyysvakuutus, vapaaehtoisia työajan ja hoidon aikaisia tapaturmavakuutuksia erityisryhmille, omaisuusvakuutus toimitiloissa olevalle irtaimistolle, vastuuvakuutus tilivelvollisille viranhaltijoille ja luottamushenkilöille sekä toiminnan vastuuvakuutus. Vakuutukset on hankittu If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:ltä.

7 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen hallintosäännön 8 luvun 41 §:ssä mainitaan ulkoisesta ja sisäisestä valvonnasta seuraavasti:

Kuntayhtymän hallinnon ja talouden valvonta ja riskien hallinta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalain ja tämän luvun mukaisesti.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta on johtamisen apuväline. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä vastaa kuntayhtymähallitus ja hyväksyy asiaa koskevat ohjeet.

Valvonnan tavoitteena on:

- 1) edistää kuntayhtymän toimintojen säännönmukaisuutta, taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta sekä parantaa palvelujen ja muiden tuotteiden laatua
- 2) turvata menetyksiltä, jotka aiheutuvat väärinkäytöstä, vahingosta, huonosta hoidosta, virheistä ja petoksista sekä muista epäsäännönmukaisuuksista
- 3) varmistaa säädösten ja määräysten noudattaminen ja ohjauksen vaikuttavuus
- 4) kehittää ja ylläpitää luotettavia tietoja taloudesta ja hallinnosta sekä esittää ne rehellisesti määräaikaissa raporteissa
- 5) tietoihin pääsyn rajoittaminen valtuutetuille henkilöille, jotka ovat vastuuvollisia niiden hallussapidosta ja käytöstä
- 6) avainvelvollisuuksien ja -tehtävien varmistaminen jakamalla ne eri henkilöiden kesken ja määrittelemällä tarvittavat sijaisuudet
- 7) tehostaa menestymisen mahdollisuuksia

Kuntayhtymähallitus on hyväksynyt Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen sisäisen valvonnan ohjeen 20.9.2012 § 113.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntayhtymän johtamis- ja hallintojärjestelmää, strategista ja operatiivista toiminnan suunnittelua, päätöksentekoa ja seuranta. Kuntayhtymässä sisäinen valvonta toteutetaan vertaamalla toimintayksiköiden ja niiden henkilöstön toiminnan tuloksia ja toimintatapaa säädettyihin lakeihin, säännöksiin ja ohjeisiin, kuntayhtymää sitoviin sopimuksiin, kuntayhtymän omiin ohjeisiin sekä varattuihin resursseihin ja toimintatavoitteisiin.

Kuntayhtymähallitus on vastannut sisäisen valvonnan järjestämisestä hyväksymällä sisäisen valvonnan ohjeet ja käsittelemällä toimintakertomuksen ja osavuosikatsauksiin liittyvät talouden ja toiminnan keskeiset tunnusmerkit koko kuntayhtymän osalta. Viranhaltijapäätökset on saatettu hallitukselle tiedoksi säännöllisesti päätöksiin mahdollisesti kohdistuvan otto-oikeuden käyttämisen varmistamiseksi hallituksen päättämässä laajuudessa.

Kuntayhtymän johtaja on kutsunut palvelujohtajien koolle säännöllisesti, jotta hänellä on tieto kuntayhtymän tilasta ja toiminnasta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Toimintaan ja talouteen liittyvien suunnitelmien toteutuminen käydään läpi osavuosikatsausten yhteydessä. Palvelujohtajien osalta kuntayhtymän johtaja käy läpi tehtyjä päätöksiä vuosittain otannalla. Päätökset ovat nähtävillä Dynastyssa ja ProConsonassa.

Palvelulinjajohtajat vastaavat johtamansa palvelulinjan osalta sisäisestä tarkastuksesta. He vastaavat toimintaan liittyvien riskien tunnistamisesta ja hallinnasta näistä erikseen annettujen ohjeiden mukaisesti.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteessä jokainen esimies vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä tarkkailusta. Se on osa normaalia johtamista. Henkilöstön tulee raportoida esimiehelleen seikoista, jotka uhkaavat toiminnan tuloksellisuutta, laatua, laillisuutta ja kuntayhtymän varallisuuden asianmukaista hoitamista.

Asiahallintajärjestelmään kuuluvaa sopimuksenhallintaosiota käytetään sopimusten seurannassa. Työpaikan vaarojen tunnistamiseksi ja riskien arvioimiseksi on otettu käyttöön Työturvallisuuskeskuksen Riski-Arvi -tietojärjestelmä ja sen käyttöönottoa on edistetty toimintayksiköissä. Potilasturvallisuuden seurannassa on käytössä HaiPro-järjestelmä.

8 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Jäsenkuntien ennakkolaskutus perustui kuntayhtymähallituksen päätöksen mukaisesti oman toiminnan osalta talousarvioon ja erikoissairaanhoidon osalta sairaanhoitopiirien toteutuneeseen laskutukseen. Elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä hyväksytyjen talousarvion muutosesitysten pohjalta toteutettiin lisälaskutus/palautus kunnille yhteensä 1.916.176 euroa, joka jakaantui seuraavasti: Haapajärvi -848.643 €, Pyhäjärvi -790.098 € ja Reisjärvi -297.855 €. Yhteensä ennakkolaskutus oli Kärsämäki mukaan luettuna 67.035.210,61 €. Lopulliset jäsenkuntien maksuosuudet olivat yhteensä 68.653.204,69 €, joten lisäperintä oli yhteensä 1.617.994,08 €. Lisäperintä/palautus jakaantui kunnittain seuraavasti: Haapajärvi -915.417,68 €, Kärsämäki -2.860,32 €, Pyhäjärvi -815.070,59 € ja Reisjärvi +115.354,51 €.

Talousarvion toteutuminen kunnittain hallinnon ja muiden palvelujen osalta:

	HALLINTO			PALVELUT		
	TA	TOT	Tot%	TA	TOT	Tot%
Haapajärvi	818 032	742 452,54	90,76	28 966 870	29 456 780,28	101,69
Kärsämäki				204 720	179 748,32	87,80
Pyhäjärvi	615 271	558 425,84	90,76	25 009 980	25 828 661,90	103,27
Reisjärvi	314 627	285 558,67	90,76	12 056 470	11 601 577,14	96,23
Yhteensä	1 747 930	1 586 437,05	90,76	66 238 040	67 066 767,64	101,25

Talousarvion toteutuminen kunnittain, maksetut ennakkomaksuosuudet ja lisäperintä:

	HALLINTO JA YHTEENSÄ				MAKSETUT ENNAKKO- MAKSU- OSUUKSET	EROTUS - LISÄ- PERINTÄ/+ PALAUTUS
	TA	TOT	Ero €	Tot%		
Haapajärvi	29 784 902,00	30 199 232,82	414 330,82	101,39	29 283 815,14	-915 417,68
Kärsämäki	204 720,00	179 748,32	-24 971,68	87,80	176 888,00	-2 860,32
Pyhäjärvi	25 625 251,00	26 387 087,74	761 836,74	102,97	25 572 017,15	-815 070,59
Reisjärvi	12 371 097,00	11 887 135,81	-483 961,19	96,09	12 002 490,32	115 354,51
Yhteensä	67 985 970,00	68 653 204,69	667 234,69	100,98	67 035 210,61	-1 617 994,08

Yhtymähallitus hyväksyi talousarvioon elokuussa yhteensä 1.528.000 euron muutokset toimintakuluihin ja vastaavasti toimintatuotoissa oleviin kuntaosuuksiin. Lisäksi yhtymähallitus hyväksyi investointiosan ylitykseen lisämäärärahan 17.600 euroa. Talousarviomuutoksia selvitetään myöhemmin tarkemmin asianomaisissa kohdissa. Rahoitustuottoja ja -kuluja on syntynyt lähinnä perintätoimiston laskutustavasta johtuen. Perintätoimisto tilittää omat saatavansa Selänteelle tilitysten yhteydessä ja perii ne takaisin itselleen.

Kuntayhtymän menojen merkittävin nousu johtui henkilöstökulujen, avustusten ja muiden toimintakulujen kasvusta. Toimintatuotot nousivat ilman jäsenkuntien maksuosuuksia ja sisäisten palvelujen kirjauksia yhteensä n. 775.800 euroa verrattuna talousarvioon. Vuoteen 2014 verrattuna tulokehitys on ollut noin 395.500 euroa suurempi. Kotikuntakorvaukset, sosiaalitoimen maksut, Taloushallinto Selman palvelujen myynti ja rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut ovat nousseet eniten.

8.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (sisäiset mukana)

TULOSLASKELMA	TP2015	TP2014	Erotus
TOIMINTATUOTOT	80 961 370,89	90 963 619,81	-10 002 248,92
Myyntituotot	73 624 520,16	83 345 814,73	-9 721 294,57
Maksutuotot	5 658 870,43	6 157 245,59	-498 375,16
Tuet ja avustukset	928 344,46	1 041 375,05	-113 030,59
Muut toimintatuotot	749 635,84	419 184,44	330 451,40
TOIMINTAKULUT	-80 785 236,68	-91 663 668,03	10 878 431,35
Henkilöstökulut	-32 731 338,50	-35 838 297,74	3 106 959,24
Palkat ja palkkiot	-26 407 436,27	-29 019 017,75	2 611 581,48
Henkilösivukulut	-6 323 902,23	-6 819 279,99	495 377,76
Eläkekulut	-4 886 963,97	-5 196 929,98	309 966,01
Muut henkilösivukulut	-1 436 938,26	-1 622 350,01	185 411,75
Palvelujen ostot	-36 578 403,22	-43 411 125,05	6 832 721,83
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 390 577,52	-2 546 806,57	156 229,05
Avustukset	-5 294 988,20	-5 562 046,24	267 058,04
Muut toimintakulut	-3 789 929,24	-4 305 392,43	515 463,19
TOIMINTAKATE	176 134,21	-700 048,22	876 182,43
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	78 296,36	91 684,92	-13 388,56
Korkotuotot	23 717,52	43 727,11	-20 009,59
Muut rahoitustuotot	88 219,47	79 244,92	8 974,55
Korkokulut			0,00
Muut rahoituskulut	-33 640,63	-31 287,11	-2 353,52
VUOSIKATE	254 430,57	-608 363,30	862 793,87
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-254 430,57	-222 745,47	-31 685,10
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		831 108,77	-831 108,77
TILIKAUDEN TULOS Summa	-,00	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-,00	0,00	0,00

Toimintatuotot/toimintakulut %	100,2	99,2
Vuosikate/poistot %	100,0	272,6
Asukasmäärä	15.838	18.652
- osajäsenyys	18.605	

8.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2015	2014
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	254	-608
Satunnaiset erät		831
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-290	-335
Investointihyödykkeiden myyntitulot	34	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2	-112
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman muutokset		-7 324
Muut maksuvalmiuden muutokset		0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2	5
Vaihto-omaisuuden muutos	75	19
Saamisten muutos	1 424	6 587
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-218	-639
Rahoituksen rahavirta	1 281	-1 352
Rahavarojen muutos	1 279	-1 464
Rahavarat 31.12.	4 516	3 237
Rahavarat 1.1.	3 237	4 701
Muutos	1 279	1 464

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, € (mukana vuodet 2012-2015)	-86	281
Investointien tulorahoitus, %	87,7	181,6
Lainanhoitokate, 1000 euroa	0	0
Kassan riittävyys, pv	5,6	12,8
Asukasmäärä	15.838	18.652
- osajäsenyys	18.605	

8.3 Tase

TASE	2015	2014		2015	2014
	1000 euroa	1000 euroa		1000 euroa	1000 euroa
VASTAAVAA	10 333	10 580	VASTATTAVAA	10 333	10 580
A Pysyvät vastaavat	548	546	A Oma pääoma	19	19
I Aineettomat hyödykkeet	179	161	I Peruspääoma	19	19
1. Aineettomat oikeudet	179	161	D Toimeksiantojen pääomat	24	21
II Aineelliset oikeudet	369	385	2. Valtion toimeksiannot		
4. Koneet ja kalusto	369	385	3. Muut toimeksiantojen pääomat	24	21
III Sijoitukset			E Vieras pääoma	10 290	10 540
1. Osakkeet ja osuudet			II Lyhytaikainen	10 290	10 540
C Vaihuttavat vastaavat	9 785	10 033	5. Saadut ennakot	97	49
I Vaihto-omaisuus	157	230	6. Ostovelat	3 344	3 611
1. Aineet ja tarvikkeet	148	219	7. Muut velat	1 823	1 884
2. Valmiit tuotteet	9	11	8. Siirtovelat	5 026	4 996
II Saamiset	5 111	6 566			
1. Myyntisaamiset	3 867	5 537			
3. Muut saamiset	451	493			
4. Siirtosaamiset	793	536			
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 517	3 237			

TASEEN TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	2015 0,18	2014 0,18
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	12,6	11,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	0	0
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	0	0
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainakanta 31.12., €/asukas	0	0
Lainasaamiset, 1000 €	0	0
Asukasmäärä	15.838	18.652
- osajäsenyys	18.605	

8.4 Kokonaistulot ja -menot

TULOT	€	MENOT	€
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	80 961 371	Toimintakulut	80 785 237
Korkotuotot	23 718	Muut rahoituskulut	33 641
Muut rahoitustuotot	88 220	Poistot	254 431
Kokonaistulot yhteensä	81 073 309	Kokonaismenot yhteensä	81 073 309
Pysyvät vastaavat		Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	34 054	Investointimenot	290 155

8.5 Tilikauden tuloksen käsittely

Tuloslaskelman mukainen tulos toimintavuodelta on 0 euroa, kun vuosikatteesta on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot 254.430,57 euroa. Tämän mukaisesti yli-/alijäämättilille ei jää kirjattavaa.

9 Talousarvion toteutuminen

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN	TA2015	Muutos	MTA2015	Tot	Ero €	%-vert.
TOIMINTATUOTOT	77 837 710	1 668 000,00	79 505 710,00	80 961 370,89	-1 455 660,89	101,83 %
Myyntituotot	71 097 600	1 668 000,00	72 765 600,00	73 624 520,16	-858 920,16	101,18 %
Maksutuotot	5 585 160		5 585 160,00	5 658 870,43	-73 710,43	101,32 %
Tuet ja avustukset	825 400		825 400,00	928 344,46	-102 944,46	112,47 %
Muut toimintatuotot	329 550		329 550,00	749 635,84	-420 085,84	227,47 %
TOIMINTAKULUT	-77 586 530	-1 668 000,00	-79 254 530,00	-80 785 236,68	1 530 706,68	101,93 %
Henkilöstökulut	-31 647 390	-564 400,00	-32 211 790,00	-32 731 338,50	519 548,50	101,61 %
Palkat ja palkkiot	-25 672 660	-454 485,00	-26 127 145,00	-26 407 436,27	280 291,27	101,07 %
Henkilösivukulut	-5 974 730	-109 915,00	-6 084 645,00	-6 323 902,23	239 257,23	103,93 %
Eläkekulut	-4 542 110	-109 915,00	-4 652 025,00	-4 886 963,97	234 938,97	105,05 %
Muut henkilösivukulut	-1 432 620		-1 432 620,00	-1 436 938,26	4 318,26	100,30 %
Palvelujen ostot	-35 603 220	-190 300,00	-35 793 520,00	-36 578 403,22	784 883,22	102,19 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 136 660	-17 300,00	-2 153 960,00	-2 390 577,52	236 617,52	110,99 %
Avustukset	-4 783 560	-562 400,00	-5 345 960,00	-5 294 988,20	-50 971,80	99,05 %
Muut toimintakulut	-3 415 700	-333 600,00	-3 749 300,00	-3 789 929,24	40 629,24	101,08 %
TOIMINTAKATE	251 180	-,00	251 180,00	176 134,21	75 045,79	70,12 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	24 300		24 300,00	78 296,36	-53 996,36	322,21 %
Korkotuotot	35 000		35 000,00	23 717,52	11 282,48	67,76 %
Muut rahoitustuotot	30 000		30 000,00	88 219,47	-58 219,47	294,06 %
Korkokulut					0,00	
Muut rahoituskulut	-40 700		-40 700,00	-33 640,63	-7 059,37	82,66 %
VUOSIKATE	275 480	-,00	275 480,00	254 430,57	21 049,43	92,36 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-275 480		-275 480,00	-254 430,57	-21 049,43	92,36 %
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT					0,00	
TILIKAUDEN TULOS Summa	0	-,00	0,00	-,00	0,00	-351,65 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	-,00	0,00	-,00	0,00	-351,65 %

Talousarvion sitovuus yhtymähallitukseen nähden ovat palvelulinjan kunnittaiset toimintakatteet. Palvelujohtaja voi siirtää käyttösuunnitelmassa tai sen tarkistuksessa toimintatuottoja tai -kuluja palvelulinjan sisällä palveluyksiköiden välillä kunnittain. Yhtymähallitus hakee määrärahan ylitysoikeutta asianomaiselta kuntavaltuustolta, jos kunnittainen toimintakate on ylittymässä.

Yllä olevassa toteutumisessa on huomioitu yhtymähallituksen 29.10.2015 § 140 hyväksymät ja jäsenkunnille esittämät tuloslaskelman talousarviomuutokset.

E. L. J

Haapajärven osalta talousarvion muutosesitys oli yhteensä -917.600 euroa. Varhaiskasvatuksen palveluissa -70.000 euroa (esikoululaisten päivähoidon palkat, Satakielen vuokrat, lasten hoitotuki), hyvinvointipalveluissa -182.000 euroa (työmarkkinatuen kuntaosuus ja vaikeavammaisten palvelut), terveys- ja vanhuspalveluissa -586.900 euroa (hoitajien vastaanoton palkat, kotihoidon palkat, omaishoidon tuki, tehostetun palveluasumispalvelujen palkat, vuorohoidon palkat/vuokrat/kuljetukset, hammashoidonkotihoidon ja tehostetun palveluasumisen palkat ja hoitotarvikkeet) sekä saatavat eri palvelulinjoilla -78.700 euroa.

Pyhäjärven osalta talousarvion muutosesitys oli -610.400 euroa. Hyvinvointipalveluissa -190.300 euroa (työmarkkinatuen kuntaosuus, terapiapalvelujen tehostettu palveluasuminen, vaikeavammaisten palvelut), terveys- ja vanhuspalveluissa -361.500 euroa (laboratorion tutkimukset, kuljetukset ja palkat, lääkäripalvelujen ostot, omaishoidon tuki, kotihoidon palkat, tehostetun palveluasumien hoitotarvikkeet ja ostot, vuorohoidon palkat) sekä saatavien poistot eri palvelulinjoilla -58.600 euroa.

Reisjärven osalta talousarvion muutosesitys on -0 euroa, saatavien poistot 30.580 euroa eri palvelulinjoilla.

Effica 2. vaiheen (Vuosijulkaisu, eReseptin muutokset, Effica Laskutus ja Tapaturmatiedot) edellyttämiin muutoksiin oli investointiin varattu vuodelle 2015 yhteensä 31.250 euroa. Hankinta toteutui käyttöönottokustannusten ja käyttöoikeuksien osalta 24.000 euroa suurempana. Effica Kansalaisen ajanvaraus -ohjelmaa ei hankittu, investointivaraus 23.400 euroa. Raki-projektiin varattu investointimääräraha vuodelle 2014 on toteutunut vuonna 2015. Raki-projektia varten oli talousarviossa varattu investointimäärärahaa 15.400 euroa, joka ylittyi vuonna 2015 yhteensä 17.000 eurolla. Pyhäjärven tietokoneisiin varatusta investointimäärärahasta siirrettiin Haapajärven tietokoneiden investointimäärärahaan 4.881 euroa. Haapajärven tietokoneiden hankintaan oli varattu 3.200 euroa, mutta investointi toteutui 8.081 euron suuruisena. Investointimäärärahaa tarkistettiin yhteensä 17.600 eurolla.

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on esitetty talousarvion muutokset tuloslaskelmaan.

Talousarvion toteutuminen ja talousarviomuutokset tuloslaskelmamuodossa:

TALOUSARVIOMUUTOKSET	Alkup.TA	Muutos	TA	Tot	Ero €
TOIMINTATUOTOT	77 837 710,00	1 668 000,00	79 505 710,00	80 961 370,89	1 455 660,89
TOIMINTAKULUT	-77 586 530,00	-1 668 000,00	-79 254 530,00	-80 785 236,68	-1 530 706,68
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	24 300,00		24 300,00	78 296,36	53 996,36
VUOSIKATE	275 480		275 480,00	254 430,57	21 049,43
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-275 480		-275 480,00	-254 430,57	-21 049,43
Kaikki yhteensä	-,00	,00	,00	,00	,00

Talousarvion toteutuminen ja talousarviomuutokset kunnittain:

TALOUSARVIOMUUTOKSET	Akuper.TA	Muutos	TA	Tot.	Ero €
HALLINTO	64 710 040,00	1 528 000,00	66 238 040,00	67 066 767,64	828 727,64
HAAPAJÄRVEN PALVELUT	-28 049 270,00	-917 600,00	-28 966 870,00	-29 456 780,28	-489 910,28
KÄRSÄMÄEN PALVELUT	-204 720,00		-204 720,00	-179 748,32	24 971,68
PYHÄJÄRVEN PALVELUT	-24 399 580,00	-610 400,00	-25 009 980,00	-25 828 661,90	-818 681,90
REISJÄRVEN PALVELUT	-12 056 470,00		-12 056 470,00	-11 601 577,14	454 892,86
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-,00	-,00	,00	,00	-,00

Talousarvioon verrattuna jäsenkuntien maksuosuudet olivat yhteensä -1,6 milj. euroa suuremmat. Haapajärven maksuosuus oli noin -0,9 milj. euroa ja Pyhäjärven maksuosuus oli noin -0,8 milj. euroa suurempi kuin talousarviossa oli varauduttu. Kärsämäen maksuosuus oli 2.860 euroa pienempi ja Reisjärven maksuosuus oli 115.354 euroa pienempi kuin talousarviossa oli varauduttu.

Hallinnon osalta talousarviomäärärahat alittuivat noin 161.490 euroa. Palvelusihteerit siirtyivät talousarviomäärärahoineen palvelulinjoille vuoden 2015 alusta. Kärsämäen kunnan eroamisen vuoksi ja Pyhäjärven vesi- ja kaukolämmön yhtiöittämisen vuoksi kaksi laskentasihteerin tehtävää väheni Taloushallinto Selmasta. Kärsämäen kunta on ollut osajäsen vuoden 2015 aikana Taloushallinto Selman palvelujen osalta. Tulot annettujen palvelujen osalta olivat 124.000 euroa. Henkilökunnan käyttämät työterveyshuollon palveluiden ostot laskivat 51.500 euroa verrattuna edelliseen vuoteen. Kelan korvaus työterveyshuollon palveluista on 50/60 %. Hallinnoitavien hankkeiden nettovaikutukseksi muodostui 55.500 euroa.

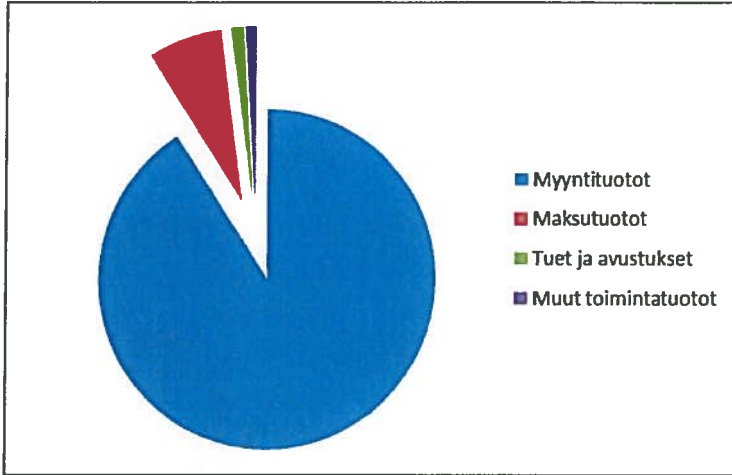
Haapajärven osalta talousarviomäärärahat ylittivät varhaiskasvatuksessa, neuvolassa ja hyvinvointipalveluissa (aikuissosiaalityö), terveys- ja vanhuspalveluissa. Euromääräisesti suurimmat ylitykset olivat vammaispalveluissa -130.000 euroa, kotiin annettavissa palveluissa -168.100 euroa, asumispalveluissa -372.000 euroa, erikoissairaanhoidossa -79.000 euroa. Säästöä tuli lastensuojelussa 153.000 euroa, toimeentulotuessa 71.000 euroa, työterveyshuollossa 68.000 euroa ja ympäristö- ja rakennusvalvonnassa 51.000 euroa verrattuna talousarvioon.

Kärsämäen osalta talousarviomäärärahat alittuivat 25.000 euroa ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen osalta.

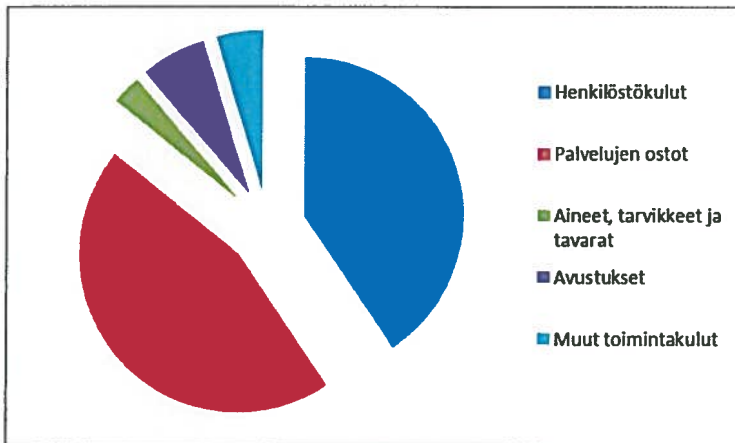
Pyhäjärven osalta talousarviomäärärahat ylittivät hyvinvointipalveluissa (vammaispalvelut), terveys- ja vanhuspalveluissa (kotiin annettavat palvelut ja asumispalvelut ja erikoissairaanhoido). Euromääräisesti suurimmat ylitykset olivat vammaispalveluissa -52.000 euroa, kotiin annettavissa palveluissa -446.200 euroa, asumispalvelut -215.000 euroa, erikoissairaanhoido -473.000 euroa. Säästöä tuli lastensuojelussa 172.500 euroa, kuntoutuksessa 59.000 euroa, suun ja hampaiden huollossa 54.000 euroa ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa 46.000 euroa verrattuna talousarvioon,

Reisjärven osalta talousarviomäärärahat ylittivät hyvinvointipalveluissa työmarkkinatuen kuntaosuus -49.500 euroa ja vammaispalvelut -62.600 euroa, terveys- ja vanhuspalveluissa ylittivät asumispalvelut 99.300 euroa. Säästö tuli varhaiskasvatuksessa 87.500 euroa, lastensuojelussa 97.000 euroa ja erikoissairaanhoidossa 505.000 euroa verrattuna talousarvioon.

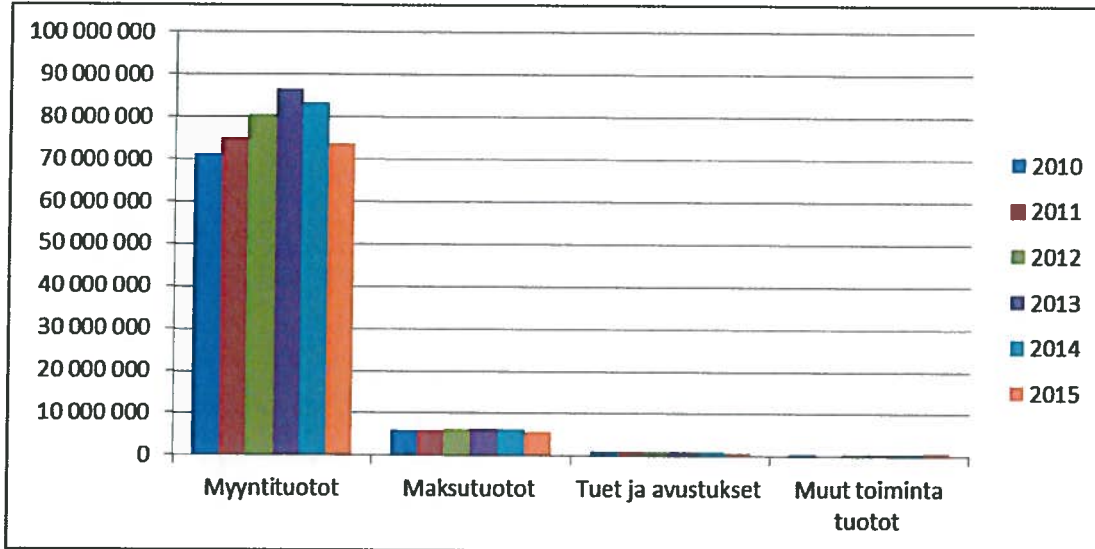
TOIMINTATUOTOT	€	%
Myyntituotot	73 624 520	90,9
Maksutuotot	5 658 870	7,0
Tuet ja avustukset	928 344	1,1
Muut toimintatuotot	749 636	0,9
TOIMINTATUOTOT	80 961 370	100,0

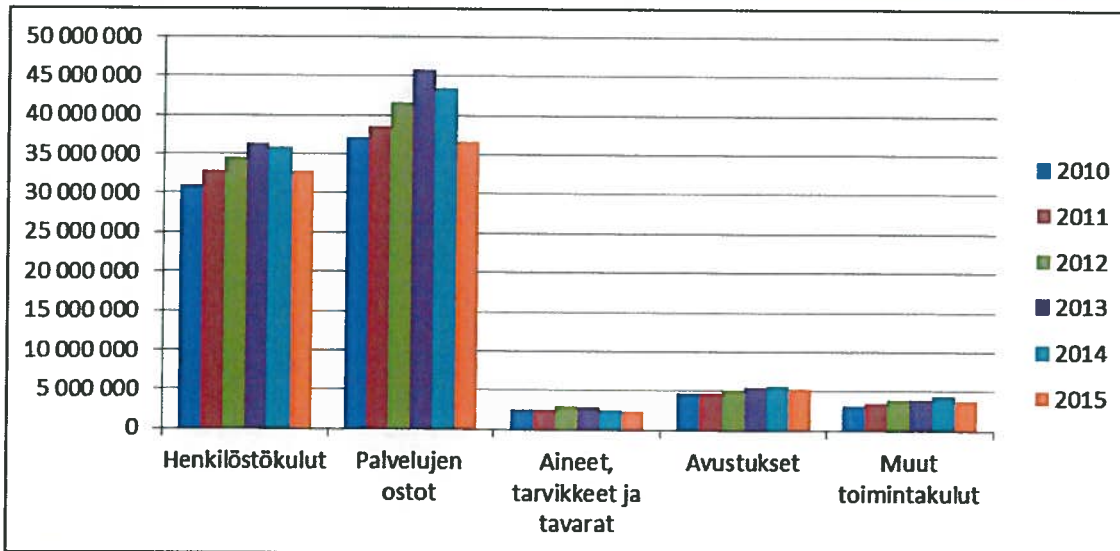
TOIMINTAKULUT	€	%
Henkilöstökulut	-32 731 339	41
Palvelujen ostot	-36 578 403	45
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 390 578	3
Avustukset	-5 294 988	7
Muut toimintakulut	-3 789 929	5
TOIMINTAKULUT	-80 785 237	100

Toimintatuotot								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Muutos € 2014/2015	%
Myyntituotot	71 304 617	74 998 371	80 335 591	86 439 439	83 345 815	73 624 520	-9 721 295	-11,66
Maksutuotot	6 056 291	5 968 779	6 272 841	6 306 213	6 157 246	5 658 870	-498 376	-8,09
Tuet ja avustukset	1 086 870	1 059 365	1 143 478	1 152 111	1 041 375	928 344	-113 031	-10,85
Muut toiminta tuotot	497 471	399 726	457 733	416 108	419 184	749 636	330 452	78,83
Yhteensä	78 945 248	82 426 241	88 209 643	94 313 871	90 963 620	80 961 370	-10 002 250	-11,00

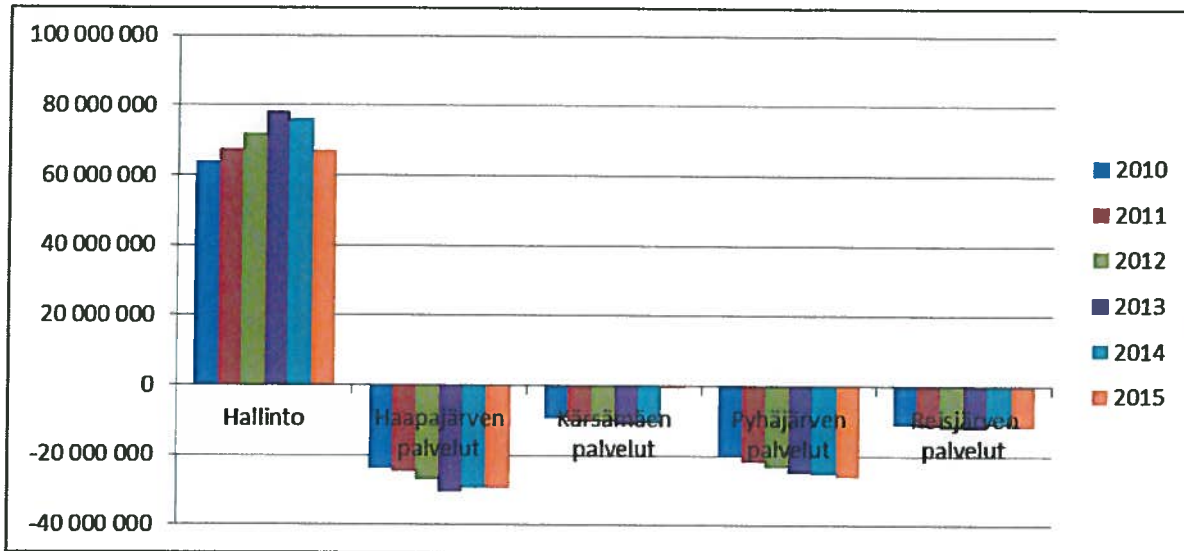
Toimintakulut								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Muutos € 2014/2015	%
Henkilöstökulut	30 967 550	32 745 352	34 451 163	36 378 367	35 838 298	32 731 339	-3 106 959	-8,67
Palvelujen ostot	37 082 452	38 476 392	41 577 899	45 732 813	43 411 125	36 578 403	-6 832 722	-15,74
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 515 807	2 551 396	2 929 872	2 774 684	2 546 807	2 390 578	-156 229	-6,13
Avustukset	4 666 007	4 722 471	5 208 782	5 397 815	5 562 046	5 294 988	-267 058	-4,80
Muut toimintakulut	3 174 941	3 444 040	3 821 693	3 942 427	4 305 392	3 789 929	-515 463	-11,97
Yhteensä	78 406 756	81 939 651	87 989 409	94 226 106	91 663 668	80 785 237	-10 878 431	-11,87

E. L. J

Toimintakate kunnittain

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Muutos € 2014/2015	%
Hallinto	63 845 275	67 538 818	72 121 630	78 084 492	75 998 586	67 066 768	8 931 819	11,75
Haapajärven palvelut	-23 766 044	-24 539 676	-26 923 046	-30 467 156	-29 297 722	-29 456 780	159 058	-0,54
Kärsämäen palvelut	-9 229 410	-10 188 689	-10 262 109	-10 815 614	-10 570 362	-179 748	-10 390 614	98,30
Pyhäjärven palvelut	-19 849 128	-21 649 199	-23 039 239	-24 687 036	-25 094 292	-25 828 662	734 370	-2,93
Reisjärven palvelut	-11 000 692	-11 161 255	-11 897 236	-12 114 686	-11 036 210	-11 601 577	565 367	-5,12

Talousarvion toteutuminen kuukausittain (hallinnon menot kuntayhtymän hallinnossa):

	Kuntayhtymän hallinto	Haapajärven palvelut	Kärsämäen palvelut	Pyhäjärven palvelut	Reisjärven palvelut	Yhteensä
Tammikuu	4 111 484,30	-1 536 456,70	-16,08	-1 208 478,27	-1 199 342,59	167 190,66
Helmikuu	5 175 640,56	-2 240 347,48	16,08	-1 915 993,43	-945 835,72	73 480,01
Maaliskuu	5 337 532,32	-2 144 050,99		-1 929 817,37	-975 045,35	288 618,61
Huhtikuu	5 244 224,83	-2 422 408,21	-63 313,53	-2 221 436,02	-701 325,58	-164 258,51
Toukokuu	5 251 779,95	-2 292 350,88		-1 959 288,81	-980 936,77	19 203,49
Kesäkuu	5 098 689,16	-3 030 974,51	0,00	-2 611 095,46	-1 270 060,96	-1 813 441,77
Heinäkuu	5 376 141,34	-2 326 293,40		-2 021 163,90	-1 067 563,65	-38 879,61
Elokuu	5 120 217,30	-2 497 104,65	-52 747,42	-2 169 407,71	-838 665,49	-437 707,97
Syyskuu	5 435 452,26	-2 307 202,84		-2 007 808,53	-977 190,54	143 250,35
Lokakuu	6 198 898,13	-2 315 228,33		-2 138 620,03	-951 150,91	793 898,86
Marraskuu	6 380 807,97	-2 236 478,49		-2 234 890,72	-984 848,50	924 590,26
Joulukuu	8 335 899,52	-4 107 883,80	-63 687,37	-3 410 661,65	-709 611,08	44 055,62
Kaikki yhteensä	67 066 767,64	-29 456 780,28	-179 748,32	-25 828 661,90	-11 601 577,14	0,00

Joulukuussa toimintakuluja kertyi muita kuukausia enemmän, koska ko. kuukaudelle kirjautuvat mm. kahden kuukauden (marras- ja joulukuu) erikoissairaanhoidon ja asumispalvelujen ostopalvelut, menojäämäpalkat sekä lomapalkkavelan muutos ja poistot. Toimintatuotoissa joulukuulle kirjautuvat mm. marras- ja joulukuun asiakas-maksutulot.

Talousarvion toteutuminen kunnittain ja palvelulinjoittain:

	TA muutos	TA lopullinen	Toteutuma	Ero €	%-vert.
Kuntayhtymän hallinto	1 528 000,00	66 238 040	67 066 767,64	-828 728	101,25 %
Hallinto ja toimistopalvelut	-66 457 970,00	-746 030	-691 500,52	-54 529	92,69 %
TOIMINTATUOTOT	-66 457 970,00	223 600	408 397,52	-184 798	182,65 %
TOIMINTAKULUT		-993 260	-1 177 527,20	184 267	118,55 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		24 300	78 296,36	-53 996	322,21 %
POISTOT		-670	-667,20	-3	99,58 %
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				0	
Tukipalveluyksikkö		-973 600	-880 100,16	-93 500	90,40 %
TOIMINTATUOTOT		131 000	134 930,19	-3 930	103,00 %
TOIMINTAKULUT		-1 095 990	-1 006 381,02	-89 609	91,82 %
POISTOT		-8 610	-8 649,33	39	100,46 %
Tarkastustoimi		-28 300	-14 836,37	-13 464	52,43 %
TOIMINTATUOTOT				0	
TOIMINTAKULUT		-28 300	-14 836,37	-13 464	52,43 %
Kuntaosuudet	67 985 970,00	67 985 970	68 653 204,69	-667 235	100,98 %
TOIMINTATUOTOT	67 985 970,00	67 985 970	68 653 204,69	-667 235	100,98 %
Haapajärven palvelut	-917 600,00	-28 966 870	-29 456 780,28	489 910	101,69 %
Varhaiskasvatus, neuvola ja lastensuojelu	-12 600,00	-4 441 960	-4 292 417,14	-149 543	96,63 %
TOIMINTATUOTOT		423 450	464 708,52	-41 259	109,74 %
TOIMINTAKULUT	-12 600,00	-4 844 690	-4 737 687,55	-107 002	97,79 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-20 720	-19 438,11	-1 282	93,81 %
Hyvinvointipalvelut	-248 900,00	-4 981 490	-5 074 372,61	92 883	101,86 %
TOIMINTATUOTOT		1 037 060	949 647,83	87 412	91,57 %
TOIMINTAKULUT	-248 900,00	-6 009 240	-6 015 004,85	5 765	100,10 %
POISTOT		-9 310	-9 015,59	-294	96,84 %
Terveys- ja vanhuspalvelut	-548 500,00	-7 235 520	-7 684 472,42	448 952	106,20 %
TOIMINTATUOTOT	130 000,00	1 836 500	1 829 344,42	7 156	99,61 %
TOIMINTAKULUT	-678 500,00	-9 035 470	-9 479 888,06	444 418	104,92 %
POISTOT		-36 550	-33 928,78	-2 621	92,83 %
Terveys- ja vanhuspalvelut	-107 600,00	-11 861 700	-12 009 814,01	148 114	101,25 %
TOIMINTATUOTOT		2 166 400	2 376 234,83	-209 835	109,69 %
TOIMINTAKULUT	-107 600,00	-13 936 140	-14 305 634,60	369 495	102,65 %
POISTOT		-91 960	-80 414,24	-11 546	87,44 %
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut		-446 200	-395 704,10	-50 496	88,68 %
TOIMINTATUOTOT		57 950	115 643,41	-57 693	199,56 %
TOIMINTAKULUT		-502 950	-508 595,76	5 646	101,12 %
POISTOT		-1 200	-2 751,75	1 552	229,31 %
Kärsämäen palvelut	-204 720	-179 748,32	-24 972	87,80 %	
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut		-204 720	-179 748,32	-24 972	87,80 %
TOIMINTATUOTOT		25 100	49 897,65	-24 798	198,80 %
TOIMINTAKULUT		-229 820	-228 512,90	-1 307	99,43 %
POISTOT			-1 133,07	1 133	
Pyhäjärven palvelut	-610 400,00	-25 009 980	-25 828 661,90	818 682	103,27 %
Varhaiskasvatus, neuvola ja lastensuojelu	115 300,00	-2 912 200	-2 695 881,06	-216 319	92,57 %
TOIMINTATUOTOT		243 950	304 550,13	-60 600	124,84 %
TOIMINTAKULUT	115 300,00	-3 151 540	-2 996 864,90	-154 675	95,09 %
POISTOT		-4 610	-3 566,29	-1 044	77,36 %
Hyvinvointipalvelut	-316 600,00	-4 014 350	-4 099 389,39	85 039	102,12 %
TOIMINTATUOTOT		635 850	699 604,66	-63 755	110,03 %
TOIMINTAKULUT	-316 600,00	-4 640 540	-4 790 192,21	149 652	103,22 %
POISTOT		-9 660	-8 801,84	-858	91,12 %
Terveys- ja vanhuspalvelut	-194 900,00	-7 494 220	-8 206 659,66	712 440	109,51 %
TOIMINTATUOTOT	10 000,00	1 883 800	1 831 380,35	52 420	97,22 %
TOIMINTAKULUT	-204 900,00	-9 352 110	-10 015 153,90	663 044	107,09 %
POISTOT		-25 910	-22 886,11	-3 024	88,33 %
Terveys- ja vanhuspalvelut	-214 200,00	-10 219 440	-10 502 944,20	283 504	102,77 %
TOIMINTATUOTOT		1 118 650	1 174 641,75	-55 992	105,01 %
TOIMINTAKULUT	-214 200,00	-11 299 230	-11 641 380,10	342 150	103,03 %
POISTOT		-38 860	-36 205,85	-2 654	93,17 %
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut		-369 770	-323 787,59	-45 982	87,56 %
TOIMINTATUOTOT		50 950	101 489,20	-50 539	199,19 %
TOIMINTAKULUT		-419 820	-422 686,91	2 867	100,68 %
POISTOT		-900	-2 589,88	1 690	287,76 %

	TA muutos	TA lopullinen	Toteutuma	Ero €	%-vert.
Reisjärven palvelut		-12 056 470	-11 601 577,14	-454 893	96,23 %
Varhaiskasvatus, neuvola ja lastensuojelu		-1 776 320	-1 593 564,62	-182 755	89,71 %
TOIMINTATUOTOT		117 300	151 182,98	-33 883	128,89 %
TOIMINTAKULUT		-1 892 170	-1 743 683,58	-148 486	92,15 %
POISTOT		-1 450	-1 064,02	-386	73,38 %
Hyvinvointipalvelut		-2 064 910	-2 160 519,66	95 610	104,63 %
TOIMINTATUOTOT		315 750	390 223,76	-74 474	123,59 %
TOIMINTAKULUT		-2 379 340	-2 549 701,63	170 362	107,16 %
POISTOT		-1 320	-1 041,79	-278	78,92 %
Terveys- ja vanhuspalvelut		-3 123 770	-3 266 795,36	143 025	104,58 %
TOIMINTATUOTOT		845 000	795 535,04	49 465	94,15 %
TOIMINTAKULUT		-3 951 340	-4 045 956,58	94 617	102,39 %
POISTOT		-17 430	-16 373,82	-1 056	93,94 %
Terveys- ja vanhuspalvelut		-4 853 360	-4 376 432,41	-476 928	90,17 %
TOIMINTATUOTOT		374 280	464 753,55	-90 474	124,17 %
TOIMINTAKULUT		-5 221 790	-4 836 901,74	-384 888	92,63 %
POISTOT		-5 850	-4 284,22	-1 566	73,23 %
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut		-238 110	-204 265,09	-33 845	85,79 %
TOIMINTATUOTOT		33 150	66 000,41	-32 850	199,10 %
TOIMINTAKULUT		-270 790	-268 646,82	-2 143	99,21 %
POISTOT		-470	-1 618,68	1 149	344,40 %

Talousarvion toteutuminen kunnittain tuloslaskelmuodossa:

	TP2013	TP2014	TP2015	TA2015	%
C10 Kuntayhtymän hallinto	78 084 492,03	75 998 586	67 066 767,64	66 298 040	101,25 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	80 990 519,15	78 054 470	69 196 532,40	68 340 570	101,25 %
A3120 Myyntituotot	80 564 673,85	77 692 876	68 780 881,88	68 116 970	100,97 %
A3170 Maksutuotot			-96,68		
A3240 Tuet ja avustukset	388 681,29	323 807	318 085,21	223 600	142,26 %
A3250 Muut toimintatuotot	37 164,01	37 787	97 661,99		
A4100 TOIMINTAKULUT	-3 007 524,65	-2 971 459	-2 198 744,59	-2 117 550	103,83 %
A4110 Henkilöstökulut	-1 971 552,99	-1 960 196	-1 176 698,90	-1 280 320	91,91 %
A4170 Palvelujen ostot	-844 994,87	-819 840	-811 360,55	-670 430	121,02 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 627,79	-23 374	-21 510,78	-20 200	106,49 %
A4230 Avustukset	-11 920,00	-12 231	-22 966,03	-2 200	1043,91 %
A4270 Muut toimintakulut	-155 429,00	-155 817	-166 208,33	-144 400	115,10 %
A6100 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	105 624,64	91 685	78 296,36	24 300	322,21 %
A6110 Korkotuotot	80 280,20	43 727	23 717,52	35 000	67,76 %
A6120 Muut rahoitustuotot	61 959,62	79 245	88 219,47	30 000	294,06 %
A6130 Korkokulut	-321,84				
A6140 Muut rahoituskulut	-36 293,34	-31 287	-33 640,63	-40 700	82,66 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 127,11	-7 219	-9 316,53	-9 280	100,39 %
A8100 SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		831 109			
C20 Haapajärven palvelut	-30 467 156,11	-29 297 722	-29 456 780,28	-28 966 870	101,69 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	5 682 304,09	5 592 463	5 735 579,01	5 521 360	103,88 %
A3120 Myyntituotot	2 608 000,18	2 582 261	2 599 901,95	2 493 660	104,26 %
A3170 Maksutuotot	2 576 616,89	2 529 139	2 514 995,12	2 566 300	98,00 %
A3240 Tuet ja avustukset	432 675,99	412 732	355 728,94	395 800	89,88 %
A3250 Muut toimintatuotot	65 011,03	68 331	264 953,00	65 600	403,89 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-36 086 118,99	-34 794 094	-35 046 810,82	-34 328 490	102,09 %
A4110 Henkilöstökulut	-13 103 585,42	-13 281 651	-13 904 435,86	-13 674 590	101,68 %
A4170 Palvelujen ostot	-18 011 606,43	-16 424 455	-15 689 580,51	-15 327 730	102,36 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 188 595,56	-1 143 123	-1 128 981,12	-1 001 880	112,69 %
A4230 Avustukset	-2 346 038,16	-2 323 191	-2 631 781,46	-2 690 120	97,83 %
A4270 Muut toimintakulut	-1 436 293,42	-1 621 676	-1 692 031,87	-1 634 170	103,54 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-63 341,21	-96 090	-145 548,47	-159 740	91,12 %
C30 Kärsämäen palvelut	-10 815 613,99	-10 570 362	-179 748,32	-204 720	87,80 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	1 666 751,68	1 528 190	49 897,65	25 100	198,80 %
A3120 Myyntituotot	737 096,35	620 632	10 553,83		
A3170 Maksutuotot	823 995,17	813 867	39 198,57	25 100	156,17 %
A3240 Tuet ja avustukset	77 505,04	68 868			
A3250 Muut toimintatuotot	28 155,12	24 823	145,25		
A4100 TOIMINTAKULUT	-12 427 740,20	-12 051 644	-228 512,90	-229 820	99,43 %
A4110 Henkilöstökulut	-4 739 863,08	-4 257 069	-176 963,07	-174 320	101,52 %
A4170 Palvelujen ostot	-6 000 635,42	-6 110 243	-22 871,57	-23 350	97,95 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-278 155,76	-276 330	-6 662,52	-5 650	117,92 %
A4230 Avustukset	-755 380,28	-754 294	,00		
A4270 Muut toimintakulut	-653 705,66	-653 708	-22 015,74	-26 500	83,08 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-54 625,47	-46 908	-1 133,07		
C40 Pyhäjärven palvelut	-24 687 035,81	-25 094 292	-25 828 661,90	-25 009 980	103,27 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	4 204 926,90	4 116 700	4 111 666,09	3 933 200	104,54 %
A3120 Myyntituotot	1 826 537,69	1 801 222	1 577 607,68	1 558 570	101,22 %
A3170 Maksutuotot	1 974 148,69	1 903 716	2 083 436,72	2 005 430	103,89 %
A3240 Tuet ja avustukset	201 437,73	189 040	194 416,64	160 000	121,51 %
A3250 Muut toimintatuotot	202 802,79	222 721	256 205,05	209 200	122,47 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-28 833 081,80	-29 149 963	-29 866 278,02	-28 863 240	103,48 %
A4110 Henkilöstökulut	-11 221 319,65	-11 267 986	-11 927 515,89	-11 615 170	102,69 %
A4170 Palvelujen ostot	-14 057 377,82	-14 126 033	-13 903 570,16	-13 263 380	104,83 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-840 852,91	-746 799	-830 794,73	-759 900	109,33 %
A4230 Avustukset	-1 450 070,93	-1 587 112	-1 740 193,65	-1 747 240	99,60 %
A4270 Muut toimintakulut	-1 263 460,49	-1 422 033	-1 464 203,59	-1 477 550	99,10 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-58 880,91	-61 029	-74 049,97	-79 940	92,63 %
C50 Reisjärven palvelut	-12 114 686,12	-11 036 210	-11 601 577,14	-12 056 470	96,23 %
A3100 TOIMINTATUOTOT	1 769 369,76	1 671 798	1 867 695,74	1 685 480	110,81 %
A3120 Myyntituotot	703 131,33	648 824	655 574,82	596 400	109,92 %
A3170 Maksutuotot	931 451,97	910 524	1 021 336,70	988 330	103,34 %
A3240 Tuet ja avustukset	51 810,94	46 927	60 113,67	46 000	130,68 %
A3250 Muut toimintatuotot	82 975,52	65 523	130 670,55	54 750	238,67 %
A4100 TOIMINTAKULUT	-13 871 639,39	-12 696 508	-13 444 890,35	-13 715 430	98,03 %
A4110 Henkilöstökulut	-5 342 045,77	-5 071 397	-5 545 724,78	-5 467 390	101,43 %
A4170 Palvelujen ostot	-6 818 198,19	-5 930 554	-6 151 020,43	-6 508 630	94,51 %
A4200 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-443 451,70	-357 181	-402 628,37	-366 330	109,91 %
A4230 Avustukset	-834 405,60	-885 218	-900 047,06	-906 400	99,30 %
A4270 Muut toimintakulut	-433 538,13	-452 159	-445 469,71	-466 680	95,46 %
A7100 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-12 416,49	-11 499	-24 382,53	-26 520	91,94 %

9.1 Hallinto

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Hallinto ja toimistopalvelut

Jäsenkuntien erikoissairaanhoidon sairaanhoitopiirien kustannukset laskutetaan toteutuneen mukaisesti. Lokakuussa ennakkolaskutusta tarkistettiin osavuosikatsauksen perusteella ja yhteensä ennakoita tarkistettiin lisälaskutuksella/palautuksella marraskuun ensimmäisessä laskutuksessa 1.936.596 euroa. Erikoissairaanhoidon, asumis- ja ruokapalvelujen laskutus perustuu toteutuneiden palvelujen jälkikäteen tehtävään laskutukseen, jonka takia kuukauden palvelujen käyttö laskutetaan vasta seuraavassa kuussa. Tämä aiheuttaa sen, että joulukuun kirjanpitoon tulee kahden kuukauden menot eli joulukuussa maksettavat marraskuun laskut ja tammikuussa maksettavat joulukuun laskut. Vastaavasti tammikuulle ei tule ko. menoja juuri lainkaan. Kunnille on toimitettu talousarvion toteutumisesta tämän tilinpäätöksen lisäksi Kuntapaketti, jossa on mm. talousarvion toteutuminen kustannuspaikoittain.

Rahoitustuotot ylittyivät edelliseen vuoteen verrattuna korkolaskutuksen lisääntymisen vuoksi yhteensä 53.996 euroa talousarvioon verrattuna. Lomapalkkavelan muutos kasvoi edellisvuodesta johtuen lomalisän kirjaamisesta vuosilomapalkkavaraukseen. Vuosiloman katkeaminen sairausloman vuoksi ensimmäisestä päivästä lähtien on siirtänyt vuosilomien pitämistä myöhempään ajankohtaan jonkin verran. Lomapalkkavelan muutos kirjataan vuoden vaihteessa.

Hallinnossa talousarviomääräraha alittui yhteensä 68.000 euroa.

Palvelusihteerit siirtyivät palvelulinjoille vuoden 2015 alusta lähtien. Kärsämäen eroamisen ja Pyhäjärven vesi- ja kaukolämmön yhtiöittämisen myötä Taloushallinto Selmasta väheni kaksi laskentasihteerin vakanssia. Hallinnossa työskentelee neljä työntekijää ja Taloushallinto Selmassa on 21 työntekijää. Työhyvinvointikyselyn tulokset on käyty läpi omissa palaverissa läpi. Kyselyn tulosten perusteella on laadittu tarvittavat kehittämissuunnitelmat ja toimenpiteet.

Hallinnon kustannusten jakautuminen			
	Haapajärvi 46,8 %	Pyhäjärvi 35,2 %	Reisjärvi 18 %
Muu Hallinto	-286 808,00	-215 719,00	-110 311,00
Tukipalveluyksikkö Selma	-455 645,00	-342 707,00	-175 248,00
Yhteensä	-742 453,00	-558 426,00	-285 559,00

Hankkeet

Kuntaosuushankkeisiin käytettiin vuonna 2015 yhteensä nettona yhteensä 55.500,05 euroa, määräraha ylittyi 40.550 eurolla. Kotona Paras Arki –projekti kehitti uusia toimintatapoja ja työprosesseja kotona asumisen tukemiseksi 8.000 eurolla. Pohjois-Suomen Lasten Kaste -hankkeen Eteläisen osahanke keskittyi lastensuojelu- ja perhekeskusosioihin 11.752,41 euron edestä. Lääkealan turvallisuus ja kehittämiskeskus Fimean hankkeessa Moniammatillinen verkosto ikäihmisten lääkkeiden käytön järjeistämiseksi kehitettiin ja selkiytettiin moniammatillisia käytännön toimintamalleja 25.758,69 eurolla. Ylivieskan seutukunnan hallinnoimaan MobiDigi – hankkeeseen (Oulun Eteläisen alueen nuorten tieto- ja neuvontapalvelut) osallistuttiin 5.500 eurolla. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Ennaltaehkäisevän lapsi- ja perhetoiminnan avustamiseen osallistuttiin 8.000 eurolla. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän Hyvä Potku – hanketta avustettiin 4.505,90 eurolla, hankkeen tavoitteena oli palveluiden saatavuuden kehittäminen ja terveyshyötymallin käyttöönotto. Jokisote –projektin selvitystyö jäi plussalle 16,95 euroa.

Kuntaosuushankkeet	Euroa
Hyvä arki -hanke	8 000,00
Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut	5 500,00
Lasten Kaste	11 752,41
Hyvä Potku -hanke	4 505,90
Turvallisen lääkehoidon kehittäminen	25 758,69
JokiSote	-16,95
Yhteensä	55 500,05

Tukipalveluyksikkö

Tukipalveluyksikkö tuottaa kolmen jäsenkunnan ja kuntayhtymän talous-, henkilöstöhallinto- ja it-palvelut. Kärämäen kunta jatkoi palvelujen ostamisesta vuonna 2015 osajäsenyys sopimuksella. Tukipalveluyksikössä on edelleen ohjelmien käyttöä kehitetty. Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella on laadittu kehittämissuunnitelmat ja toimenpiteet. Kehityskeskustelut on toteutettu henkilökunnan kanssa. Laadittuja vastuunjakotaulukkoja, joilla on määritelty asiakkaina olevien kuntien ja kuntayhtymän palvelutoiminnan periaatteet, on tarkistettu vuoden aikana ja niitä on noudatettu. Asiakastytyväisyyskysely toiminnasta toteutettiin vuonna 2014.

Taloushallinnossa talousarvion määräraha alittui noin 93.500 eurolla. Taloushallinnossa määräraha alittui 62.300 euroa ja IT-palveluissa 44.200 euroa. Henkilöstöhallinnossa määräraha ylittyi noin 13.000 eurolla, johtuen sijaisten käyttämisestä, atk-laitteiden uusinnasta ja atk-palvelujen hankkimisesta varhaiskasvatuksen jäsenkuntiin siirron vuoksi.

	Aikup.TA	MuutosTA	TA	Toteutuma	Ero euroa	Tot %	Muutos 2014/2015 euroa/%
Kuntayhtymän hallinto	64 710 040,00	1 528 000,00	66 238 040	67 066 767,64	-828 727,64	101,25 %	8 931 819/11,7
Hallinto ja toimistopalvelut	65 711 940,00	-66 457 970,00	-746 030	-691 500,52	-54 529,48	92,69 %	-138 616/25,1
TOIMINTATUOTOT	66 681 570,00	-66 457 970,00	223 600	408 397,52	-184 797,52	182,65 %	
TOIMINTAKULUT	-993 260,00		-993 260	-1 177 527,20	184 267,20	118,55 %	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	24 300,00		24 300	78 296,36	-53 996,36	322,21 %	
POISTOT	-670,00		-670	-667,20	-2,80	99,58 %	
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT					0,00		
Tukipalveluyksikkö	-973 600,00		-973 600	-880 100,16	-93 499,84	90,40 %	224 630/20,3
TOIMINTATUOTOT	131 000,00		131 000	134 930,19	-3 930,19	103,00 %	
TOIMINTAKULUT	-1 095 990,00		-1 095 990	-1 006 381,02	-89 608,98	91,82 %	
POISTOT	-8 610,00		-8 610	-8 649,33	39,33	100,46 %	
Tarkastustoimi	-28 300,00		-28 300	-14 836,37	-13 463,63	52,43 %	4 948/25
TOIMINTATUOTOT					0,00		
TOIMINTAKULUT	-28 300,00		-28 300	-14 836,37	-13 463,63	52,43 %	
Kuntaosuudet		67 985 970,00	67 985 970	68 653 204,69	-667 234,69	100,98 %	-9 022 781/11,6
TOIMINTATUOTOT		67 985 970,00	67 985 970	68 653 204,69	-667 234,69	100,98 %	

9.2 Varhaiskasvatuksen palvelut

9.2 Varhaiskasvatuksen palvelut

Päivähoitopaikat on pystytty tuottamaan ja antamaan hoitoa hakeneille alle kouluikäisille, subjektiivisen valintoikeuden piirissä oleville lapsille lain määräämin perustein ja aikarajoin. Päivähoitopaikkojen mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön on kiinnitetty erityistä huomiota jokaisessa hoitomuodossa. Oman tuotannon rinnalle ei ole saatu yksityisiä palveluntuottajia. Erityisvarhaiskasvatuksesta vastasi 31.7.2015 saakka erityislastentarhanopettaja. Viranhaltijan irtisanouduttua virkaa ei ole saatu täytettyä eikä palvelua ostettua muualta. Syksyn ajan vastuu kuntoutussuunnitelmien laatimisesta on ollut yksiköiden esimiehillä ja henkilöstöllä.

E. L.

Painopistealueina ovat olleet varhaisen vaikuttamisen keinot, asiakkaiden osallisuus ja työntekijöiden ennalta ehkäisevä työote. Henkilöstön osaamisesta ja hyvinvoinnista on huolehdittu hyvällä johtamisella, täydennyskoulutuksella ja säännöllisillä kehityskeskusteluilla.

Kehittämistoiminta vuoden aikana

Varhaiskasvatuspalveluissa on kiinnitetty huomiota kasvatuskumppanuuteen ja yhteistyöhön perheiden kanssa. Asiakastytyväisyyskysely toteutettiin toukokuussa 2015, ja sen pohjalta yksiköt ovat nostaneet kehittämistoimenpiteitä työn alle. Perheiden osallisuutta on lisätty mm. vanhempainiltojen ja yhteistoiminnallisten tapahtumien avulla. Lapsen päivähoiton aloituksessa ensimmäinen kontakti lapsen ja hoitopaikan edustajan välillä toteutetaan kotikäyntinä perheeseen. Hoitopaikoissa on otettu käyttöön pienryhmätoiminta, sitä kehitetään edelleen ja juurrutetaan käytäntöön. Lapsen perhe on ensisijainen yhteistyökumppani, lapsen varhaiskasvatussuunnitelmat on tehty kattavasti kaikkien perheiden kanssa. Tarvittaessa varhaiskasvatussuunnitelman teossa on ollut mukana muita lapsen ja perheen kannalta tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Perhekeskustoiminnan kehittämisessä on valmistauduttu sen jäämiseen siirron yhteydessä Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminnaksi. Lisäksi Reisjärven alueella on tehty kysely perhekeskustoiminnan tarpeesta.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöä on koulutettu Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointiohjelman tavoitteiden mukaisesti Lapset puheeksi -menetelmäsaaajiksi. Koulutuksesta vastaa varhaiskasvatukseen koulutetut menetelmäkouluttajat.

Haapajärvellä 1.8.2015 alkaen poistui palveluvalikosta ryhmäperhepäivähoito, kun Hippiäisten ja Lemmikkien ryhmäperhepäivähoidot sulautettiin Kartanon päiväkodiksi. Haapajärvellä varhaiskasvatuksen palveluvalikkoon jäi perhepäivähoito, päiväkodit Satakieli ja Kartano sekä avoin päiväkotiki Ruusunnuput.

Pyhäjärvellä valmistui uusi päiväkotiki Hoijakka, joka aloitti toimintansa 1.8.2015. Päiväkotiki Hoijakkaan siirtyivät lapset pääsääntöisesti ryhmäperhepäivähoidosta, ja samalla ryhmäperhepäivähoitojen Paavola, Repola, Kulmala ja Salmela toiminta keskustaaajamassa päättyi. Pyhäjärvellä palveluvalikkoon jäivät perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito Ruotasella (Metsola ja Kettula) sekä päiväkodit Muksuteekki ja Hoijakka. Pyhäjärvellä on lisäksi ollut perheille valittavana KELAn kautta maksettava kotihoidontuen kuntalisä.

Reisjärvellä päiväkotiki Tuulenpesän tilat ovat olleet kokonaisuudessaan päivähoiton käytössä. Petäjämäelle perustettiin 1.8.2015 alkaen päiväkotiki Tuulenpesän määräaikainen satelliittiosasto esikareiden aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseksi, esioppilaiden suuren määrän takia. Ryhmään palkattiin 1 määräaikainen lähihoitaja.

Uusi varhaiskasvatuslaki tuli voimaan 1.8.2015, joka vaikuttaa varhaiskasvatuksen tavoitteisiin ja toimintaan, perheiden osallisuuden lisäämiseen sekä toiminnan arviointiin ja kehittämiseen. Tämä uudistaminen ja suunnittelu käynnistettiin kuntakohtaisesti syksyllä 2015.

Kuluneen vuoden aikana on valmistauduttu varhaiskasvatuksen siirtoon Peruspalvelukuntayhtymä Selänteestä peruskuntien sivistyspalveluihin. Siirto toteutui 1.1.2016.

Yhteenveto suoritteista liitteenä.

	Alkup.TA	Muutos	TA	Toteutuma	Ero Euroa	Tot %	Muutos 2014/2015 euroa/%
Varhaiskasvatus yhteensä	-5 485 850	-76 300	-5 562 150	-5 494 010,18	-68 139,82	92,87	-942 620/14,6
Hallinto	-150 410		-150 410	-189 355,23	38 945,23	125,89	-34 886/15,5
Toimintatuotot				26 849,77	-26 849,77		
Toimintakulut	-144 410		-144 410	-211 330,36	66 920,36	146,34	
Poistot	-6 000		-6 000	-4 874,64	-1 125,36	81,24	
Varhaiskasvatus	-5 335 440	-76 300	-5 411 740	-5 304 654,95	-107 085,05	98,02	-907 734/14,6
Toimintatuotot	708 150		708 150	780 448,28	-72 298,28	110,21	
Toimintakulut	-6 026 280	-76 300	-6 102 580	-6 067 173,86	-35 406,14	99,42	
Poistot	-17 310		-17 310	-17 929,37	619,37	103,58	

9.3 Hyvinvointipalvelut

9.3.1 Hallinto

Hyvinvointipalveluiden painopistealueina on ollut hyvinvoinnin edistäminen, palveluiden järjestäminen Ppky Selänteen palveluina, tuettu asuminen ja asiakkaiden omatoimisuuden tukeminen sekä henkilökunnan hyvinvointi, rekrytointi ja pysyminen.

Hyvinvointipalveluissa on toiminut palvelujohtaja ja kolme palvelupäällikköä. Vammaispalveluiden palvelujohtajan irtisanoutuessa 1.4.2015 alkaen vammaispalveluiden johtajan tehtävät on jaettu kahdelle palveluohjaajalle, jotka toimivat koeluonteisesti 30.9.2015 saakka palveluesimiehen nimikkeellä. Myöhemmällä päätöksellä palveluesimiehet hoitavat myös vammaispalvelujohtajan tehtäviä 31.3.2016 saakka. Kuntayhtymähallituksen 1.9.2015 § 130 päätöksellä kahden palveluohjaajan nimike on muutettu palveluesimieheksi. Samalla vammaispalvelut on jaettu asumispalveluihin ja työ- ja päivätoimintaan ja kotiin annettaviin palveluihin. Vammaispalveluiden organisaatiota on valmisteltu kevään ja kesän aikana siten, että kuntayhtymähallituksen päätöksen mukaisesti on haettu vammaispalveluiden johtajan virkaan tekijää. Virkaa ei ole täytetty. Lisäksi hallinnossa on 5,50 palvelusihteerien palkat.

Erilaiset hankkeet, kuten mm. keväällä 2014 alkanut Kaste -hanke tukevat peruspalvelujen rinnalla toiminnan kehittämistä. Hanke kestää helmikuun 2016 loppuun saakka. Perhekeskustoimintaa on aloitettu juurruttamaan Selänteen kuntiin.

Uusi sosiaalihuoltolaki on tullut voimaan 1.4.2015 voimaan jase on tuonut uusia haasteita hyvinvointi- kuin myös muihinkin sosiaalihuoltopalveluihin. Sosiaalityöntekijöiden, palveluohjaajien, oman työntekijöiden nimeäminen, yhteistyön tekeminen ja palvelutarvearvioinnit korostuvat entuudestaan.

9.3.2 Neuvolapalvelut

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Äitiys-, lastenneuvola-, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto sekä perhesuunnittelupalvelut on järjestetty asiakkaille lähipalveluina palvelutasosuunnitelman mukaisesti. Lääkäreinä ovat toimineet Selänteen omat lääkärit, mutta jonkin verran on ollut myös ostopalveluita. Raskausajan vapaaehtoisia seulontatutkimuksia on keskitetty Haapajärvelle (niskaturvoke) ja Iisalmeen (rakenneultraäänitutkimus). Reisjärvellä käyvä gynekologi on tehnyt rakenneultraäänitutkimukset reisjärvisille äideille, samoin Pyhäjärvellä käyvä gynekologi on tehnyt niskaturvokemittaukset normaalin alkuraskauden käynnin yhteydessä. Synnytykset, riskiraskauksien seuranta, lapsettomuushoidot, keskenmenot ym. erityishoidot on järjestetty erikoissairaanhoidossa OYS:ssa,

E. L. B

Oulaskankaalla ja Kokkolassa. Perhevalmennusta on järjestetty osin yhteisesti Selänteen neuvoloissa. Lapsia syntyi Haapajärvellä 75, Pyhäjärvellä 42 ja Reisjärvellä 30 vuoden aikana.

Laajojen terveystarkastusten mukaiset käytännöt on vakiinnutettu neuvoloissa ja kouluilla; samalla tarkastukset on tehty yksilöllisesti, lasten ja perheiden elämäntilanteiden mukaan. Koululääkärit ovat käyneet säännöllisesti kouluilla ja tarkastukset ovat edenneet suunnitelmien mukaisesti. Laajoihin terveystarkastuksiin vanhemmat osallistuvat vaihtelevasti, alakoulussa useammin, yläkoulussa harvemmin. Kouluterveydenhoitajat ovat olleet tiiviisti mukana toteuttamassa kuntien oppilashuoltoa uuden lain mukaisesti.

Kevään kutsuntatarkastukset on järjestetty suurimmaksi osaksi kouluterveydenhoitajien ja lääkäreiden toimesta; terveydenhoitajat ovat osallistuneet myös kuntien Time Out- toimintaan ja tarvittaessa kutsuntatilaisuuksiin. Kohdunkaulan syöpää ehkäisevät HPV- rokotukset on tarjottu oppilaille Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeiden mukaisesti.

Kuluneen vuoden aikana terveydenhoitajat ovat ottaneet vuosittain kutsuttavilta ikäryhmiltä joukkotarkastusnäytteet. Osa neuvoloita keskitti näytteiden oton kesälle, osassa niitä on otettu koko ajan muiden töiden ohessa. Lomien ja joulun sulun aikana neuvolat toimivat supistetusti siten, ettei pitkiä leikki-ikäisten tarkastuksia tehty; äitiysneuvolat ja pienten lasten tarkastukset ja rokotukset järjestettiin.

Mammografiatutkimukset tehtiin kesän aikana jokaisessa terveyskeskuksessa seulontaikäryhmille. Tutkimuksiin pääsi myös lääkärin läheteellä. Syksyn influenssarokotuksia otettiin edellisvuotta runsaammin ja rokotustoiminta jatkui vuoden loppuun.

Perhekeskustoiminta on vakiinnuttanut Pyhäjärvellä asemansa ehkäisevänä matalan kynnyksen lapsiperheiden palveluna. Pyhäjärvellä toiminta on kiinteästi yhteydessä neuvolapalveluihin ja yhteistyötä tehdään MLL:n, Marttojen ja seurakunnan kanssa. Varhaiskasvatuskerhot ovat olleet täysiä koko ajan ja väliin paikkaa on joutunut jonottamaan.

Selänteen neuvolatyö sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto toimivat uuden asetuksen (380/2009) mukaisesti ja laajat terveystarkastukset toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Yhteistyötä on kehitetty mm. Kaste-hankkeen myötä oppilashuollon ja perhekeskustoiminnan kehittämiseksi. Reisjärvellä on jatkettu perhekeskustoiminnan järjestämistä etsimällä tiloja ja suunnittelemalla resursseja budjettiin yhdessä Haapajärven kanssa. Sosiaalihuoltolain ja isyyslain muutoksiin – esim. lapsiperheiden kotipalvelun siirtyminen neuvolapalveluihin sekä isyyden tunnustaminen on valmistauduttu.

Terveydenhoitajille on järjestetty Lapset- puheeksi koulutus ja menetelmän käyttöönottoa neuvoloissa on valmisteltu. Henkilökunnan työhyvinvointiin on vaikuttanut Reisjärvellä terveyskeskuksen remontti ja koulujen sisäilmaongelmat, joilla on suora vaikutus myös oppilaiden hyvinvointiin koulussa. Myös Pyhäjärvellä on ollut oireilua terveyskeskuksen sisäilman takia.

Talousarvion toteutuminen

Haapajärvi 94,04% (alitusta 23.790 euroa)

Pyhäjärvi 94,32 % (alitusta 20.924 euroa)

Reisjärvi 92,34 % (alitusta 13.300 euroa)

9.3.3 Lastensuojelu ja perhetyö

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Lastensuojelu ja lastenvalvojapalvelut on hoidettu lähipalveluina vuosisopimuksen mukaisesti. Virka-ajan ulkopuolisessa sosiaalipäivystyksessä Selänne kuuluu Jokilaaksojen päivystysrenkaaseen. Selänne on hoitanut vuonna 2015 yhteensä 12 päivystysviikkoa. Selänne on ollut mukana Lasten Kaste-hankkeessa, jonka puitteissa on saatu työntekijöille koulutusta ja kehitetty toimintaa.

Lapsiperheiden kotipalvelua on hoidettu resurssien puitteissa yhteistyössä lastensuojelun perhetyön kanssa. Kotipalvelu on maksullista palvelua. Perhetyöntekijät ovat pitäneet kerran viikossa Haapajärven perhekeskuksessa Naskali-kerhoa. Pääsääntöisesti kerhossa on ollut mukana perhetyön perheiden lapsia esim. vanhempien asiointikäyntien aikana.

Lastensuojeluilmoitukset ja lastensuojelutarpeen arvioinnit on pystytty pääsääntöisesti hoitamaan määräaikojen puitteissa. Neljän perheen (kuusi lasta) kohdalla selvitystyö on viivästynyt yhdestä kahdeksaan päivää ja tästä Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on lähettänyt ohjauskirjeen Selänteen hallitukselle ja kuntien valtuustoille. Selänteen lastensuojelu ei kuitenkaan enää ole AVI:n tehotarkkailussa määräaikojen noudattamisen suhteen. Valvira ja aluehallintovirasto seuraavat kaksi kertaa vuodessa määräaikojen toteutumista.

Lastensuojeluasiakkaiden määrä on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Uuden sosiaalihuoltolain mukaisesti asiakkuuksia on siirretty pois lastensuojelusta sosiaalihuollon asiakkuuteen, kevyemmän tuen piiriin. Uuden lain mukaan myöskään lastensuojelutarpeen selvityksen alkaessa ei synny välttämättä lastensuojelun asiakkuutta. Edellä mainitut seikat ovat vaikuttaneet lastensuojelun asiakkaiden määrään laskevasti. Lastensuojeluun ovat jääneet vain ne asiakkaat, jotka tarvitsevat erityistä tukea. Vuoden lopussa lastensuojeluasiakkaita on ollut sosiaalityöntekijää kohden 39 lasta, joka on lähellä valtakunnallista suositusta (35).

Lastensuojeluilmoitusten määrä on noussut 120 ilmoituksella edelliseen vuoteen verrattuna. Ilmoitukset tulevat etupäässä viranomaisilta. Lastensuojelutarpeen selvityksiä on tehty huomattavasti enemmän kuin vuonna 2014. Sijoitusvuorokaudet sekä perhehoidossa että laitoshoidossa ovat laskeneet edellisvuoteen verrattuna yli 2000 vuorokaudella. Hoitovuorokausien määrän lasku on saatu aikaan hyvin ja tehokkaasti tehdyillä avohuollon tukitoimilla. Tämä on vaatinut osaavaa ja oikea-aikaista lastensuojelun sosiaalityötä ja perhetyötä. Tehostetun, intensiivisen perhetyön keinoin on osaltaan voitu välttää sijoituksia. Uusilta sijoituksilta ei ole kuitenkaan täysin välttytty ja etenkin loppuvuodesta on jouduttu tekemään uusia sijoituksia. Erityistä huomiota on kiinnitettävä lastensuojelun resursseihin, jotta avohuoltopainotteista linjaa voidaan jatkaa.

Selänteen lastensuojelussa puuttuu kelpoisuusehdot täyttäviä sosiaalityöntekijöitä. Elokuusta 2015 lähtien kuudesta sosiaalityöntekijän virasta kahdessa on ollut pätevä sosiaalityöntekijä. Neljään sosiaalityöntekijän virkaan on siirretty sosionomi määräaikaisesti hoitamaan tehtäviä. Työntekijöille on mahdollistettu asiantuntija-apu juridisissa asioissa. Kaikki työntekijät ovat saaneet säännöllistä ulkopuolista työnohjausta ja tarvittaessa myös yksilöllistä työnohjausta.

Talousarvion toteutuminen

Lastensuojelu on pysynyt budjetissa kaikissa Selänteen kunnissa. Tehokkailla ja vaikuttavilla avohuollon tukitoimilla on voitu hillitä kustannusten nousua ja vältetty kalliita pitkäaikaisia sijoituksia.

Haapajärven toteutuma 87,05 % (alitusta 153.130 euroa)

Pyhäjärven toteutuma 79,74 % (alitusta 172.571 euroa)

Reisjärven toteutuma 83,69 % (alitusta 96.758 euroa)

S.L. P

9.3.4 Aikuissosiaalityö

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Aikuissosiaalityön palvelut on tuotettu lähipalveluina kaikissa kunnissa. Vuoden aikana painopistealueena on ollut pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työttömien aktivointi TE-keskuksen, Nuorten Tuki ry:n, Etsivien ja kuntien kanssa. Yhteensä 121 pitkäaikaistyöttömälle on tehty aktivointisuunnitelma; vastaava määrä oli edellisenä vuonna 50 suunnitelmaa. Kuntouttavassa työtoiminnassa mukana olevien työttömien määrä on ollut myös huomattavasti suurempi kuin edellisvuonna. Vuoden 2015 alussa voimaan tulleen lakimuutoksen johdosta kunnan työmarkkinatuen maksuosuudet ovat nousseet. Kelan kuukausittain laskuttamat kuntaosuudet ovat olleet kaksinkertaistuneet edellisvuoteen verrattuna. Dosentti Ilkka Taipaleen kanssa on tehty yhteistyötä ostamalla häneltä palvelua eläkeselvitysten tekemiseen Kelan listoilla oleville pitkäaikaistyöttömille. Taipale on tehnyt eläkeselvityksen noin 20 Selänteen alueen pitkäaikaistyöttömälle. Joitakin myönteisiä eläkeratkaisuja on jo saatu.

Toisena painopistealueena on ollut asiakassuunnitelmien laatiminen ja seuranta. Toimeentulotuen asiakassuunnitelmien tekemisen kautta on saatu asiakkaita aktivoitumaan ja hakeutumaan koulutuksiin, työhön ja kuntouttavaan työtoimintaan. Aikuissosiaalityö on ollut mukana eri toimijoiden kanssa nuorisotakuun mahdollistumisessa ja toteutumisessa. Toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrä on jonkin verran noussut edellisvuoteen verrattuna, samoin toimeentulotuen kustannukset.

Vammaispalveluiden (VpL) henkilökohtaista avustajaa saavien asiakkaiden määrä on noussut edelliseen vuoteen verrattuna. Samoin palveluasumisen hoitopäivien määrä on noussut. Edellä mainitut näkyvät vammaispalveluiden kustannusten nousuna.

Talousarvion toteutuminen

Kokonaisuutena aikuissosiaalityö on pysynyt budjetissa, mutta kuntakohtaista vaihtelua on jonkin verran.

Haapajärvi 98,40 % (alitusta 22.240 euroa)

Pyhäjärvi 101,15 % (ylitystä -11.397 euroa)

Reisjärvi 101,42 % (ylitystä -7.677 euroa)

9.3.5 Vammaispalvelut

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vammaispalveluiden painopistealueet vuonna 2015 olivat asumispalveluiden ja tilapäishoidon kehittäminen omana toimintana sekä tuettu asuminen ja laitoshoidon purkaminen.

Vammaispalveluiden johtajan työ on jaettu kokeiluluontoisesti vuoden loppuun saakka kahdelle palveluesimiehelle. Toinen palveluesimies vastaa kotiin annettavista palveluista, kuten mm. työ- ja päivätoiminnan hallinnosta ja palveluista (mm. omaishoidontuki ja palveluohjaus) ja toinen palveluesimies vastaa asumispalveluiden, tilapäishoidon ja ryhmätilapäishoidon toiminnasta sekä toimii asiantuntijana kehitysvammaisten asumispalvelu kysymyksissä koko Selänteen alueella.

Haapajärvellä Männistö koti oli alkuvuoden väistötiloissa Haapajärven terveyskeskus osasto 2:lla. Loput Männistökodin lähihoitajien vakanssit muutettiin ohjaajan vakansseiksi. Määräaikainen hoitoapulaisten vakanssi muutettiin ohjaajan vakanssiksi. Tästä ei aiheutunut kustannuksia.

Haapajärven Männistökodilla ja Reisjärven Mäntykodilla on ollut yhteinen vastaava ohjaaja (Reisjärven palveluohjaaja vakanssi:VAOHJ500) heinäkuun loppuun saakka. Vastaavan ohjaajan työaika jakaantui 50% Männistökodille ja 50% Mäntykodille.

Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä palveluohjaajat toimivat 100%:n työosuudella. Reijärvellä palveluohjauksen osuus on 50%. Ppky Selänteen alueen alle 18 -vuotiaiden kehitysvammaisten tilapäishoidon järjestäminen omana toimintana tapahtuu Haapajärvellä perhekeskuksen tiloissa kahtena viikonloppuna kuukaudessa. Kehitysvammaisten koululaisten päivähoitoon tarve on lisääntynyt, jonka vuoksi on jouduttu palkkaamaan tilapäisiä työntekijöitä vastaamaan koululaisten päivä- ja vuorohoidon tarpeeseen.

Pyhäjärvellä asumispalveluiden tarve kasvoi edelleen (lisäys 730vrk/vuodessa). Palvelujen tarve kasvoi myös alle kouluikäisten ja kouluikäisten osalta. Tämä näkyi kustannusten kasvuna koululaisten päivähoitossa ja omaishoidon tuessa. Koululaisten päivähoitoon ostetaan palvelua Pyhäjärven koulutoimelta. Pyhäjärveltä on ajalla 1.1 - 30.8.15 purettu kaksi laitoshoidon paikkaa. Pyhäjärven tuetun asumisen asiakkaiden tuen tarve on kasvanut.

Reijärven Toimintakeskus Violan asiakkaiden tuen tarve on kasvanut niin, että tarvittiin lisää ohjaajia, jotta asiakkaat voivat käydä päivittäin toimintakeskuksessa (lakisääteinen oikeus). Toimintakeskus Violaan on palkattu määräaikainen oma ohjaaja. Reijärvellä vakinaistettiin osa-aikainen ohjaaja (OHJ508) tuetussa asumisessa. Tuettun asumisen ohjaajan työ linkitettiin Mäntykodin ohjaustyöhön. Tuettun asumisen asiakkaiden määrä on kasvussa Reijärvellä. Reijärven Mäntykodin asukkaiden kokonaistilanne on muuttunut viime vuodesta. Tilanne näkyy asiakas- ja työturvallisuudessa. Mäntykodilla tarkistettiin henkilöstömäärä palkkaamalla elokuun alusta määräaikainen ohjaaja ja ryhmävastustaja. Valviran valvontaohjelman ja STM:n (2007:14) mukaan henkilöstömäärän ja rakenteen tulee vastata asiakkaiden tarpeita. Mäntykodilla suositus on 0,8 työntekijää/asukas. Asiakkaiden kokonaistilanne muutokset näkyivät myös laitoshoidossa kehitysvammaisten neuvola- ja tutkimuspalveluiden osalta.

Hyvinvointipalveluiden painopisteen mukaisesti asumispalveluja ja tilapäishoitoa tarvitseville järjestettiin palvelut ensisijaisesti Selänteen omista asumispalveluista ja tuettuna asumisena omiin koteihin ja vasta toissijaisesti asumispalveluja hankittiin ostopalveluina.

Talousarvion toteutuminen

Haapajärven nuorten ja lasten kehitysvammaisten palveluiden tarve on edelleen lisääntynyt. Tämä näkyi suurena kustannusten kasvuna koululaisten päivähoitossa ja tilapäishoidossa sekä laitoshoidon tarpeessa.

Pyhäjärvellä koululaisten päivähoitoon tarve näkyi kustannusten nousuna. Pyhäjärvellä ylittivät myös omaishoidon tuki (kaupunginhallituksen luvalla voidaan myöntää omaishoidontukea kaikille niille, jotka täyttävät myöntämiskriteerit) ja tehostetun palveluasumisen ostopalvelut. Vastaavasti laitoshoidon kustannukset alittuvat, koska asiakkaita oli laitoshoidon purun myötä siirtynyt tehostettuun asumiseen.

Reijärvellä määrärahat ylittivät laitoshoidon osalta, koska asiakkaiden neuvola- ja tutkimuspalveluiden tarve on ollut suurempi kuin aikaisempina vuosina. Lisäksi Mäntykodin osalta kustannusten ylitys, kun henkilökunnan määrä tarkistettiin vastaamaan asiakkaiden tarpeita. Pyhäjärven ja Reijärven toiminta- ja työkeskusten määrärahat ylittivät hieman asiakastarpeiden kasvun myötä

Haapajärvi 106,69 % (ylitystä -129.907 euroa)

Pyhäjärvi 103,07 % (ylitystä -51.999 euroa)

Reijärvi 105,74 % (ylitystä -62.664 euroa)

S.L. P

9.3.6 Terapiapalvelut

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Terapiapalveluiden toiminnalliset tavoitteet on määritelty toimintakohtaisina käyntimäärinä sekä asumispalveluiden (omatoiminta ja ostopalvelu) hoitopäivinä. Tämän lisäksi tavoitteeksi on määritelty Selänteen strategiassakin olevat kehittämisaalueet ja arvot: asiakaslähtöisyys ja tuloksellisuus sekä oikeudenmukaisuus, joita seuraa ja arvioi terapiapalveluiden johtaja sekä näitä asioita käydään lävitse henkilöstöpalavereissa ja saadun palautteen ja hoitotulosten kautta.

Haapajärven terapiayksikössä perheneuvolakäynnit ovat jääneet hieman asetettua tavoitetta alhaisemmaksi, johtuen rekrytointivaikeuksista perheneurolapsykologin virkaan. Vajetta on jouduttu paikkaamaan ostopalvelulla syksyn 2015 ajan, mikä näkyy myös kustannusten kasvuna ja vähäisimpinä käyntimäärinä. Päihdepalveluissa käyntimäärät ovat kasvamassa (117 %) johtuen korvaushoidon toteuttamisesta siihen oikeutetuilla asiakkailla. Mielenterveyspalvelukäynnit ovat jääneet hieman asettuja tavoitteita alhaisemmiksi, johtuen mm. psykologityövoiman vajeesta. Palveluasumisen ostopalveluhoitopäivät on saatu pidetty ennakoitua tarvetta pienempänä.

Pyhäjärven Mielenvireyskeskuksessa Perheneuvolakäyntien määrä on jäänyt suunniteltua alhaisemmaksi, johtuen työntekijän osa-aikaisuudesta. Ostopalveluita on käytetty mahdollisimman vähän. Päihdetyössä käyntimäärät ovat työntekijää kohden jo varsin suuret (131 %), johtuen palvelun tarpeen kysynnästä. Aikuisten mielenterveystyön puolella käyntimäärät vastaavat suunniteltua. Tehostettua palveluasumista on jouduttu käyttämään (104 %) hieman ennakoitua enemmän johtuen mm. alkoholidementikoista. Oman palveluasumisen hoitopäivät ryhmäkodilla ovat toteutuneet suunnitellusti ja intervallipaikkaa on hyödynnetty monipuolisesti.

Reisjärvellä perheneuvolapalveluita pystyttiin tarjoamaan keväällä 2015 suunniteltua enemmän (132 %). Mielenterveyspalveluiden käyntimäärät jäivät hieman alhaisiksi (74 %). Palveluasumiseen ennakoitut hoitopäivät eivät ylittyneet.

Talousarvion toteutuminen

Terapiapalveluissa kokonaistalousarvio on toteutunut 100,04 %.

Haapajärven osalta terapiapalveluiden budjetti on saatu kokonaisuutena jäämään hieman tehtyä talousarviota alhaisemmaksi. Perheneuvolassa määrärahat ovat hieman ylittyneet, johtuen psykologivajeen korvaamisesta ostopalvelupsykologilla. Päihdetyössä määrärahoissa on pystytty säästämään vuoden aikana katkaisu ja kuntoutuslaitoshoidossa. Tämä on vaatinut paljon määrätietoista ja tiukkaakin otetta päihdetyöntekijöiltä. Tuetun asumisen ostopalvelut ovat hieman ylittyneet kun taas kalliimmasta palveluasumisesta on saatu säästöjä. Tehostetusta palveluasumisesta on haettu säästöjä, mutta myös uusia päätöksiä tehostetun asumispalvelun tarpeesta on jouduttu tekemään.

Pyhäjärven mielenterveys – päihde ja perheneurolatyössä talousarvion kokonaisraami on hieman ylittynyt. Mielenterveystyössä on tullut määräraha ylitystä, joka selittyy pääosin henkilöstökorvauksilla. Päivätoiminnassa Virikkeellä on pystytty säästämään talousarviosta ja Ryhmäkodin talousarviossa on myös tullut säästöä. Tehostetussa palveluasumisessa määrärahat on saatu lähes riittämään vaikka uusia tehostetun palveluasumisen kriteerit täyttäviä asiakkaita on tullut erityisesti alkoholidementian vuoksi. Päihdetyössä on onnistuttu vähentämään katkaisu- ja laituskuntoutuksen tarvetta ja näin määrärahat ovat säästyneet. Perheneuvolassa määrärahat ovat ylittyneet lähinnä asiakaspalvelujen ostotarpeen myötä. Ostopalveluihin on jouduttu turvautumaan keväällä 2015 oman psykologin tehdessä osa-aikaista työtä.

Reisjärven talousarvioraami on kokonaisuutena ylittynyt. Ylitys johtuu lähes kokonaan perheneuvolapalveluiden kasvusta kun palveluita pystyttiin kevään 2015 ajan tarjoamaan kysyntää

vastaavasti, kun sittemmin Reisjärven koulupsykologiksi siirtynyt psykologi työskenteli perheneuvolassa. Päihdetyössä määrärahaa säästy katkaisu- ja kuntoutuslaitoshoidossa. Tehostettua palveluasumista tarvittiin hieman ennakoitua enemmän.

Haapajärvi 97,20 % (alitusta 40.772 euroa)

Pyhäjärvi 102,53 % (ylitystä -29.113 euroa)

Reisjärvi 103,30 % (ylitystä 11.934 euroa).

Yhteenveto suoritteista liitteenä.

	Alkup.TA	Muutos	TA	Toteutuma	Ero Euroa	Tot %	Muutos 2014/2015 euroa/%
Hyvinvointipalvelut yhteensä	-14 242 580,00	-386 500,00	-14 629 080,00	-14 422 134,30	-206 945,70	98,59	1 549 851/9,7
Hallinto	-435 740		-435 740,00	-467 591,71	31 851,71	107,31	-292 157/-166,5
Toimintatuotot				5 809,95	-5 809,95		
Toimintakulut	-429 840		-429 840	-468 407,61	38 567,61	108,97	
Poistot	-5 900		-5 900	-4 994,05	-905,95	84,64	
Neuvola	-941 110		-941 110	-883 094,43	-58 015,57	93,84	150 554/14,5
Toimintatuotot	7 350		7 350	16 053,35	-8 703,35	218,41	
Toimintakulut	-945 380		-945 380	-898 305,63	-47 074,37	95,02	
Poistot	-3 080		-3 080	-842,15	-2 237,85	27,94	
Lastensuojelu	-2 806 220	179 000	-2 627 220	-2 204 758,21	-422 461,79	83,92	625 236/22,1
Toimintatuotot	69 200		69 200	97 090,23	-27 890,23	140,30	
Toimintakulut	-2 875 030	179 000	-2 696 030	-2 301 426,18	-394 603,82	85,36	
Poistot	-390		-390	-422,26	32,26	108,27	
Aikuisosiaalityö	-2 468 810	-457 000	-2 925 810	-2 922 643,42	-3 166,58	99,89	37 865/1,3
Toimintatuotot	657 600		657 600	651 341,87	6 258,13	99,05	
Toimintakulut	-3 125 500	-457 000	-3 582 500	-3 573 671,34	-8 828,66	99,75	
Poistot	-910		-910	-313,95	-596,05	34,50	
Vammaispalvelut	-4 689 340	-38 100	-4 727 440	-4 972 010,70	244 570,70	105,17	697 773/12,3
Toimintatuotot	788 560		788 560	805 186,74	-16 626,74	102,11	
Toimintakulut	-5 467 060	-38 100	-5 505 160	-5 766 360,96	261 200,96	104,74	
Poistot	-10 840		-10 840	-10 836,48	-3,52	99,97	
Terapiapalvelut	-2 901 360	-70 400	-2 971 760	-2 972 035,83	275,83	100,01	330 579/10,0
Toimintatuotot	542 500		542 500	577 137,69	-34 637,69	106,38	
Toimintakulut	-3 441 220	-70 400	-3 511 620	-3 546 458,78	34 838,78	100,99	
Poistot	-2 640		-2 640	-2 714,74	74,74	102,83	

9.4 Terveys- ja vanhuspalvelut

Potilasturvallisuussuunnitelman mukaisesti potilaan hoidossa tapahtuvia vaaratilanteita tai läheltä piti tilanteita seurataan ja käsitellään yksiköittäin ja ne kirjataan Hai-pro-järjestelmään. Terveys- ja vanhuspalveluissa on v. 2015 aikana ilmoitettu ja tapahtunut 417 vaaratapahtumaa, joista 347 tapahtui potilaalle, 1 henkilökunnalle ja 69 oli läheltä piti tapahtumia. Vaaratapahtuma liittyi lääkehoitoon 138 kertaa, joista eniten oli anto- tai jakovirheitä. Tapaturmia ja onnettomuuksia tapahtui potilaille 217 kertaa, joista suurimmassa osassa oli kyseessä kaatuminen. Kaatumisrikinarviointeja ei ole juurikaan potilaille tehty. Vaaratapahtumista arvioitiin, että potilaille ei ollut haittaa 50 tapahtumassa, lievä haitta 134:ssä tapahtumassa, kohtalainen haitta 60:ssä ja vakava haitta 4:ssä.

Henkilökunta raportoi vaara/haittatilanteista vaihtelevasti yksiköissä. Vaaratapahtumat käsitellään yksiköiden omissa palaverissa ja mietitään keinoja kuinka tapahtumat voidaan välttää.

9.4.1 Lääkäreiden- ja hoitajien vastaanottopalvelut

Uusi päivystysasetus astui voimaan 1.1.2015. Selänteen viikonloppupäivystys loppui ja arkipäivien päivystys lyheni 11.1.2015 alkaen ajalle klo 8-16. Virka-ajan ulkopuolinen päivystys on Oulaskankaalla, Keski-Pohjanmaan keskussairaalassa ja Iisalmen sairaalassa.

Arkipäivien kello 8-16 päivystys on järjestetty ostopalveluna 14.2.2015 alkaen, koska nykyinen virkalääkäritilanne ei riitä takaamaan päivystykseen lääkäriä arkipäiville muiden toimintojen kohtuuttomasti kärsimättä. Alkuvuonna päivystyskilpailutuksen voittaneen perädyttyä sopimuksesta, Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä virkalääkärit toimivat konsultteina kiireisimpinä päivinä. Hoitajien vastaanottoja on kehitetty ja organisoitu uudelleen, jotta päivien vetoa on saatu paranemaan.

Alkuvuoden päivystyskäynnit omassa toiminnassa v.2015 ovat vähentyneet 3387 käyntiä (-280 käyntiä/kk) verrattuna viimevuoteen. Selänteen ulkopuolisen (Oulaskangas, Keski-Pohjanmaan keskussairaala ja Ylä-Savon SOTE) päivystyksen käyttö on lisääntynyt 553 käyntiä koko Selänteessä (n.+ 50 käyntiä/kk). Haapajärviset käyvät Selänteen ulkopuolella n. 67 päiv. käyntiä/kk (2014 ka 38 käyntiä), Pyhäjärviset 62 päiv. käyntiä/kk(2014 ka 28) ja Reisjärviset käyvät n.10 käyntiä/kk, joka on samalla tasolla kuin aikaisemminkin.

Yhteensä Selänteestä käy päivystyksessä 4-5 asiakasta/vrk iltaisin ja viikonloppuisin. Tämä kertoo sen, että kaikki aikaisemmin omassa päivystyksessä käyneet eivät joudu menemään yhteispäivystykseen ja oma terveyskeskus vetää arkisin hyvin.

	Hpj 2014/2015	Pj 2014/2015	Rj 2014/2015	Yht. 2014/2015
Hpj päivystys	5855/4566	256/43	315/97	6895/4900
Pj Päivystys	302/48	5050/4343	81/16	6080/4688
OAS	452/793	340/653	28/96	1066/1542
Ylä-Savon SOTE	12/9	50/91	6/2	79/102
KPKS	12/11	13/3	40/54	150/96
Yhteensä	6633/5427	5709/5133	580/265	13562/11328

Päivystyskäyntien määrät kunnittain ja päivystyspaikoittain v. 2014-2015.

Kiireettömät lääkärin vastaanottokäynnit ovat lisääntyneet Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä, Reisjärvellä hieman vähentyneet. Päivystyskäyntejä lääkärillä on 45 % (2014 47%) suhteessa kaikkiin lääkärikäynteihin. Hoitajan vastaanottokäyntejä on kaikista poliklinikan vastaanottokäynneistä 51%(2014 53%).

Hoitajan vastaanottokäynnit ovat Haapajärven terveyskeskuksessa ennallaan, Pyhäjärven terveyskeskuksessa lisääntyneet 1.000 käyntiä ja Reisjärven terveyskeskuksessa vastaavasti vähentyneet jonkin verran.

Virkalääkäritilanne on Reisjärvellä ja Haapajärvellä hyvä, mutta Pyhäjärven terveyskeskuksessa on ollut työssä vain 2,5 virkalääkäriä ja ostopalveluna on ollut 2 lääkäriä kiireettömässä vastaanotossa. Pyhäjärven lääkäripalveluita on tästä syystä jouduttu paikkaamaan ostopalveluilla suunniteltu enemmän.

Pyhäjärven ja Reisjärven poliklinikalta on sairaanhoitaja aloittanut reseptinkirjoitusoikeushoitajan koulutuksen. Haapajärveltä ei ole hakijoita ollut. Reseptinkirjoitusoikeudellisia hoitajia pyritään saamaan jokaiseen toimipisteeseen vahvistamaan hoitajien vastaanottoa ja päivystystoimintaa.

E.L. #

Päivystyksen ja terveyskeskuksen aukioloajan lyhentyessä päivystävän sairaanhoitajan palvelut ovat osa hoidonparrastusta ja hoidon tarpeen arviointia on tehostettu.

Selänne on osallistunut Kaste-hankkeena toteutettavaan Hyvä Potku –hankkeeseen, jonka tavoitteena on parantaa lääkärien ja hoitajien vastaanottopalvelujen saatavuutta. Vuonna 2015 aikana tavoitteena oli saada kiireetöntä vastaanottoaikaa tarvitsevalle potilaalle aika 14 vuorokauden sisällä. T3 (kolmas vapaa kiireetön aika laskettuna päivissä, viikonloput, pyhät ja mahdolliset lomat lasketaan mukaan) on keskimäärin Haapajärvellä 30 pv ja Pyhäjärvellä 24pv ja Reisjärvellä 20 pv. T3 vaihtelee viikoittain ja on riippuvainen lääkäriresursseista, mikäli kaikki lääkärinvirat ovat täynnä, tavoitteeseen tullaan pääsemään. Päivystys- ja kiireelliset potilaat pyritään hoitamaan saman päivän aikana. Vastaanottoa on kehitetty lisäämällä ajanvarausvastaanottojen suunnitelmallisuutta ja ennakoitavuutta, otettu käyttöön blokkiajanvaraukset ja hoitopolut pitkäaikaissairauksien hoitoon. Kehittämistyö jatkuu koko henkilökunnan kanssa.

Poliklinikoilla panostetaan erityisesti pitkäaikaissairauksien ennaltaehkäisyyn sekä potilaan omahoidon hallintaan ja hyvään hoitotasapainoon. Tämä edellyttää hoitajien ja lääkäreiden erityisosaamista erityisesti sydän- ja verisuonisairauksien, keuhkosairauksien ja diabeteksen osalta. Selänteen alueella näiden sairauksien sairastavuusindeksit ovat huomattavasti korkeampia kuin muualla maassa. Terveys- ja vanhuspalveluiden toimistohenkilökunnan ja täydentävien palvelujen esimies toimii määräaikaisena ja on hoitanut myös hyvinvointikoordinaattorin tehtävät. äydenävien palveluiden esimiestyöstä on saatu hyvää palautetta henkilökunnalta. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävät loppuivat syyskuun lopussa.

E-reseptin eli sähköinen lääkemääräyksen käyttöaste on 96 %(2014 86%).

Asiakkaiden hoidon saatavuus ja välitön yhteyden saanti tapahtuu Tele-Q puhelinpalvelun avulla. Hoidettuja puheluita on kiireettömään ajanvaraukseen saapunut 21.652, joista 89%:ssa asiakas on valinnut takaisinsoiton. Hoidettuja puheluita päivystyksessä on ollut 18.436, joista 71%:ssa asiakas on valinnut takaisinsoiton. Päivystyspuhelinpuhelin keskimääräinen jonotusaika on 2,5minuuttia mikäli asiakas on jäänyt odottamaan eikä ole valinnut takaisinsoittoa. Puhelinpuhelin keskeyttäneiden määrä kaikista puheluista on noin 23 % (v. 2012 40%) eli määrä on pienentynyt kahden vuoden kuluessa ihmisten totuttua käyttämään palvelua. Hoidon saatavuus toteutuu Selänteen alueella lain mukaisesti.

Kiireettömien vastaanottojen yhteydessä ei ole vielä systemaattisesti otettu käyttöön diabetesriskikartoitusta, AUDIT-kyselyä, Fagerströmin kyselyä jne.

Pyhäjärven poliklinikan väistötilat toimivat ja uuden terveyskeskuksen tilojen suunnittelu on yhdessä kaupungin kanssa tehty. Kehityskeskustelut on pääosin käyty henkilökunnan kanssa.

Reisjärven terveyskeskuksen poliklinikalla on aloittanut diabetes- ja sydänhoitaja 1.4.2015. Kiireettömien palveluiden joulusulku onnistui hyvin, päivystyspisteissä oli ajoittain paineita.

Talousarvion toteutuminen lääkäreiden ja hoitajien vastaanottopalveluissa:

Haapajärvi alitusta -15.000 euroa

Pyhäjärvi alitusta -9.000 euroa

Reisjärvi ylitystä 13.000 euroa, suurin ylitys hoitotarvikkeissa (vaativien diabetesasiakkaiden hoito)

9.4.2 Vuodeosastot

Akuuttivuodeosastot toimivat Haapajärvellä, Pyhäjärvellä ja Reisjärvellä. Selänteessä akuuttivuodeosastoilla on yhteensä 65 hoitopaikkaa.

Haapajärvi

Haapajärvellä on 24 akuuttihoitopaikkaa ja käyttöaste on ollut v. 2015aikana 93,28 % (2014 100, 89 %) ja vaihtuvuus 4,54 hlöä/pv (käytännössä osasto toiminut 27 paikkaisena 4.5.2015 saakka, jolloin kolme pitkäaikaispotilasta siirtyi Karjalahteen ja kaksi hoitajaa, joita ei ole vakinaisesti täytetty). Haapajärvisiä on hoidettu muilla vuodeosastoilla yhteensä vain 151 hoitopäivää (v. 2014 612 hoitopäivää) ja Selänteen ulkokuntalaisia on hoidettu 660 hoitopäivää Haapajärvellä. Haapajärven vuodeosasto on toiminut hyvin akuuttina vuodeosastona ja pystyy hoitamaan Haapajärviset omalla vuodeosastolla.

Pyhäjärvi

Pyhäjärvellä on 25 akuuttihoitopaikkaa ja käyttöaste on ollut 85,02 %(2014 87,29%) ja vaihtuvuus 5,63 hlö/pv. Selänteen ulkokuntalaisia on hoidettu 364 hoitopäivää. Pyhäjärven vuodeosasto toimii hyvin.

Reisjärvi

Reisjärvellä on 16 akuuttihoitopaikkaa ja käyttöaste on ollut 91,80 %(75,70%) ja vaihtuvuus 2,79 hlö/pv (osastolla käy myös asiakkaita vuorohoidossa). Hoitopäiviä on 940 päivää enemmän kuin v. 2014. Hoidonporrastusta ja vuorohoidon järjestämistä muualla kuin vuodeosastolla on kehitettävä edelleen yhteistyössä henkilökunnan kanssa. Selänteen ulkokuntalaisia on hoidettu 189 hoitopäivää. Honkalinnan ja vuodeosaston toiminta on järjestetty yhden lähiesimiehen hoidettavaksi 13.5.2015 alkaen.

Haapajärven vuodeosaston fysioterapeutin vakanssi on täytetty 1.1.2015 alkaen ja Pyhäjärven vuodeosastolla toimii kuntohoitaja osa-aikaisesti. Reisjärven osastoa hoitaa fysioterapeutti osa-aikaisesti.

Vuodeosastojen paikkamääriä tulee tarkastella jatkuvasti suhteessa käyttöön. Kärämäen ostot ovat loppuneet Kärämäen osaston myötä ja kotisairaaloiminta tehostetussa palveluasumisessa vähentää vuodeosastopaikkojen tarvetta.

Vuodeosastoilla hoidetaan akuutisti sairaita, erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon ja kuntoutukseen siirtyviä ja vaativaa saattohoitoa tarvitsevia potilaita. Hoitajaksolla potilaan kuntoutumista ja kotikuntoisuutta arvioidaan aktiivisesti ja potilas kotiutetaan tarvittaessa kotihoitoa tehostaen tai vuorohoitajakson kautta. Osastoilla pyritään mahdollisimman varhaiseen kotiutuksen suunnitteluun yhdessä asiakkaan, omaisten ja tarvittaessa kotihoidon kanssa ja syksyllä aloitetaan kotiutuksen kehittäminen yhdessä henkilökunnan kanssa. Vuodeosastoilta tuetaan tarvittaessa kotisairaalan toteutumista kotihoidossa ja palveluasumisessa.

Talousarvion toteutuma vuodeosastopalveluissa:

Haapajärvi alitusta 67.000 euroa, suurin säästö sisäisissä ostoissa (tilinpäätös 2014 vrt. -181.000)

Pyhäjärvi ylitystä 22.000 euroa, syynä sisäisten palvelujen ostojen väheneminen (tilinpäätös 2014 vrt. tulot -47.000)

Reisjärvi ylitystä 27.00 euroa, suurimmat ylitykset ateriapalveluissa ja henkilökuljetuksissa

E. L. P

9.4.3 Kuntoutus

Kuntoutus tukee asukkaiden työ- ja toimintakykyä, kotona asumista sekä kotiutumista vuodeosastoilta. Palveluseteli on käytössä ja toimii osana lääkinällisen kuntoutuksen hoitoketjua. Selänteen kuntoutustyöryhmä toimii säännöllisesti. Pyhäjärven kuntoutus toimii sisäilmaongelmien takia Köpsinrinteellä ja apuvälinelainaamo entisissä tiloissa terveyskeskuksessa. Reisjärven terveyskeskuksen alakerran sisäilmaongelmien vuoksi kuntoutus toimi syksyllä tehdyn remontin ajan palvelukeskus Honkalinnan tiloissa.

Pyhäjärven toisen fysioterapeutin 0,5 vakanssi on muuttunut kokoaikaiseksi syksyllä 2014 ja on ollut täytettynä kokoaikaisesti vuoden 2015 alusta. Resurssilisäys on vähentänyt lääkinällisen kuntoutuksen ostopalvelujen määrää.

Läkinällisenä kuntoutuksena myönnettävät apuvälineet myönnetään Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin (PPSHP) kanssa yhtenäisten saatavuuskriteerien mukaisesti. Yhtenäisen apuvälinerekisterin saamista Oulun Eteläisen alueelle on selvitetty yhdessä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin kanssa, joka on kilpailuttanut Effector ohjelman siten, että se saadaan samalla lisenssillä käyttöön alueen kuntayhtymille/kunnille. Ohjelma mahdollistaa apuvälineiden yhteiseen kilpailutukseen osallistumisen. Effector-ohjelmaan liittyminen on ollut hidasta Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin resurssipulan takia.

Selänteen yhteinen toimintaterapeutin toimi on vapautunut vuoden 2014 lopussa eikä avoinna olleeseen toimeen ole ollut hakijoita. Toimintaterapiapalvelut ostetaan yksityisiltä palvelutuottajilta. Pyhäjärven ja Haapajärven puheterapeutin toimet ovat olleet täytettyinä, lisäksi syksyn aikana Haapajärven puheterapiassa toimi puheterapeuttipiskelija neljän kuukauden ajan. Reisjärven puheterapeutti on toiminut osa-aikaisena ja kahden työpäivän työpanos viikossa on myyty Kärsämäelle.

9.4.4 Sairaankuljetus ja ensihoito

Sairaanhoitopiirit ovat järjestäneet ensihoitopalvelun terveydenhuoltolain mukaisesti. Sairaanhoitopiirien laskuttamat hinnat vuodelle 2015 ovat: Haapajärvi 48,83 €/as, Pyhäjärvi 58,93 €/as ja Reisjärvi n. 46 €/as.

9.4.5 Työterveyshuolto

Vuoden 2015 painopistealueena on ollut työhyvinvoinnin lisääminen asiakasyrityksissä työlähtöisesti. Henkilöstön koulutuksella ja tiiviillä yhteistyöllä asiakasyritysten kanssa on vastattu työurien pidentämishaasteeseen ja sairauspoissaolojen vähentämiseen. Varhaisen tuen mallin juurruttamista on jatkettu ja osassa asiakasyrityksiä siitä on tullut toimiva arjen työkalu.

Palvelujen yhtenäistämistä Selänteen alueella on jatkettu mm. tilastointikäytäntöjä ja työpaikkakäyntiraportointia kehittämällä. Edellisvuoden asiakaskyselyssä on saatu pääosin positiivista palautetta. Palautteen mukaan pyritään kiinnittämään huomiota vastaanottotilojen viihtyisyyteen.

Työterveyshuollossa aloitti Selänteen työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi palkattu työfysioterapeutti 1.5.2015. Hän vastaa ergonomiakorttikoulutuksen organisoinnista ja on fyysisesti läsnä ergonomisesti haastavassa työssä. Ergonomiakorttikoulutus käynnistyi kuuden ryhmän voimin. Koulutuksen vaikutukset näkyvät jo arjessa innostuksena ja parempana työotteena, josta

hyötyvät sekä asiakkaat/potilaat ja työntekijät itse. Kouluttajat ovat onnistuneet tehtävässään ja saaneet positiivista palautetta työstään.

Työttömien terveystarkastukset on edelleen tehty työterveyshoitajien noin kolmen viikon työpanoksella. Lisäksi osakaskunnat ovat palkanneet pitkäaikaistyöttömien eläkeselvittelyihin työterveyshoitaja Pirjo Koivumaan 50%:n työpanoksella. Professori Ilkka Taipale on käynyt tekemässä eläkeselvityksiä sekä keväällä että syksyllä ja selvityksiin on osallistunut myös neuropsykologi. Ilkka Taipale on jakanut osaamistaan kouluttamalla Selänteen omia lääkäreitä. Kun pitkäaikaistyötön pääsee eläkkeelle tai on sairauspäivärahalla, kuntien kustannukset toiminnasta tulevat kuitatuksi jo noin kahdessa kuukaudessa.

Sisäilmaongelmien vuoksi henkilöjärjestelyissä on ollut haasteita. Asiakaskunnan sisäilmaoireet varsinkin Pyhäjärvellä ovat näkyneet työterveyshuoltopalvelujen lisääntyneenä käyttönä. Tilan ahtautta on ollut ja väliaikaisratkaisuja on jouduttu tekemään, jotta toimintaa on voitu pyörittää.

Henkilöstössä on ollut vaihtuvuutta ja sijaisia on ollut jokaisessa toimipisteessä. Osaksi on toimittu vajaalla hoitajaresurssilla niin Pyhäjärvellä kuin Reisjärvelläkin. Lääkärin virkaa ei ole saatu edelleenkään täytetyksi. Omien lääkäreiden (Haapajärvi ja Reisjärvi) lisäksi on lääkärin työaika ostettu Pyhäjärvelle, Kärsämäen sivutoimipisteeseen ja Haapajärvelle siten, että lääkäri työaika on ollut käytössä yhteensä noin 1½ lääkärin verran. Pyhäjärvellä lääkkeenmääräämiskoulutuksen aloitti yksi työterveyshoitaja ja ensi vuonna toimii joka kunnassa reseptinkirjoitussoikeudellinen työterveyshoitaja.

Kärsämäen erotessa kuntayhtymästä halusi suurin osa työterveyshuollon asiakkaista säilyttää asiakkuutensa edelleen Selänteessä. Kärsämäelle avattiin työterveyshuollon sivutoimipiste Lujabetoni Oy:n tiloihin tammikuussa 2015. Toiminta siellä käynnistyi hyvin ja on ollut kustannustehokasta. Pyhäjärven henkilöstö vastaa maatalousyrittäjien työterveyshuollosta ja Haapajärven henkilöstö muusta työterveyshuollosta Kärsämäen pisteessä.

Talousarvion toteutuminen työterveyshuollossa:

Toiminta ja talous on toteutunut suunnitellusti ja tulot ovat toteutuneet arvioitua paremmin. Vuoden tulos on Haapajärvellä 94.000 euroa, Pyhäjärvellä 14.000 euroa ja Reisjärvellä -17.000 euroa, koska henkilökuntaresurssia on ollut vähemmän ja samoin laajoja terveystarkastuksia. Koko Selänteen työterveyshuollon tulos on 91.000 euroa.

9.4.6 Suun ja hampaiden terveydenhuolto

Hammaslääkäritilanne on vakiintunut vuoden aikana peruspalvelukuntayhtymässä, syksystä alkaen kaikki Selänteen hammaslääkärivirat ovat olleet täytettyinä. Maaliskuun jälkeen hammaslääkärin työpanosta ei ole ostettu. Potilaiden hoitopääsy on pystytty turvaamaan lain asettamissa rajoissa. T3 (kolmas vapaa kiireetön aika laskettuna päivissä, viikonloput, pyhät ja mahdolliset lomat lasketaan mukaan) on Haapajärvellä noin 40 vrk, Pyhäjärvellä noin 16 vrk ja Reisjärvellä noin 30 vrk. Alkuvuodesta purettiin Haapajärvelle syntyneitä hoitojonoja ilta- ja viikonlopputyönä. Henkilökunnalle tehtiin erillinen jononpurkusopimus. Jononpurkuun osallistuminen oli vapaaehtoista. Järjestelyn avulla saimme hoitojonon purettua toukokuun loppuun mennessä.

Suuhygienistin työpanosta on jouduttu ostamaan Pyhäjärvelle ja Reisjärvelle, koska sijaisuuksiin ei ole saatu työntekijöitä. Työnjakoa hammaslääkäreiden ja suuhygienistien välillä kehitetään edelleen.

Erikoishammashoidon palveluista suukirurgin ja oikomishoidon erikoishammaslääkärin on hoidettu entiseen tapaan ostopalveluna. Suukirurgin palvelut on keskitetty Haapajärvelle ja Pyhäjärvelle. Oikojahammaslääkärin palveluja on saatavissa kaikissa Selänteen kunnissa.

Hammashuollon henkilökunta toimii hyvin yhdessä ja tarvittaessa sijaistaa toisessa työpisteessä. Myös potilaat ovat tottuneet liikkumaan Selänteen alueella.

Päivystysasetus astui voimaan 1.1.2015 alkaen. Virka-ajan päivystyspalvelut järjestetään omana toimintana jokaisessa toimintayksikössä. Ilta-, arki- ja viikonloppujen päivystyspalvelut järjestetään ostopalveluna Kokkolan terveyskeskuksessa. Päivystyssopimus on solmittu Kokkolan kanssa, jossa ovat myös mukana Kallio, Helmi, Raahe ja Kalajoki. Viikonloppu- ja arkipyhä päivystyksessä oli vuoden aikana Selänteen osalta 31 käyntiä. Iltapäivystyksessä klo 16 - 21 välisenä aikana (yhteispäivystys alkoi 1.4.2015) vastaavasti oli 6 käyntiä.

Haapajärven hammashoitolan remontti saatiin kesän aikana valmiiksi, hoitoyksikköön hankittiin uusi hoitoyksikkö.

Haapajärvi on osallistunut Hyvä Potku-hankkeeseen. Syksyllä laajennettiin toimintaa myös muihin jäsenkuntiin. Koko Selänteen hammaslääkäreitä ja suuhygienistejä koskevan vastaanottoaikojen kysynnän ja tarjonnan mittaus tehtiin syksyllä, samoin työajan seuranta Hyvä Potku- hankkeen mukaan. Työtä kehitetään saatujen mittaustulosten pohjalta. Tavoitteena on kaikissa hammashoitoloissa saada T3 30 vrk.

Hammashuollon budjetti on pysynyt hyvin raameissa, suurimmat ylitykset selittyvät ostopalveluiden käytöllä.

Talousarvion toteutuminen Suun- ja hampaiden terveydenhuollossa:

Haapajärvi ylitystä -51.000 euroa. Suurimmat ylitykset olivat alkuvuoden lääkäripalveluiden ostoissa, hammaskuvien palvelin jouduttiin uusimaan ja kuvat siirrettiin Nearis –palvelimelle. Tästä aiheutui Atk-palvelujen osalta -10.000 euron lisäkustannus. (Toteuma v. 2014 vrt 54.000 euroa)

Pyhäjärvi alitusta 57.000 euroa.

Reisjärvi ylitystä -10.000 euroa. Suurin ylitys oli henkilöstökuluissa, suuhygienistin resurssia on ollut enemmän ja palvelua on myös jouduttu ostamaan.

9.4.7 Erikoissairaanhoito

Lähipalveluina on järjestetty erikoislääkäripalveluita nykyisten sopimusten puitteissa ja lisätarpeesta on neuvoteltu erikseen. Palvelut pyritään säilyttämään lähellä, mutta toiminnallisia muutoksia tehdään palveluiden järjestämistavassa. Pääosin kaikkien erikoislääkäreiden lähettämiskriteerit on käyty läpi yhdessä erikoislääkäreiden kanssa ja lääkäripalaverissa.

Erikoissairaanhoidosta on tehty selvitys, jota on esitelty Selänteen hallitukselle:

- Tähystystutkimusten keskittäminen on laitteistojen kannalta toiminnallisesti järkevää. Tähystystutkimuksia on tehty yhteensä 459.
- Magneettikuvausten määrä rekassa on pysynyt samalla tasolla, Ultraäänitutkimusten määrä Haapajärven röntgenissä on myös samalla tasolla, Pyhäjärven röntgenissä ultraäänitutkimukset ovat vähentyneet noin 150 tutkimuksella, mikä on kärsämäkisten ostojen osuus.
- Kesällä on pidetty yhden kuukauden tauko erikoislääkäripalveluissa, samoin joulun aikana ei ole erikoislääkäreiden vastaanottoja ja lisäpäivät on arvioitu tiukasti.

Yksityisten sairaaloiden käyttöä on jatkettu erityistilanteissa ja määrärahojen puitteissa ja ohjautuminen vaatii yllilääkärin/johtavan lääkärin maksusitoumuksen. Terveyskeskusten välinen ero on pienentynyt ja käyttö vähentynyt reilusti.

Erikoissairaanhoidon toteuma Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä ja Keksi-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä 2015:

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin toteuma on 93,1 % Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ennusteesta. Haapajärven toteuma on 94,7 % ja noin 183 000 euroa pienempi edelliseen vuoteen verrattuna. Pyhäjärven toteuma on 91,2 % ja noin 678.000€ pienempi kuin edellisenä vuonna. Keski-Pohjanmaan Keskussairaalan Reisjärven toteuma on 86,5% Keski-Pohjanmaan keskussairaalan ennusteesta, ja jos verrataan edellisvuoteen toteuma on +1,1% ja noin 31.000 euroa suurempi kuin edellisenä vuonna.

Psykiatrisen erikoissairaanhoidon kustannukset ovat pysyneet samalla tasolla kuin aikaisempina vuosina.

Talousarvion toteutuminen erikoissairaanhoidon osalta:

Haapajärven erikoislääkäreiden osalta budjetti on ylittynyt -27.000 euroa ja yksityissairaaloiden käyttö on alittunut 340.000 euroa (v. 2014 vrt -384.000 euroa). Kokonaisuutena budjetti ylittyi 79.000 euroa (v. 2014 vrt. 486.000 euroa).

Pyhäjärven erikoislääkäreiden käyttö on ylittynyt -11.000 euroa ja yksityissairaaloiden käyttö on alittunut 15.000 euroa verrattuna vuoteen 2014. Kokonaisuutena erikoissairaanhoido ylittyi 470.000 euroa (v. 2014 vrt. 410.000 euroa)

Reisjärven erikoislääkäreiden käyttö on ylittynyt -24.000 euroa ja yksityissairaaloiden käyttö on ylittynyt -66.000 euroa (vrt v. 2014 lisäystä yksit. sair. käytössä 50.000 euroa). Kokonaisuutena erikoissairaanhoido alittui 500.000 euroa (v. 2014 vrt. 67.000 euroa)

9.4.8 Dialyysiyksikkö

Hoitotyön painopisteenä on ollut dialyysiasiakkaiden omatoimisuuden lisääntyminen omahoidossaan ja sitouttaminen omaa hoitoaan koskevaan päätöksentekoon. Dialyysiasiakkaita on ollut Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen kunnista, Peruspalvelukuntayhtymä Kalliosta ja Kärämäeltä. Vuoden 2015 aikana kolme dialyysiasiakasta pääsi munuaisensiirtoon, asiakkaita on siirtynyt myös PD-hoitoon, nämä muutokset mahdollistivat vuoden toiselle puoliskolle hoitovuorojen riittävyyden kuudelle arki-illalle. Vuoden aikana toteutettiin 1.500 (2014 1.800 kpl) dialyysihoitoa, sarjahoitomaksut perittiin vuoden alussa 45 ensimmäiseltä hoitokerralta. Vuoden lopussa dialyysiasiakkaiden määrä oli yhdeksän. Dialyysiyksikön hoitajien työpanosta siirrettiin syksyllä muiden yksiköiden sijaisuuksiin henkilöstötarpeen vähentyessä dialyysissä. Kotikuntalaskutuksen hinta on PPSHP:n mukaisesti 399€.

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin dialyysiosastojen kanssa on pidetty kokouksia ja koulutuksia, jotta dialyysiasiakkaiden hoitolinjat ovat yhtenäiset ja hoitotyön kehittämistä voidaan toteuttaa samansuuntaisesti. Hoitajien osaamisen kehittäminen on toteutunut oman erikoisalalan mukaisesti. Nefrologi on käynyt kolmen kuukauden välein.

9.4.9 Täydentävät palvelut

Laboratorio

Laboratorioanalysointi on keskitetty yhteen laboratorioon Haapajärvelle sisäilma- ja rekrytointiongelmien takia. EVA-arvioinnin mukaisesti on edelleen vuoden 2015 aikana selvitetty keskitetyn analysoinnin sekä ulkoisen laboratoriotoiminnan vaihtoehtoa, selvitys on kesken. Analysointi yhdessä laboratoriossa ei ole aiheuttanut muutoksia asiakkaille ja laboratoriotulosten luotettavuus ja asiakkaiden turvallinen hoito on toteutunut hyvin. Analysoinnin siirtyminen yhteen laboratorioon on tuonut henkilöstö- sekä laitteiden huoltokustannusten ja hoitotarvikkeiden säästöjä.

Asiakkaiden laboratorionäytteet otetaan lähipalveluna jokaisessa terveyskeskuksessa. Pyhäjärven näytteenotto toimii poliklinikan yhteydessä olevissa väistötiloissa. Näytekuljetusten toimittaja on

vaihtunut toukokuussa 2015 edellisen kuljetusfirman vähentäessä liikennöintiä alueellamme. Nykyinen kuljetusrinki on toimiva, mutta kustannuksiltaan kalliimpi kuin edellinen. Vaikka analysointi tapahtuisi kahdessa kunnassa, tarvitaan Oulaskankaan sairaalassa ja Oulun yliopistollisessa sairaalassa alysoitaville näytteille ja verivalmisteiden kuljetuksia varten toimiva ja laadukas näytekuljetus.

Laboratoriotutkimusten määrä on Pyhäjärvellä vähentynyt noin 3.000 tutkimuksella, muissa kunnissa tutkimuksia on ollut saman verran edelliseen vuoteen verrattuna. Yhteiset ohjeistukset laboratorion seurantakokeiden ottamisesta ovat vaikuttaneet laboratoriotutkimusten määrään.

Pyhäjärven laboratorion menoja on lisännyt virheellisen kirjauksen korjauslasku (19.291 euroa) vuodelta 2014 Haapajärven laboratoriolle ja vastaavasti tulot Haapajärven laboratorioon ovat lisääntyneet. Laboratoriotutkimuksen analysoinnin hinta Selänteen sisällä on 1 €/tutkimus ilman hallintomenoja (hintaa on laskettu talousarvion toteumasta).

Röntgen

Röntgenin toiminta on jatkunut ennallaan. Akuuttivuodeosastojen toiminta edellyttää röntgentoimintaa lähipalveluna Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä. Natiivikuvausten määrä on tilastojen mukaan pysynyt Haapajärvellä saman suuruisena (v.2015 3.002 tehtyä natiivikuvausta) ja Pyhäjärvellä hieman vähentynyt (v.2015 2.970 tehtyä natiivikuvausta). Magneettitutkimuksia on tehty noin saman verran kuin edellisenä vuonna (2015 559 kpl)

Haapajärven röntgenin kuvanlukija on päivitetty suoradigitaaliseen kuvanlukijaan marraskuun aikana. Röntgenin toiminnanohjaus, kuvien katselu ja arkistointi sekä lähetekäytännöt toimivat Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa yhteisellä NEARIS -ohjelmalla koko Selänteessä.

Lääkehuolto ja keskusvarasto

Selänteen yhteinen keskusvarasto on toiminut vuodesta 2014 Pyhäjärvellä. Keskusvarasto on toimittanut hoitotarvikkeet kaikkiin Selänteen yksiköihin. Vuoden 2015 alusta hoitotarvikkeet on hankittu Kuntahankinnat Oy:n kilpailuttamalta OneMediltä. Keskusvaraston toimintakulut olivat v. 2015 31 000 euroa pienemmät. Hoitotarvikkeiden kulutus on lisääntynyt eniten kotihoidoissa ja keskusvaraston kautta toimitettujen hoitotarvikkeiden kustannukset ovat lisääntyneet 40.000 euroa. Inkontinenssituotteiden ja verensokerimittareiden osalta hoitotarvikkeiden vaihto OneMedin tuotteisiin tapahtuu vuoden 2016 alussa.

Selänteen lääkekeskukset toimivat Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä. Lääkkeet hankitaan Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kilpailutuksen mukaisesti. EVA-arvioinnin mukaan yhden lääkekeskuksen malli ei toisi niinkään taloudellisia, mutta toiminnallisia hyötyjä lääkekeskusten työhön farmaseuttien työpanoksen vapautuessa tilauksista ja toimituksista lääkehoidon kokonaisarviointiin ja osastofarmasiaan. Lääkekeskusten toimintakulut ovat olleet vuodessa noin 130.000 euroa yhteensä, joka jakautuu kaikille yksiköille maksettavaksi lääkkeiden käytön suhteessa.

Lääkkeiden ostot olivat v. 2015 Haapajärvellä 16.112 euroa pienemmät kuin vuonna 2014 ja vastaavasti Pyhäjärvellä 24.995 euroa suuremmat kuin vuonna 2014.

Selänne on osallistunut Tekesin rahoittamaan Fimean Moniammatillisen lääkehoidon kehittämisprojektiin omalla hankkeella: Turvallisen lääkehoidon kehittäminen-hankkeen (1.10.2013-31.12.2015) kehittäjätiimissä on ollut mukana farmaseutit ja kehittäjätyöntekijät (5) eri palvelualueilta, lääkäri sekä proviisori yksityisestä apteekista. Hankkeessa on ollut neljä kehittämisen työpakettia: lääkitysongelmaisen potilaan tunnistaminen, tiedonkulun toimintamalli, Lääkityksen oikeellisuus ja vaikuttavuuden arviointi sekä Farmaseuttien tehtäväkuvien

kehittäminen, johon kuluu asiakasvastaanottojen aloittaminen. Kehittämistyöstä on saanut konkreettisia tuloksia Selänteen toimintaan.

Väline- ja laitoshuolto

Terveyskeskusten siivoustyönmitoitukset on tehty, mitoituksen perusteella arvioidaan siivoustyön osuutta ja henkilökunnan tarvetta. Neuvottelut kuntien kanssa terveyskeskusten tilojen vuokrauksesta puhtaina ovat kesken. Haapajärven hammashuollon välinehuolto jatkaa hammashuollon tiloissa, Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä välinehuoltaja huoltaa hammashuollon välineet. Yhteistyötä on lisätty ja toimintatapoja on yhdenmukaistettu välinehuolloissa. Reisjärven välinehuoltaja on lomittanut Haapajärvellä.

Toimistotyö

Erilaisissa asiakas-, toimisto-, kirjanpito-, laskutus-, sanelujen purku- ja muissa tehtävissä toimii yksitoista palvelusihteeriä. Laskutusta on hoidettu tarkasti kaikkien mahdollisten tulojen saamiseksi. Sanelujen purkamista tekee kolme palvelusihteeriä ja tarvittaessa käytetään sijaista, jotta potilasasiakirjamerkinnot ovat tehtynä Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen mukaisesti. Merkinnot tulee tehdä viimeistään viiden vuorokauden kuluessa potilaan vastaanottokäynnistä tai kun palvelutapahtuma muutoin päättyy.

Laki terveydenhuollon laitteista velvoittaa käyttäjän huoltamaan sähköiset laitteet vuosittain. Selänne on mukana sähkösätköjen ja -nostimien huoltopalvelujen osalta yhteisessä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kilpailutuksessa Haapajärven ja Pyhäjärven osalta, Reisjärven huollot on kilpailutettu itse. Sähkösätkyt ja -nostimet on huollettu ja niille on tehty kuntoarviot vuoden 2015 aikana. Huoltoraporteissa noin 50 %:ssa laitteista on havaittu vikoja, jotka on korjattu huoltojen yhteydessä. Välinehuollon ja lääkinnällisten laitteiden huollot on kilpailutettu keväällä 2015 ja huollot on tehty syksyn 2015 aikana.

Talousarvion toteutuminen täydentävien palvelujen osalta:

Täydentävissä palveluissa on pääsääntöisesti pysytty budjetissa.

Haapajärven laboratoriossa alitusta on -21.000 euroa, johtuen palkkamenojen alituksesta ja sisäisten tulojen ylityksestä (v.2014 korjaus). Välinehuollossa ylitystä 15.000 euroa korjaus ja kunnossapito menojen ylityessä.

Pyhäjärven lääkinnällisen kuntoutuksen menot alittuivat -35.000 euroa ostopalvelujen vähentyessä. Röntgenissä talousarvio alittui 22.000 euroa sisäisistä palveluista saaduista ja avohoidon maksujen tuloista. Laboratoriopalveluissa on ylitystä vain -10.000 euroa, vaikka v. 2014 kuluja maksettiin 19.291 euroa). Laboratorion kustannukset ovat -15.000€ enemmän kuin v. 2014, mikä johtuu Kärsämäen ostojen päättymisestä.

Reisjärvien lääkinnällisen kuntoutuksen menot ylittyivät -20.000 euroa apuväline- ja palvelusetelimenojen ylityessä.

9.4.10 Vanhuspalvelut

Hoito- ja vanhuspalvelujen toimintaa on kehitetty 1.7.2013 tulleen vanhuspalvelulain velvoitteiden mukaisesti. Painopisteenä on ollut iäkkään henkilön toimintakyvyn, sosiaalisen turvallisuuden ja kotona asumisen turvaaminen kotiin annettavia palveluja kehittämällä. Suunnittelussa on painotettu kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä.

Kotona asuvat 75- vuotta täyttäneet % vastaavanikäisestä väestöstä:	Haapajärvi 92,1 %	Pyhäjärvi 91,5 %	Reisjärvi 93,1 %	Selänteen KA 92,2 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75-vuotta täyttäneet asiakkaat % vastaavanikäisestä väestöstä: (tavoite meillä 15%)	Haapajärvi 12,7 %	Pyhäjärvi 15,8%	Reisjärvi 15,6 %	Selänteen KA 14,5 %
Tehostetun palveluasumisen piirissä 75-vuotta täyttäneet asiakkaat: (tavoite 8% 75-vuotta täyttäneistä ja 1% alle 75-v.)	Hpj 8 %	Pj 8,4 %	Rj 6,8 %	Selänteen KA 8 %

Tilanne 31.12.2015(Tehostettu palveluasuminen: omat ja ostetut).

31.12.2015 Alle- 75-vuotiaita asui tehostetussa palveluasumisessa (omat paikat ja ostetut) Haapajärvellä 11 henkilöä, Pyhäjärvellä 7 ja Reisjärvellä 3. Tämä tarkoittaa sitä, että haasteena on alle -75- vuotiaiden hoitaminen kotona ja toimintakyvyn huononeminen alle 75–vuotiaana esim. muistisairauden vuoksi, joka nopeuttaa tarvetta ympärivuorokautiseen hoitoon.

Hoidon porrastusta on kehitetty Sosiaali- ja terveysministeriön suositusten ja vanhuspalvelulain mukaisesti. Toimiva hoidon porrastus ja laadukas hoito vaativat lääkäri- ja erityisammattiryhmien palvelujen turvaamista sekä riittävää henkilökuntaa kaikilla hoidon portailla. Tehtävien vapautuessa on arvioitu uudelleen työyksikön ammattipätevyysvaatimuksia sekä tarvetta. Tehtävät, joita on hoidettu palkkatuella tai kouluttamattomalla henkilökunnalla on pyritty muuttamaan oppisopimuksen kautta lähihoitajan tehtäviksi.

Moniammatillinen SAS työryhmä toimii kuukausittain kaikissa kunnissa. Työryhmän toimintatapaa on yhdenmukaistettu hoitotyönjohtajien toimesta.

Kotisairaaloimintaa on edelleenkin kehitetty ja käynnistetty kaikissa kotihoidoissa sekä tehostetuissa palveluasumisyksiköissä yhteistyössä avopalveluiden ja vuodeosastojen kanssa. Kokonaisuutta kehitettäessä kuntouttavaa työtä korostetaan koko palveluketjussa. Terveys- ja vanhuspalvelulinjan henkilöstölle on käynnissä ergonomiakorttikoulutukset, 55 henkilöä on jo suorittanut koulutuksen ja tavoitteena on, että koko henkilökunta suorittaa ergonomiakortin.

Henkilökunnan jaksamiseen kiinnitetään huomiota koulutusten, toimintojen järjeistämisen mm. ergonomisen työskentelyn avulla. Tuki- ja liikuntaelin sairaudet ovat suurin sairauslomien syy ja ergonomiakoulutuksen yhtenä tavoitteena on pystyä vaikuttamaan sairauslomiin. Henkiseen hyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota osallistavalla johtamisella, koulutuksilla sekä työnohjauksen kautta.

Lääkehoidon osaamisen ylläpitämiseksi ja varmistamiseksi lääkehoidon koulutus ja tentit suoritetaan edelleenkin suunnitelmallisesti ATK- pohjaisen Mediecon tenttiohjelman kautta. Lisäksi RAI-toimintakyvyn arviointiin liittyvä koulutus on aloitettu ja koko kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen henkilökunta on osallistunut koulutuksiin. Iv-nestehoidon ja ventrogluteaalisen injektiohoidon -koulutukset järjestettiin henkilökunnalle.

Potilasturvallisuussuunnitelmien käyttöönottoa jatketaan, vastuutetaan ja toimintamallit päivitetään. Koko henkilökunta on suorittanut Potilasturvallisuutta taidolla -verkkokoulutuksen. Hoivapalveluyksiköiden toimintaa arvioidaan ja toteutetaan omavalvonta suunnitelmien mukaisesti.

Kuntayhtymähallitus on hyväksynyt Selänteen vanhuspalveluiden suunnitelman 18.6.2015.

Investointina on hankittu RAI toimintakyvyn arviointi ja seuranta ohjelma jonka hankittu ja käyttöönotto aloitettu. Reisjärvelle on uusittu hoitajakutsujärjestelmä 30.000 euroa. Lisäksi varatun määrärahan puitteissa on hankittu tietokoneita ATK-vastuuhenkilöitten laatiman suunnitelman mukaisesti.

9.4.11 Kotihoito

Toiminnanohjausjärjestelmän käyttö on vakiinnuttanut kotihoitojen toimintaa ja toiminnanohjaus on koettu toimivaksi ratkaisuksi kotihoidoissa. Kotihoidon sairaanhoitajat eivät vielä käytä mobiilia, koska Effican ajanvaraus ja Hilikka- mobiili eivät tue toisiaan. Toiminnanohjausjärjestelmän avulla työtä on pystytty jakamaan tasapuolisesti ja sairauslomien sattua sijaista ei välttämättä ole tarvinnut palkata, vaan työt on pystytty jakamaan tasaisesti työntekijöille. Toiminnanohjausjärjestelmän tavoitteena on, että välittömän työajan osuus on 60 %. Tällä hetkellä se on 50–70 % toimipaikasta ja työvuorosta riippuen. Henkilöstön rekrytointi sijaisuuksiin on ollut ajoittain haastavaa.

Päivystysten siirryttyä kauemmaksi, sairaanhoitajien työpanosta hoidontarpeen arvioinnissa on hyödynnetty tammikuun alusta 2015 siirtämällä sairaanhoitajan työpanosta iltoihin ja viikonloppuihin. Pyhäjärven kotihoidossa työskentelee sairaanhoitaja iltaisin ja viikonloppuisin, Haapajärvellä viikonloppuisin. Myös kotisairaaloimintaa on toteutettu kotihoidoissa.

Kotihoidoissa on 31.12.2015 tilanteen mukaan säännöllisessä kotihoidossa asiakkaita: Haapajärvellä 187 asiakasta ja 65.869 säännöllisen kotihoidon asiakaskäyntiä, Pyhäjärvellä 272 säännöllisen kotihoidon asiakasta ja 116.158 asiakaskäyntiä ja Reisjärvellä 82 säännöllisen kotihoidon asiakasta ja 27.613 säännöllisen kotihoidon asiakaskäyntiä.

Henkilöstön sairauslomat ovat lisääntyneet aikaisempiin vuosiin nähden johtuen lähinnä tuki- ja liikuntaelinsairauksista. Työn kuormittavuus on kasvanut ja henkilöstölle on järjestetty tyky-toimintana mm. työnohjausta. Henkilökunnan sairauslomiin on puututtu erilaisin keinoin, kuten varhaisen tuen mallin mukaisin keskusteluin sekä kolmikantaneuvotteluiden avulla. Näihin tullaan keskittymään jatkossa entistä aktiivisemmin myös työhyvinvointiryhmässä.

Seniorineuvolatarkastukset 75-vuotiaille, avovastaanotot, palveluohjaukselliset ennaltaehkäisevät kotikäynnit 80-vuotiaille on toteutettu Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä, Reisjärvellä käynnit eivät ole toteutuneet henkilöstövaihdosten vuoksi. Tilanne korjautuu v. 2016. Omaishoitajien terveystarkastukset aloitettiin 2015 ja niitä jatketaan v. 2016. Toiminnassa korostuu ohjaus ja neuvonta mm. ravitsemukseen, liikuntaan ja ulkoiluun.

Omaishoidettavia on koko Selänteessä 123 henkilöä. Haapajärvellä on 61 henkilöä, Pyhäjärvellä 46 ja Reisjärvellä 16.

15-paikkainen Haapakoti Haapajärvellä kuuluu kotihoidon alaisuuteen ja on muuttunut vuokra-asunnoiksi. Haapakodin henkilökunta on kotihoidon henkilökuntaa ja kotihoidonohjaaja vastaa myös Haapakodin toiminnasta. Hoidollista osaamista tullaan vahvistamaan Haapakodille kotihoidon toimesta. Haapakodin yövalvonnan siirtämistä Karjalahden palvelukeskukselta

yöpartiolle on valmisteltu ja siirtyminen tapahtuu v.2016 alussa. Haapajärven kotihoidossa on ollut sairauspoissaoloja yhteensä 1.137 pv, keskimäärin 3 henkilöä on puuttunut joka päivä.

Pyhäjärven kotihoidossa on ollut paljon sairauspoissaoloja yht. 2.478 pv (v. 2014 1.560 pv) eli 6-7 henkilötyövuotta on puuttunut joka päivä. Sairauslomissa on sekä lyhyitä että pitkäaikaisia sairauspoissaoloja. Kotihoidon henkilömitoitus on laskettu ja vaje on tällä hetkellä kolme työntekijää. Tämä voi osaltaan selittää sairauslomia. Toiminnanohjausjärjestelmän avulla on voitu vaikuttaa sijaistarpeeseen, kun työtä on voitu jakaa aiempaa paremmin ilman enempää lisätyövoiman palkkausta. Työyhteisön kehittämiseksi ja työssä jaksamisen tueksi on käynnistetty koko kotihoidon henkilöstölle työnohjaus. Kotihoidon työtiloissa on kärsitty sisäilmaongelmista ja kotihoito on muuttanut eri työpisteeseen useamman kerran. Loppukesästä kotihoito on muuttanut Trans Kuosmasen toimistotiloihin.

Reisjärven kotihoidossa sairaanhoidollista osaamista on vahvistettu vastaamaan tämän päivän tarpeisiin. Eläköitymisen myötä kotiavustajan vakanssi on muutettu lähihoitajan vakanssiksi, ja kotihoitoon on perustettu kotihoidonohjaajan virka yhtenäisesti muiden Selänteen kuntien kotihoitojen kanssa. Sisäilmaongelmien ja terveystieteiden remontin ajaksi kotihoito siirtyi tilapäistiloihin Reisjärven kunnantalolle ja muutti takaisin terveystieteiden joulukuussa 2015.

Talousarvion toteutuminen kotihoidon osalta:

Haapajärven kotihoidossa ylitystä -172.000 euroa, suurin ylitys henkilöstökuluissa -102.000 euroa, joista merkittävin ylittävä osuus on erilliskorvaukset ja sijaisten palkat. Muut merkittävät ylitykset ovat hoitotarvikekuluissa -12.000, henkilöstön matkakorvauksissa -12.000 sekä ATK-palveluissa -15.000. Omaishoidontuessa ylitystä -30.000 euroa.

Pyhäjärven kotihoidossa ylitystä -434.000 euroa, suurin ylitys henkilöstökuluissa -334.000 euroa, joissa merkittävin ylittävä osuus on erilliskorvauksissa ja sijaisten palkoissa. Lisäksi merkittävänä ylityksinä henkilöstön matkakorvaukset -54.000 euroa, asiantuntijapalvelut (työnohjaus) -13.000 euroa sekä muut palvelut (annosjakelu) -20.000 euroa. Omaishoidontuessa ylitystä -31.000 euroa.
Reisjärvi: Kotihoidossa ja omaishoidon tuessa toteuma on talousarvion mukainen.

9.4.12 Asumispalvelut

Karjalahden, Köpsinrinteen ja Honkalinnan palvelukeskuksissa on kehitetty kotisairaaloimintaa ja kotisairaaloiminta on lähtenyt hyvin käyntiin. Kotisairaalan piirissä olevia asiakkaita on vuoden 2015 aikana hoidettu Karjalahdella 160 päivää, Köpsinrinteellä 191 päivää ja Honkalinnassa 232 päivää. Kotisairaala asiakkaiden hoidossa on ollut haasteena sairaanhoitajien riittävyys erityisesti arkipyhien ja vuosilomien aikana.

Tehostetun palveluasumisen yksiköissä on kiinnitetty huomiota henkilökunnan työergonomiaan. Palvelukeskuksen työntekijöitä on koulutettu ergonomiakorttikouluttajiksi. Henkilökunnan koulutuksia on portaittain käyty vuoden 2015 aikana ja koulutukset ovat edelleen käynnissä. Apuvälineisiin on kiinnitetty huomiota ja asianmukaisia apuvälineitä on pyritty hankkimaan helpottamaan työskentelyä.

Aluehallintovirasto AVI on pyytänyt tarkastuskäynnin perusteella Karjalahden palvelukeskuksesta selvitystä niistä toimenpiteistä, joilla yönaikainen asiakasturvallisuus varmistetaan. Karjalahden palvelukeskuksen välittömässä läheisyydessä sijaitsevan Haapakodin yövalvonnan siirtymistä on valmisteltu siirtymään yöpartiolle. Avin päätöksen mukaisesti Karjalahdessa on oltava kaksi yöhoitajaa koko ajan ja omavalvontasuunnitelmaa tulee tarkentaa ja jatkuvasti arvioida henkilökunnan riittävyttä hyvän hoidon ja huolenpidon toteutumiseksi.

Haapajärven pitkäaikaisosaston lakkautumisen myötä kaksi lähihoitajan vakanssia ja sairaanhoitajan vakanssi siirrettiin akuuttiosastolta Karjalahteen pysyvästi. Lisäksi siirrettiin 2 lähihoitajan vakanssia Karjalahteen tilapäisesti. Kahdesta lähihoitajan vakanssista toinen vakanssi on käytössä, koska palkkatuella olevia työntekijöitä ei ole saatu palkattua määrärahojen puutteesta johtuen. Yhteensä Karjalahdelle on neljä työntekijää lisätty. Tämän avulla pystyttiin palvelukeskukseen sijoittamaan akuuttivuodeosastolta tehostettua palveluasumispaikkaa odottavat potilaat. Elokuun loppuun mennessä paikan odottajien jonot saatiin purettua.

Karjalahden palvelukeskuksen remonttihankkeen suunnittelu on edennyt teknisen toimen johtamana. Remontin aloitus on siirtynyt vuoden 2018 alkuun.

Vuorohoitoa toteutetaan Olavintuvan vuorohoitoyksikössä Haapajärvellä, Köpsinrinteen yhteydessä olevassa vuorohoitoyksikössä sekä Honkalinnassa ja Reisjärven vuodeosastolla. Olavintuvalla on 13 vuorohoitopaikkaa(+2 pysyvällä paikkaa), Pyhäjärven vuorohoitoyksikössä 12 paikkaa sekä Reisjärvellä viisi paikkaa. Vuorohoitopäiviä on ollut Haapajärvellä 5.288 pv, Pyhäjärvellä 4.046 pv ja Reisjärvellä 589 pv. Vuorohoitoa on kehitetty tavoitteelliseksi kuntouttavaksi toimintayksiköksi, jossa omaishoidettavat saavat valmiuksia pärjätä pidempään kotiloloissa. Pyhäjärvellä vuorohoitajaksoja ei ole pystytty kaikille siitä hyötyville myöntämään tilojen rajallisuuden vuoksi, sekä tehostetun palveluasumisen paikkaa odottavien vuoksi, jotka eivät enää pärjää kotona. Vuorohoitojen käyttöasteet ovat: Haapajärvi 92 %, Pyhäjärvi 92,4 %,

Honkalinnan hoitajakutsujärjestelmää on uudistettu ja ulko-oviin on asennettu sähkölukot.

Tehostetun palveluasumisen asiakkaita on ostopalveluina:

Haapajärvisiä on Lampelan palvelukodissa 10 asiakasta, Kimppakodilla 1 asiakas. Karpalokodissa 1 asiakas sekä Taukokankaalla 1 asiakas. Yhteensä 13 asiakasta.

Pyhäjärvisiä on Jaatisella on 10 asiakasta, joista kaksi on ollut sotainvalideja. Karpalokodissa on 13 asiakasta. Yhteensä 23 asiakasta.

Reisjärvisiä on Hoivakoti Paavolassa 10 asiakasta. Lisäksi reisjärvisiä on Palvelukoti Mansikassa 9 asiakasta.

Henkilöstömitoitukset ovat tehostetuissa palveluasumisissa:

Karjahdessa 0,68, Olavintuvalla 0,67, Köpsillä 0,66, Pyhäjärven vuorohoidossa 0,63 ja Honkalinnassa 0,63.

Päivätoimintaa järjestetään Haapajärvellä(ma-to Karjalahdella ja pe Olavintuvalla), Pyhäjärvellä arkisin Köpsinrinteellä ja Reisjärvellä 2-3 pv/viikossa. Toimintapäivien sisältö vaihtelee paikkakunnittain.

Voimaa vanhuuteen- hanke on päätynyt vuoden 2014 lopussa. Hanke on edennyt kuntakoordinaattoreiden ja vapaaehtoisten vertaisohjaajien toimesta. Erilaisia tapahtumia on ikäihmisille järjestetty vuoden aikana.

Sonectus 2- hanke on päätynyt kesäkuussa 2014. Hankkeen tuotoksena on Selänteen alueella kehitetty saattohoitoa ja kotisairaaloimintaa jotka ovat vahvasti jääneet elämään toiminnassa. Lääkehoidon ATK-pohjainen oppimisympäristö ja tenttiohjelma sekä koulutukset jatkuvat suunnitellusti edelleenkin.

Henkilökunnan rekrytointi on edelleenkin ajoittain ollut haastavaa, ja lyhytaikaisiin lähihoitajan sijaisuuksiin on jouduttu ajoittain palkkaamaan hoitoapulaisia, erityisesti vuosilomien ja juhlapyhien aikana.

Yhteenvedo suoritteista liitteenä.

Talousarvion toteutuminen asumispalveluissa:

Haapajärvellä asumispalveluiden ostopalvelut/Tehostettu palveluasuminen ylittivät -80.000 euroa. Karjalahden osalta ylitystä -180.000 euroa, suurin ylitys henkilöstökuluissa -148.000 euroa (-78.000 euroa erilliskorvauksissa/viikonloppuun lisätty kaksi hoitajaa, sijaisten palkoissa -79.000 euroa) ja ateriapalveluissa ylitystä -34.000 euroa. Olavintuvan osalta ylitystä on -80.000 euroa, suurin ylitys henkilöstökuluissa -36.000 euroa(erilliskorvaukset) ja ateriapalvelussa -12.000 euroa. Lisäksi tulot ovat alittuneet.

Pyhäjärvellä asumispalveluiden ostopalvelut/Tehostettu palveluasuminen ylittivät -138.000 euroa. Köpsinrinteen osalta ylitystä -60.000 euroa, suurin ylitys palkoissa -23.000, ateriapalvelujen osalta -17.000 euroa ja kaluston kunnossapito/huolto -10.000 euroa. Vuorohoito ja päivätoiminta ylittivät -30.000. Suurimpana ylityksen aiheuttajana tulojen jääminen alle arvioidun.

Reisjärvellä asumispalveluiden ostopalvelut/ Tehostettu palveluasuminen ylitystä -42.000 euroa. Asumispalveluiden ostopalvelut/palveluasuminen ylitystä -40.000 euroa. Honkalinna ylitystä -32.000 euroa. Suurimpana ylityksen aiheuttajana tulojen jääminen alle arvioidun.

E. h. B

	Alkup.TA	Muutos	TA	Toteutuma	Ero Euroa	Tot %	Muutos 2014/2015 euroa/%
Terveys- ja vanhustalvet	-43 722 810	-1 065 200	-44 788 010	-46 047 118,06	1 259 108,06	102,81	6 456 319/12,3
Hallinto	-975 520		-975 520	-1 019 988,16	44 468,16	104,56	-388 599/38,1
Toimintatuotot				39 074,40	-39 074,40		
Toimintakulut	-928 310,00		-928 310	-1 021 674,61	93 364,61	110,06	
Poistot	-47 210		-47 210	-37 387,95	-9 822,05	79,19	
Vastaanottopalvelut	-2 900 740	-213 100	-3 113 840	-3 102 329,34	-11 510,66	99,63	636 400/170,2
Toimintatuotot	676 950		676 950	671 205,96	5 744,04	99,15	
Toimintakulut	-3 561 880	-213 100	-3 774 980	-3 758 470,91	-16 509,09	99,56	
Poistot	-15 810		-15 810	-15 064,39	-745,61	95,28	
Täydentävät palvelut	-1 078 510	-77 200	-1 155 710	-1 137 649,97	-18 060,03	98,44	272 820/19,3
Toimintatuotot	588 500		588 500	634 221,86	-45 721,86	107,77	
Toimintakulut	-1 601 570	-77 200	-1 678 770	-1 717 277,27	38 507,27	102,29	
Poistot	-65 440		-65 440	-54 594,56	-10 845,44	83,43	
Ensihoito	-854 640		-854 640	-887 753,85	33 113,85	103,87	137 643/13,4
Toimintatuotot							
Toimintakulut	-854 640		-854 640	-887 753,85	33 113,85	103,87	
Poistot							
Kuntoutus	-797 680	-1 300	-798 980	-739 674,94	-59 305,06	92,58	52 775/6,7
Toimintatuotot	86 200		86 200	113 129,95	-26 929,95	131,24	
Toimintakulut	-882 600	-1 300	-883 900	-851 881,54	-32 018,46	96,38	
Poistot	-1 280		-1 280	-923,35	-356,65	72,14	
Työterveyshuolto	22 520	-2 700	19 820	91 952,69	-72 132,69	463,94	65 162/243,2
Toimintatuotot	1 219 180		1 219 180	1 412 775,45	-193 595,45	115,88	
Toimintakulut	-1 195 720	-2 700	-1 198 420	-1 319 206,07	120 786,07	110,08	
Poistot	-940		-940	-1 616,69	676,69	171,99	
Suun ja hampaiden huolto	-1 189 460	-18 500	-1 207 960	-1 215 504,28	7 544,28	100,62	304 774/20
Toimintatuotot	477 000		477 000	523 318,79	-46 318,79	109,71	
Toimintakulut	-1 640 630	-18 500	-1 659 130	-1 712 175,20	53 045,20	103,20	
Poistot	-25 830		-25 830	-26 647,87	817,87	103,17	
Erikoissairaanhoido	-19 231 890	-9 000	-19 240 890	-19 287 474,93	46 584,93	100,24	3 724 834/16,2
Toimintatuotot	611 500		611 500	649 793,45	-38 293,45	106,26	
Toimintakulut	-19 843 260	-9 000	-19 852 260	-19 936 965,15	84 705,15	100,43	
Poistot	-130		-130	-303,23	173,23	233,25	
Kotiin annettavat palvelut	-5 339 430	-400 700	-5 740 130	-6 360 721,53	620 591,53	110,81	196 001/2,9
Toimintatuotot	1 219 600		1 219 600	1 195 319,70	24 280,30	98,01	
Toimintakulut	-6 544 020	-400 700	-6 944 720	-7 540 273,83	595 553,83	108,58	
Poistot	-15 010		-15 010	-15 767,40	757,40	105,05	
Asumispalvelut	-6 890 630	-665 000	-7 555 630	-8 242 105,56	686 475,56	109,09	313 416/3,6
Toimintatuotot	2 464 200		2 464 200	2 290 554,73	173 645,27	92,95	
Toimintakulut	-9 319 480	-665 000	-9 984 480	-10 497 929,72	513 449,72	105,14	
Poistot	-35 350		-35 350	-34 730,57	-619,43	98,25	
Vuodeosastot	-4 486 830	322 300	-4 164 530	-4 145 868,19	-18 661,81	99,55	1 141 093/21,6
Toimintatuotot	741 500	140 000	881 500	942 495,65	-60 995,65	106,92	
Toimintakulut	-5 218 770	182 300	-5 036 470	-5 081 306,83	44 836,83	100,89	
Poistot	-9 560		-9 560	-7 057,01	-2 502,99	73,82	

9.5 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut

Ympäristölautakunta kokoontui vuoden 2015 aikana kuusi kertaa. Pöytäkirjoihin kirjattiin yhteensä 51 §:ää. Lautakunta on siirtänyt toimivaltaa alaisilleen viranhaltijoille erittäin paljon. Tämä nopeuttaa asioiden käsittelyä ja päätöksentekoa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Valvontaeläinlääkäri teki osa-aikaista virkaa (80 %). Eläinsuojelutarkastuksia tehtiin 94 kpl. Viime vuonna ns. valtion tehtävät veivät kaiken käytössä olevan resurssin. Valvontasuunnitelmaan kirjatuihin tuotantotilataarkastuksista (248 kpl) ehdittiin tehdä vain 2 kpl. Tilanne on ollut sama jo edellisten vuosien aikana. Valvontaeläinlääkäriin työaika ei riitä sekä kaikkiin eläinsuojelutarkastuksiin, että valvontasuunnitelman mukaisiin tuotantotilataarkastuksiin Selänteen alueella.

Kaikki praktikkoeläinlääkäreiden virat olivat täytettynä koko vuoden. Muu ympäristöterveydenhuollon (elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakka- ja tuoteturvallisuusvalvonta) valvontasuunnitelman mukainen toiminta on saatu toteutettua kohtalaisen hyvin. Ympäristöterveysvalvonnassa on ollut käytössä noin 3 htv:n resurssit. Ympäristöterveysvalvonta on osallistunut aktiivisesti Selänteen ja kuntien sisäilma-työrymien toimintaan. Kaikki ilmoitukset, lupahakemukset ja asiakkaiden pyytämät tarkastukset on pystytty käsittelemään kohtuullisessa ajassa.

Ympäristönsuojelun tehtävät koostuivat asiakkailta, oman palvelulinjan yksiköistä ja muilta viranomaisilta tulleiden yhteydenottojen (mm. lupahakemukset, tarkastukset, neuvonta, lausunnot, ilmoitukset, tutkimustulokset, hallintopakkoasiat) käsittelystä. Valvontakohteiden riskikartoitukseen perustuvan valvontasuunnitelman ympäristölautakunta hyväksyi 1.12.2015. Valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman mukaista valvontaa aloitetaan vuonna 2016. Ympäristönsuojeluun ja maa-aines-valvontaan oli käytettävissä yhteensä 1,8 htv, sillä toinen ympäristötarkastaja teki osa-aikaista virkaa (80 %). Ympäristötarkastajat sijaistivat toisiaan vuosilomien ym. virkavapaiden aikana, joten sijaisia ei palkattu. Valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman tekemiseen oli käytettävissä ympäristötarkastaja ympäristöterveysvalvonnasta.

Maa-ainesasioita on hoitanut oman virkansa ohella Pyhäjärven toimipisteen ympäristö-tarkastaja. Kesäaikana työaika on painottunut maa-aineslupiin ja maa-ainesvalvontaan. Valvottavista kohteista ehdittiin tarkastaa 2015 aikana 33 kohdetta eli yli kolmasosa valvontakohteista. Valvonta painottui viime vuonna Reisjärven ja Haapajärven maa-aineskohteisiin. Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman yhteydessä laadittiin suunnitelmallinen valvontaohjelma myös maa-aineskohteille. Kaikista valvontakäynneistä laadittiin tarkastuskertomus. Maa-aineslupia myönnettiin 12. Lisäksi työaikaa ovat vieneet maisemointi- ja lopputarkastuskäynnit sekä asiakkaiden yhteydenotot ja neuvonta.

Rakennusvalvonnan ja korjausneuvonnan hakemukset pystyttiin käsittelemään palvelutasosuunnitelman mukaisesti. Lupasihteerien työpanos on ollut merkittävä reusurssillisä rakennusvalvonnan lupa-asioiden käsittelystä. Korjausneuvonnan tehtävät ostettiin Kärsämäen kunnalta. Selänne maksoi Kärsämäen kunnalle korjausneuvonnan palveluiden tuottamisesta 5079,96 € ja ko. tehtäviä hoitaneelle viranhaltijalle matkakorvauksina 537,24 €. Korjausneuvonnan palvelut ostetaan Kärsämäen kunnalta myös 2016.

Laadullisten tavoitteiden toteutuminen:

Ympäristöterveysvalvonnan valvontasuunnitelman mukainen toiminta saatiin elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalain sekä kuluttajaturvallisuusvalvonnan osalta hoidettua lähes palvelutasosuunnitelman mukaisesti. Peruseläinlääkäripalvelut pystyttiin hoitamaan hyvin. Tuotantotilojen tarkastukset jäivät resurssipulan vuoksi lähes kokonaan tekemättä. Elintarvikelain mukainen alkutuotannon valvonta on jäänyt tekemättä jo aikaisempinakin vuosina. Valvontaeläinlääkäriin pitäisi pystyä jatkossa tarjoamaan eläinten hyvinvointiin liittyvää neuvontaa tuotantotilataarkastusten yhteydessä. Vuosittain pitäisi tarkastaa 80 - 90 tuotantotilaa. Nämä tehtävät

kuuluvat valvontasuunnitelmaan ja ovat tärkeä osa ennaltaehkäisevää elintarvikelain mukaista alkutuotannon valvontaa.

Ympäristönsuojelussa ja maa-ainesvalvonassa käytettävissä olleilla resurseilla ei päästy palvelutasosuunnitelmassa esitettyihin tavoitteisiin. Avoinna oleva ympäristö- ja rakennus-tarkastajan virka on täyttämättä. Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma on laadittu ja hyväksytty. Jotta valvontasuunnitelman mukainen toiminta saadaan toteutettua, tarvitaan lisäresursseja ympäristönsuojeluun ja maa-ainesvalvontaan. Tästä syystä avoinna olevan yhdistelmäviran resurssi tulisi kohdentaa ympäristönsuojeluun ja maa-ainesvalvontaan.

Rakennusvalvonnan osalta suunnitelmallisen rakentamisen merkitystä on rakennuttajille korostettu rakentamisen ennako-ohjauksessa, suunnittelutyön alkaessa sekä aloitus-kokouksien yhteydessä.

Suoritteiden toteutuminen:

Ympäristöterveysvalvonnan keskeisimmät suoritteet vuonna 2015:

Peruste	Päätökset ja ilmoitukset	Tarkastukset	Lausunnot	Näytteenotot
Terveydensuojelulaki	13	109	25	90
Elintarvikelaki	14	127	3	25
KuTuL	10	29	-	-
Tupakkalaki	8	15	-	-
Yhteensä	45	280	28	115

Ympäristöterveysvalvonnan kaikista suoritteista suurin osa kohdistui elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisiin tehtäviin.

Ympäristönsuojelun ja maa-ainesvalvonnan keskeisimmät suoritteet 2015:

Peruste	Päätökset ja luvat	Lau-sunnot	Ilmoitusten käsittely	Tarkastus-kertomukset	Keho-tukset	Selvitys-pyynnöt	Hallinto-pakko
Ympäristön-suojelulaki	14	39	23	17	2	2	-
Jätelaki	-	16	-	5	1	3	-
Vesilaki	-	-	-	0	-	-	-
Maa-aineslaki	12	1	-	33	-	-	-
Yhteensä	26	56	23	55	3	5	0

Rakennusvalvonnan ja korjausneuvonnan keskeisimmät suoritteet vuonna 2015:

Rakennus- ja toimenpideluvat	276
Toimenpideilmoitukset	175
Katselmuksot ja tarkastukset	387
Korjausavustuspäätökset	16
Energia-avustuspäätökset	10

Talousarvion toteutuminen tulosityksiköittäin

Hallinto

	TA 2015	TO 2015	Ha	Kä	Py	Re
Toimintakulut	-99 120	-112 207	-44 658	-16 158	-34 111	-17 280
Toimintatuotot	0	986	392	142	300	152
Toimintakate	-99 120	-111 221	-44 266	-16 016	-33 811	-17 128

Ympäristönsuojelu

	TA 2015	TO 2015	Ha	Kä	Py	Re
Toimintakulut	-166 500	-140 335	-48 443	-21 764	-38 614	-31 514
Toimintatuotot	10 000	20 136	6 947	3 121	5 537	4 531
Toimintakate	-156 500	-120 198	-41 496	-18 643	-33 076	-26 983

Maa-ainesvalvonta

	TA 2015	TO 2015	Ha	Kä	Py	Re
Toimintakulut	-51 700	-34 956	-12 060	-5 418	-9 613	-7 865
Toimintatuotot	15 100	32 018	11 046	4 963	8 805	7 204
Toimintakate	-36 600	-2 938	-1 014	-455	-808	-661

Ympäristöterveysvalvonta

	TA 2015	TO 2015	Ha	Kä	Py	Re
Toimintakulut	-271 750	-278 547	-110 045	-40 393	-82 186	-45 923
Toimintatuotot	20 000	38 572	15 236	5 593	11 379	6 364
Toimintakate	-251 750	-239 975	-94 809	-34 800	-70 807	-39 559

Eläinlääkintähuolto

	TA 2015	TO 2015	Ha	Kä	Py	Re
Toimintakulut	-577 460	-598 977	-203 758	-107 872	-173 804	-113 543
Toimintatuotot	30 000	57 705	19 593	10 373	16 712	11 027
Toimintakate	-547 460	-541 272	-184 165	-97 499	-157 092	-102 516

Rakennusvalvonta

	TA 2015	TO 2015	Ha	Kä	Py	Re
Toimintakulut	-257 850	-263 422	-89 632	-36 907	-84 360	-52 523
Toimintatuotot	92 050	183 615	62 429	25 706	58 757	36 723
Poistot	-2 570	-8 093	-2 751	-1 133	-2 590	-1 619
Toimintakate	-168 370	-87 900	-29 954	-12 334	-28 193	-17 419

Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut yhteensä

	TA 2015	TO 2015	Ha	Kä	Py	Re
Toimintakulut	-1 423 380	-1 428 444	-508 596	-228 512	-422 688	-268 648
Toimintatuotot	167 150	333 032	115 643	49 898	101 490	66 001
Poistot	-2 570	-8 093	-2 751	-1 133	-2 590	-1 619
Toimintakate	-1 258 800	-1 103 505	-395 704	-179 747	-323 787	-204 266
Kuntaosuus %			35,85	16,29	29,34	18,52
Toimintakatteen alitus		155 295	50 496	24 973	45 983	33 844

E.L. R

Toimintakulut ylittyivät 5 064 €, toimintatulot ylittyivät 165 882 € ja toimintakate alittui 155 295 €. Rakennusvalvonnan toimintatuotot olivat lähes kaksinkertaiset. Viime vuosi oli myös toiminnallisesti ehjä vuosi. Aluehallintovirastolta laskutettiin 60 614,49 €, josta PSAVI maksoi Selänneelle viime vuonna ns. valtiolle kuuluvien tehtävien hoidosta 46 734,35 €. Selänne hakee valituksella hallinto-oikeudessa PSAVI:lta 13 879,84 €. Vuoden 2014 osalta on lisäksi vireillä hallinto-oikeudessa vaatimus 6378,01 €:n korvauksesta. PSAVI on jättänyt maksamatta ne erilliskorvaukset, jotka Selänne maksaa valvonta-eläinlääkärille valtiolle kuuluvien tehtävien hoidosta. Pyhäjärven toimipisteen ympäristötarkastajan henkilöstökuluista kohdennettiin puolet maainesvalvontaan.

Nykyisen organisaation tuoma mahdollisuus sekä viranhaltijoiden joustavuus ja osaaminen ovat mahdollistaneet töiden joustavan organisoinnin. Tämä näkyy toiminnallisena ja taloudellisena tuloksena. Toiminta maksoi asukasta (18 496) kohden 59,66 €. Raki-projektin investointeihin liittyvät poistot vuodelta 2014 kirjattiin vuodelle 2015. Raki-projektin hankinta toteutui kokonaisuudessaan vuonna 2015.

	Alkup.TA	Muutos	TA	Toteutuma	Ero Euroa	Tot %	Muutos 2015/2016 euroa/%
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut yhteensä	-1 258 800		-1 258 800	-1 103 505,10	-155 294,90	87,66	-16 972/-1,6
Hallinto	-98 120		-98 120	-111 220,54	13 100,54	113,35	-9 257/-9,1
Toimintatuotot				986	-985,58		
Toimintakulut	-98 120		-98 120	-112 206	14 086,12	114,36	
Poistot							
Palvelut	-1 160 680		-1 160 680	-992 284,56	-168 395,44	85,49	-7 715/-0,8
Toimintatuotot	167 150		167 150	331 967	-164 817,39	198,60	
Toimintakulut	-1 325 260		-1 325 260	-1 316 159	-9 101,43	99,31	
Poistot	-2 570		-2 570	-8 093	5 523,38	314,92	

E.L. E

7 Investointien toteutuminen

Suurin investointikohde oli Haapajärven röntgenin suoradigilaite, johon oli varattu investointirahaa 70.000 euroa ja hankinta toteutui 72.000 euron suuruisena. Atk-laitteiden investointimeno oli yhteensä 68.111,68 euroa. RAI-toimintakykymittausohjelmiston hankinta maksoi 40.606 euroa. Effica 2. vaiheen edellyttämiä toimia saatiin toteutettua 22.808,98 eurolla ja loppuosa investoinnista siirtyi vuodelle 2016. Raki-projektin hankintaan ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluihin käytettiin rahaa 32.373,50 euroa ja Reisjärven hoitajakutsujärjestelmän hankinta oli 29.680,23 euroa. Haapajärven hammashoitoyksikkö uusittiin 24.574,80 eurolla. Hankkimatta jätettiin kemian analyysointilaitteita ja Effica kansalaisen ajanvaraus -ohjelmaa. Investointimenot olivat yhteensä 290.155,20 euroa.

Investointimenot/kohde	Alkuperäinen TA	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama %
Effica 2. vaiheen edellyttämät	31.250,-	24.000,-	55.250,-	22.808,98	58,7
Effica Kansalaisen Ajanvaraus	23.400,-	-23.400,-			
RAI-toimintakykymittausohjelmisto	43.000,-		43.000,-	40.606,00	5,6
Hoitajakutsujärjestelmä, Reisjärvi, it-pohjaisena	30.000,-		30.000,-	29.680,23	1,1
Raki-projekti	15.400,-	17.000,-	32.400,-	32.373,50	0,1
Haapajärven tietokoneet	3.200,-	4.881,-	8.081,-	8.252,88	-2,1
Pyhäjärven tietokoneet	68.800,-	4.881,-	63.919,-	57.146,80	10,6
Reisjärven tietokoneet	5.600,-		5.600,-	2.712,00	51,6
Hammashoitoyksikkö	24.000,-		24.000,-	24.574,81	-2,4
Suoradigilaite, Haapajärven röntgen	70.000,-		70.000,-	72.000,00	-2,9
Kemian analyysointilaitteita	40.000,-		40.000,-		
Yhteensä	354.650,-	17.600,-	372.250,-	290.155,20	22,05

E.L. E

9.8 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen TA	Talousar- viomuut- okset	Talous arvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama %
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	275 480		275 480	254 430	8
Satunnaiset erät					
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-372 250	-17 600	-389 850	-290 155	26
Investointihyödykkeiden myyntitulot				34 054	100
Toiminnan ja investointien rahavirta	-96 770	-17 600	-114 370	-1 669	99
Rahoituksen rahavirta					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset				1 281 358	
Rahoituksen rahavirta				1 281 358	
Rahavarojen muutos	-96 770	-17 600	-114 370	1 279 689	1 018
Rahavarat 31.12.	3 236 928	3 236 928	3 236 928	4 516 617	40
Rahavarat 1.1.	3 236 928	3 236 928	3 239 928	3 236 928	0
Muutos				1 279 689	

E.L. E

10 Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TP2015	TP2014
TOIMINTATUOTOT	80 961 370,89	90 963 619,81
Myyntituotot	73 624 520,16	83 345 814,73
Maksutuotot	5 658 870,43	6 157 245,59
Tuet ja avustukset	928 344,46	1 041 375,05
Muut toimintatuotot	749 635,84	419 184,44
TOIMINTAKULUT	-80 785 236,68	-91 663 668,03
Henkilöstökulut	-32 731 338,50	-35 838 297,74
Palkat ja palkkiot	-26 407 436,27	-29 019 017,75
Henkilösivukulut	-6 323 902,23	-6 819 279,99
Eläkekulut	-4 886 963,97	-5 196 929,98
Muut henkilösivukulut	-1 436 938,26	-1 622 350,01
Palvelujen ostot	-36 578 403,22	-43 411 125,05
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 390 577,52	-2 546 806,57
Avustukset	-5 294 988,20	-5 562 046,24
Muut toimintakulut	-3 789 929,24	-4 305 392,43
TOIMINTAKATE	176 134,21	-700 048,22
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	78 296,36	91 684,92
Korkotuotot	23 717,52	43 727,11
Muut rahoitustuotot	88 219,47	79 244,92
Korkokulut		
Muut rahoituskulut	-33 640,63	-31 287,11
VUOSIKATE	254 430,57	-608 363,30
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-254 430,57	-222 745,47
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		831 108,77
TILIKAUDEN TULOS Summa	-,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-,00	0,00

S.L. #

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	254 430,57	-608 363,30	193 391,19	258 173,63	606 344,08	550 932,29
Satunnaiset erät		831 108,77				
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-290 155,20	-335 024,25	-180 628,63	-242 476,65	-240 899,59	-1 379 204,12
Investointihyödykkeiden myyntitulot	34 054,76					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 669,87	-112 278,78	12 762,56	15 696,98	365 444,49	-828 371,83
Rahoituksen rahavirta						
Oman pääoman muutokset		-7 324 552,00		0,00		7 343 550,00
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 249,60	5 188,85	-7 333,84	-13 774,47	20 883,82	16 460,84
Vaihto-omaisuuden muutos	73 589,94	19 486,28	24 136,49	-19 123,50	-11 450,80	-243 884,33
Saamisten muutos	1 424 140,21	6 587 052,48	-505 067,16	-701 526,37	-1 478 418,37	10 468 053,11
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-218 620,00	-639 270,80	980 236,25	639 268,34	743 091,18	8 816 774,83
Rahoituksen rahavirta	1 281 359,75	-1 352 095,19	491 971,74	-95 156,00	-725 894,17	5 464 848,23
Rahavarojen muutos	1 279 689,88	-1 464 373,97	504 734,30	-79 459,02	-360 449,68	4 636 476,30
Rahavarat 31.12.	4 516 617,91	4 701 302,00	4 701 302,00	4 196 567,70	4 276 026,72	4 636 476,40
Rahavarat 1.1.	3 236 928,03	3 236 928,03	4 196 567,70	4 276 026,72	4 636 476,40	0,00
Muutos	1 279 689,88	-1 464 373,97	504 734,30	-79 459,02	-360 449,68	4 636 476,40

E.L. P

Tase

TASE	2015	2014		2015	2014
VASTAAVAA	10 332 915,18	10 580 523,00	VASTATTAVAA	10 332 915,18	10 580 523,00
A Pysyvät vastaavat	548 416,45	546 746,58	A Oma pääoma	18 998,00	18 998,00
I Aineettomat hyödykkeet	179 282,88	161 003,84	I Peruspääoma	18 998,00	18 998,00
1. Aineettomat oikeudet	179 282,88	161 003,84	D Toimeksiantojen pääomat	23 674,80	21 425,00
II Aineelliset oikeudet	369 132,57	385 741,74	2. Valtion toimeksiannot		0,00
4. Koneet ja kalusto	369 132,57	385 741,74	3. Muut toimeksiantojen pääomat	23 674,80	21 425,00
III Sijoitukset	1,00	1,00	E Vieras pääoma	10 290 242,38	10 540 099,80
1. Osakkeet ja osuudet	1,00	1,00	II Lyhytaikainen	10 290 242,38	10 540 099,80
C Vaihtuvat vastaavat	9 784 498,73	10 033 776,42	5. Saadut ennakot	96 779,29	49 457,30
I Vaihdo-omaisuus	157 245,92	230 835,86	6. Ostovelat	3 344 674,24	3 610 569,47
1. Aineet ja tarvikkeet	148 643,92	219 524,86	7. Muut velat	1 823 000,95	1 883 615,41
2. Valmiit tuotteet	8 602,00	11 311,00	8. Siirtovelat	5 025 787,90	4 996 457,62
II Saamiset	5 110 634,90	6 566 012,53			
1. Myyntisaamiset	3 866 912,55	5 536 886,32			
3. Muut saamiset	450 428,48	493 118,23			
4. Siirtosaamiset	793 293,87	536 007,98			
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 516 617,91	3 236 928,03			

E. L. R

11 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

11.1 Arvostuksen periaatteet

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistolla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Peruspääoman muutos on tehty perussopimusneuvotteluissa sovitun mukaisesti vuodelle 2014. Saatavien poistot on tehty vuosittain kuolinpesien osalta. Muut saatavat on poistettu vuodelta 2013.

Kärsämäki on ollut osajäsen Taloushallinto Selmassa vuonna 2015 ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa 1.1.2015 alkaen edelleen. Muun toiminnan osalta Kärsämäki erosi peruspalvelukuntayhtymä Selänteestä 1.1.2015 alkaen. Toimistohenkilöstö siirtyi vuoden 2015 alusta kuntayhtymän hallinto- ja toimistopalveluista palvelulinjoille. Kustannukset ovat vähentyneet hallinto- ja toimistopalveluissa muutoksesta johtuen. Kustannukset on kohdistettu asianomaiselle palvelulinjalle ja tulosityksikölle.

11.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

11.2.1 Kuntayhtymän toimintatuotot

Kuntayhtymän toimintatuotot	2015	2014
Myyntituotot jäsenkunnilta	68 868 112	77 806 095
Erikoissairaanhoido	38 660	410 120
Perusterveydenhuolto	2 108 495	2 077 420
Terveystuotojen ja eläinlääkintähuolto	116 135	67 978
Sosiaalipalvelut	7 212 367	8 017 630
Muut palvelut	887 895	362 834
Kuntayhtymän toimintatuotot yhteensä*	79 231 665	88 742 077

*)Toimintatuottojen erittely esitetty ulkoisista eristä

11.2.2 Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastusyhteisö	2015	2014
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuslausunnot	360	
Tilintarkastuspalkkiot	8 190	10 410
Muut palkkiot		1 260
Palkkiot yhteensä	8 550	11 670

11.3 Käyttöomaisuus

Käyttöomaisuusinvestointien poistosuunnitelma on hyväksytty yhtymähallituksessa ja jäsenkuntien valtuustoissa.

Poistoajat ja –menetelmät:

	Tasapoisto/vuotta
Aineettomat hyödykkeet	
Kehittämismenot	5 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
- atk-ohjelmat	3 vuotta
- muut	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
- puhelin- tai atk-verkko	15 vuotta
- muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15 vuotta
Koneet ja kalusto	
- kuljetusvälineet/autot	5 vuotta
- muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta
- muut kevyet koneet	5 vuotta
- sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta
- atk-laitteet	3 vuotta
- muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta

Käyttöomaisuuskirjanpitoon aktivoidaan aineellisen ja aineettoman omaisuuden hankintamenot, jotka ovat oli 10.000 euroa. Hyödyke, joka koostuu useasta eri komponentista ja joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää 10.000 euroa, aktivoidaan käyttöomaisuuskirjanpitoon. Alle 10.000 euron pienhankinnat ovat käyttöönottovuoden kulu, mutta niistä pidetään erillistä irtaimistoluetteloa. Yhtymähallitus antaa irtaimistoluettelon pitämisestä ohjeet.

Kuntayhtymän perustamisen yhteydessä jäsenkunnilta siirtyneet pysyvien vastaavien hyödykkeet (irtaimisto) on poistettu kahden vuoden aikana tase-erittäin yhdisteltyinä nimikkeinä, jotka ovat tulleet siis vuonna 2011 loppuun poistettua.

11.4 Tasetta koskevat liitetiedot

11.4.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Edelliseen vuoteen verrattuna poistot olivat 65.739,86 euroa suuremmat johtuen vuosien 2014-2015 investoinneista.

	Aineettomat hyödykkeet Aineettomat oikeudet	Aineelliset hyödykkeet Koneet ja kalusto	Sijoitukset Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	161 003,84	385 741,74	1,00	546 746,58
Lisäykset tilikauden aikana	125 468,71	164 686,49		290 155,20
Tilikauden poisto	107 189,67	181 295,66		288 485,33
Poistamaton hankintameno	179 282,88	369 132,57	1,00	548 416,45
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	179 282,88	369 132,57	1,00	548 416,45

11.4.2 Saamiset:

E.L. E

Lyhytaikaiset saamiset:

Myyntisaamiset	2015	2014
Myyntisaamiset jäsenkunnilta ja muilta		
1725 Myyntisaamiset jäsenkunnilta	2 633 861,07	4 220 178,04
1740 Myyntisaamiset muilta		39,68
1741 Hallintopalvelut/Selänne	136 024,01	116 627,49
Asiakasmaksujen myyntisaamiset		
17400 Avohoidon maksut		26 590,77
17401 Hoitopäivämaksut		28 388,30
17402 Hammashoitomaksut		12 629,22
17403 Erikoissairaanhoidon maksut		3 505,20
17404 Työterveyshuollon maksut		4 536,25
17405 Kuntalaskutus		335,00
17410 Kotipalvelumaksut		25 467,80
17411 Päivähoitomaksut		9 068,60
17412 Palveluasumismaksut		14 515,83
17413 Toiminta- ja työkeskusmaksut		1 717,81
17414 Terveyskeskuslaskut		
17416 Avohoidon maksut UUSI MR	68 046,35	61 779,68
17417 Vuodeosastomaksut UUSI MR	108 221,12	82 908,62
17418 Hammashoitomaksut UUSI MR	37 473,05	27 487,32
17419 Erikoissairaanhoidomaksut UUSI MR	16 110,54	16 440,41
17420 Työterveyshuollon maksut UUSI MR	111 405,91	160 533,38
17421 Kuntalaskut UUSI MR	83 150,46	51 557,51
17422 Kotipalvelumaksut UUSI MR	301 485,75	333 678,88
17423 Päivähoitomaksut ProConsona UUSI MR	178 274,48	177 095,29
17424 Palveluasumismaksut UUSI MR	96 125,39	86 937,27
17425 Vammaispalvelut UUSI MR	77 266,64	71 199,12
17426 Ohjaukskorvaus UUSI MR	1 377,68	802,45
Ympäristöpalvelujen myyntisaamiset		
1742 Lupamaksut	8 856,10	944,40
1743 Ympäristövalvontamaksut		
1745 Ympäristövalvonta UUSI MR	9 234,00	1 922,00
Muut saamiset		
1796 Postimaksujen selvittelytili	2 647,01	2185,13
1808 Palautuskelpoiset	447 781,47	490 933,10
1810 Muut saamiset		
1812 Muut laskutettavat		
A1490		
Muut siirtosaamiset		
1826 Muilta	793 293,87	379 033,20
1827 Muilta/Kärsämäen kunta		156 974,78
Saamiset yhteensä	5 110 634,90	6 566 012,53

11.4.3 Peruspääoma

E.L.

Perussopimuksen mukaisesti 13 §:n mukaan peruspääoma on mitoitettu vuoden 2010 tilinpäätöksessä kuukauden toimintamenojen mukaiselle tasolle. Se on jakaantunut kuntien peruspääomasijoituksiksi 31.12.2009 mukaisten asukaslukujen perusteella. Peruspääoma on määritelty vuoden 2010 tilinpäätöksessä perussopimuksen mukaisesti. Peruspääoman muutoksista päätetään jäsenkuntien valtuustojen yhtäpitävin päätöksin.

Kuntayhtymähallitus on 21.8.2014 § 114 esittänyt perussopimuksen 13 §:n muutettavaksi siten, että jäsenkunnat maksavat peruspääomaa kuntayhtymälle 1 €/asukas ja se jakautuu kuntien peruspääomasijoituksiksi 31.12.2013 kuntakohtaisten asukaslukujen suhteessa. Peruspääoman jakautuminen osoittaa kuntien omitusosuuksien suhteen. Jäsenkuntien valtuustot ovat hyväksyneet yhtäpitävin päätöksin peruspääoman muutoksen.

Vuoden 2014 tilinpäätöksessä määritelty peruspääoman jakaantuminen kunnittain:

Kunta	Osuus peruspääomasta/euroa	Osuus peruspääomasta/%
Haapajärvi	7 614	40,08
Kärsämäki	2 723	14,33
Pyhäjärvi	5 733	30,18
Reisjärvi	2 928	15,41
Yhteensä	18 998	100

Peruspääoma	1.1.	31.12.
	18.998,00	18.998,00

11.4.4 Lyhytaikainen vieraspääoma

S. L. E

Saadut ennakot	2015	2014
2544 Muilta	96 779,29	49 457,30
Ostovelat		
2549 Muille	3 344 674,24	3 610 569,47
Muut velat		
2557 Ennakonpidätysvelka	639 350,02	648 043,02
2558 Sosiaaliturvamaksuvelka	51 383,07	55 571,98
2559 Tulojen selvittelytili		
2561 Jäsenmaksut	3 410,53	3 803,42
2562 Puolueverot		
2563 Perheiden selvittelytili	6 901,46	13 950,10
2565 Ulosotot	2 569,54	1 537,6
2566 Nettopalkat	394 552,45	428 044,49
25670 KueL-maksut/työnantaja	489 971,99	476 229,24
25672 Tapaturmavakuutusmaksu/työnantaja	5 101,47	44 802,34
25673 Työttömyysvakuutusmaksu/työnantaja	53 615,60	37 262,77
25674 Taloudellinen tuki	928,12	273,26
25675 KueL alle 53-v/työntekijät	167 768,77	174 097,19
25679 Työttömyysvakuutusmaksut/työntekijät	7 112,12	
2568 Palkkojen selvittelytili	335,81	
Siirtovelat		
2580 Lomapalkkajaksotus	4 559 250,49	4 794 668,90
Muut siirtovelat		
2588 Muille	438 880,87	44 813,94
2589 Muille/Kärsämäen kunta	27 656,54	156 974,78
Yhteensä	10 290 242,38	10 540 099,80

11.4.5 Lomapalkkavelka

Kirjanpidon mukainen lomapalkkavelka vuodelle 2015 oli 4.794.668,90 euroa, josta on maksettu Kärsämäen osuus 506.295,30 euroa ja Pyhäjärven osuus 11.103,62 euroa. Laskennallinen lomapalkkavelka vuodelle 2016 on 4.559.250,49 euroa, joten lomapalkkavelan muutos oli 281.980,51 euroa. Lomapalkkavelka on laskettu palkkakirjanpidosta saadun toteutuman mukaisena lisätynä vuosiloma-ajan palkkaa korottavalla lomalisällä (sunnuntai-, ilta- ja yötyökorvaus), jota aiemmin ei ole otettu mukaan lomapalkkavarauksen laskentaan.

S. L. E

12 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

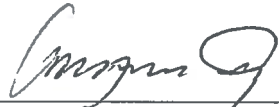
Haapajärvellä 25. helmikuuta 2016

Kuntayhtymän johtaja

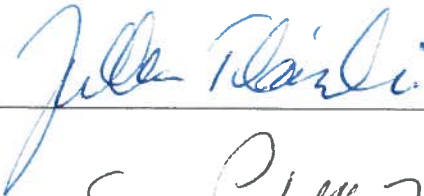

Tuomas Aikkila

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen yhtymähallitus

kuntayhtymähallituksen puheenjohtaja

Tilintarkastusmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta kertomuksen

Haapajärvellä 21. huhtikuuta 2016

KPMG Julkijhallinnon Palvelut Oy

Paula Hellen-Toivanen, JHTT

E.h.

HENKILÖSTÖRAPORTTI VUODELTA 2015

E. L. R.

1 YLEISTÄ

Kuntayhtymän luottamushenkilöiden, johdon ja esimiesten on tunnettava henkilöstövoimavarat, joilla palvelut järjestetään. Henkilöstövoimavarojen ennakointi on osa strategiatyötä, jossa määritellään henkilöstöä koskevat tavoitteet, pyritään turvaamaan työvoiman saatavuus, henkilöstön osaaminen, työhyvinvointi ja työntuloksellisuus. Tieto henkilöstövoimavaroista auttaa henkilöstösuunnittelua myös palvelutarpeiden muuttuessa. Henkilöstöraportti on kiinteä osa edellisen vuoden talouden ja toiminnan tarkastelua. Henkilöstöraportti sisältää henkilöstöä ja sen työtä, kehitystä, tuottavuutta, tuloksia sekä terveyttä ja työkykyä koskevia tunnuslukuja ja tilastoja.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen strategian mukaisesti kuntayhtymän tehtävänä on palvelurakenteesta huolehtiminen yhdistämällä erillisten organisaatioiden, yksiköiden ja toimijoiden voimavarat hyödyntäen teknologisia ratkaisuja ja mahdollisia laadunhallinta- tai toiminnan-ohjausjärjestelmiä. Palveluketjut ja työmenetelmät tulee olla toimivia ja tuloksellisia prosessien uudistamisella ja jatkuvalla arvioinnilla ja toiminnan kehittämällä yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilöstöresurssit hyväksytään talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Selänteen strategiana on muuttuviin palvelutarpeisiin vastaava henkilöstö, joka on riittävä, hyvinvoiva, osaava, innovatiivinen ja sitoutunut. Vuorovaikutteista johtamista suositetaan ja työyhteisö on toimiva (esimies- ja alaitaidot ja työtoveruus). Kriittisinä menestystekijöinä ovat henkilöstön osaamisen, pysyvyyden ja saatavuuden turvaaminen sekä oikea kohdentaminen. Työyhteisöä kehitetään johtamisen, esimiestyön, työhyvinvoinnin ja työyhteisöllisyyden näkökulmasta.

Kuntayhtymän toimintaa sävytti koko vuoden johtavien viranhaltijoiden viransijaisjärjestelyt. Kotihoidon henkilökunta siirtyi syyskuun lopussa yleistyöaikaan jaksotyöstä ja se vaati paljon opettelua uuteen työaikajärjestelmään siirtymisestä niin esimiehiltä kuin henkilökunnaltakin. Myös muun henkilökunnan työaikamuodot tarkistettiin, mutta kuntayhtymähallituksen päätöksellä jätettiin toteuttamatta. Esimiehille järjestettiin koulutus ergonomisista työvuorojen käyttöön otosta jaksotyössä.

Kuntayhtymän työpaikkailmoitukset julkaistaan FCG Kuntarekry Oy:n kuntarekryssä ja Te-toimiston sivuilla. Henkilökunnan irtisanoutuminen oli vähäistä henkilökuntamäärään verrattuna ja esim. terveyskeskuslääkäreiden ja sosiaalityöntekijöiden rekrytointi oli vaikeaa. Käytössä on myös sijaisrekrytointi, jonka käytöstä järjestettiin esimiehille koulutus keväällä. Koko henkilökunnalle järjestettiin työyhteisötaidoista koulutus keväällä ja syksyllä. Muutama esimies osallistui alueella järjestettäviin esimieskoulutuksiin. Vuoden lopussa tehtiin sopimus esimiesvalmennuksesta vuodelle 2016.

Esimiehiä kannustettiin käyttämään Varhaisen tuen –mallia henkilökunnan työssä jaksamisen edistämiseksi. Sairauslomien syistä järjestettiin seuranta ja seurannan mukaan suurin osa sairauslomista oli tuki- ja liikuntaelin sairauksia. Kolmikantaneuvotteluja käytiin yhdessä työterveyshuollon kanssa ja tarpeen mukaan järjestettiin työnohjausta henkilökunnalle.

Henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn uusimista Kevan kautta ei saatu toteutettua. Työn vaaratekijöiden tunnistamista ja riskien arviointia jatkettiin työpaikoilla työsuojeluvalluutetun opastuksella. Työmenetelmiä kehitettiin vuoden aikana mm. kotihoidon mobiilijärjestelmän käyttöönoton kehittämällä. Työhyvinvointityöryhmä toimii työhyvinvoinnin edistämiseksi.

2 KÄSITTEITÄ

Henkilöstöllä tarkoitetaan tässä henkilöstötilinpäätöksessä päätoimista henkilökuntaa työllistetyt mukaan lukien. Päätoimiseksi katsotaan henkilö, jonka työaika on vähintään puolet täydestä työajasta. Henkilöstöön kuuluu sekä kuukausi- että tuntipalkkaisia työntekijöitä/ viranhaltijoita. Henkilökunnan palvelussuhteet ovat joko pysyviä, sijaisuuksia tai määräajan voimassa olevia.

Tiedot henkilöstön määrästä ja rakenteesta ovat vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaisia. Osa tiedoista, kuten poissaolo-, kustannus-, koulutus- ja työpanostiedot ovat koko vuodelta.

E.L.

3 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.2015

Kertomusvuoden lopussa (taulukko 1) vakinaista henkilökuntaa oli 634 henkeä ja sijaisia 236 henkeä, joista työllistettyjä 6. Vakituudesta henkilökunnasta osa-aikatyössä oli 73 henkeä, joka henkilötyövuosiksi muutettuna on 67 henkilötyövuotta. Siten vuoden lopussa vakituisen henkilöstön määrä oli 628 henkeä. Osa-aikatyössä olevasta henkilökunnasta noin 40 % on osa-aika-eläkkeellä. Kertomusvuoden aikana on vakinaiseen virka-/työsuhteeseen vakinaistettu 66 henkilöä mm. terveyskeskushammaslääkäreitä, sairaanhoitajia, lähihoitajia, kehitysvammaisten ohjaajia ja perhepäivähoitajia. Kaikkia avoimia virkoja/työsuhteita ei ole täytetty hakijamäärän puuttumisen vuoksi. Työllistettyjä on vakinaistettu sitä mukaa kun heidän oppisopimuksensa on päättynyt.

Vakinaisen henkilökunnan määrään vaikuttaa vuoden lopussa avoinna olevien työpaikkojen määrä. Kuntayhtymän sijaiset ovat pääasiassa erilaisten virka-/työloimien sijaisia. Määräaikaisia sijaisia on palvelutarpeesta johtuen lähinnä lasten ja perheiden palveluissa. Sijaisten lukumäärään ei ole laskettu perhe- ja omaishoitajia.

Vakinaisessa palvelussuhteessa on vuoden lopussa ollut 73 % henkilökunnasta, määräaikaisessa palvelussuhteessa 26,4 % ja työllistettynä 0,6 %. Koko kunta-alan henkilöstöstä lokakuussa 2014 on ollut vakinaisessa palvelussuhteessa 78 %, määräaikaisessa 20,5 % ja työllistettynä 1,5 %. Kuntayhtymän vakinaisesta henkilökunnasta 45,9 % työskentelee terveys- ja vanhustalvelujen palvelulinjalla kotihoidossa ja asumispalveluissa. Varhaiskasvatuksen, neuvolan ja lastensuojelun palveluissa työskentelee toiseksi suurin henkilöstöryhmä eli 18,8 % henkilökunnasta.

Taulukko 1. Henkilökunnan määrä vuonna 2010 – 2015

Palvelulinja	Vuonna 2010	Vuonna 2011	Vuonna 2012	Vuonna 2013	Vuonna 2014	Vuonna 2015
Hallinto- ja toimistopalvelut	52	52	51	49	46	25
Hyvinvointipalvelut ja varhaiskasvatus	144	144	147	147	135	119
Hyvinvointipalvelut	60	62	69	70	73	73
Terveys- ja vanhustalvelut (hoipa)	315	316	326	343	325	291
Terveys- ja vanhustalvelut (terpa)	102	107	115	113	115	110
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	15	14	14	16	17	16
YHT. VAKINAISEN HENKILÖKUNTA	688	695	722	738	711	634
Hallinto- ja toimistopalvelut	10	8	8	6	7	1
Hyvinvointipalvelut ja varhaiskasvatus	42	44	36	33	41	32
Hyvinvointipalvelut	14	16	21	29	34	34
Terveys- ja vanhustalvelut (hoipa)	144	132	122	150	125	139
Terveys- ja vanhustalvelut (terpa)	41	34	28	25	28	26
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	1	2	6	3	1	4
YHT. SIAISET, MÄÄRÄAIKAISET JA TYÖLLISTETYT	252	236	221	246	236	236
KAIKKI YHTEENSÄ	940	931	943	984	947	870

4 HENKILÖSTÖRAKENNE

4.1 Keski-ikä toimialueittain ja ikäjakauma

Vakinaisten henkilökunnan keski-ikä oli 48 vuotta. Miesten keski-ikä oli laskenut 1,9 vuodella edelliseen vuoteen verrattuna ollen 50,6 vuotta. Naisten keski-ikä oli 47,9 vuotta, mikä oli laskenut 0,9 vuodella edelliseen vuoteen verrattuna. Kunta-alan vakinaisen henkilökunnan keski-ikä lokakuussa vuonna 2014 oli 45,7 vuotta, miesten 45,6 ja naisten 45,8. Määräaikaisen henkilökunnan keski-ikä kunta-alalla oli 38,1 vuotta. Henkilöstön keski-ikä on kunta-alalla korkeampi kuin muilla työmarkkinasektoreilla. Kuntien nykyisestä henkilöstöstä arvioidaan siirtyvän eläkkeelle vuosittain noin kolme prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

Palvelulinjoittain tarkasteltuna korkein keski-ikä oli hallinnossa 57,8 vuotta. Varhaiskasvatuksessa ja hyvinvointipalvelujen neuvolassa ja lastensuojelussa 52,7 vuotta, hyvinvointipalveluissa 54,2 vuotta ja terveys- ja vanhustalveluissa (hoipa) 49,4 vuotta. Keski-ikältään nuorin henkilökunta oli terveyden- ja sairaanhoidon palveluissa (terpa) 48,8 vuotta ja ympäristöpalveluissa 42,9 vuotta. Keski-ikä vaihtelu palvelulinjoilla on vähäistä edelliseen vuoteen verrattuna. Edelliseen vuoteen verrattuna keski-ikä on noussut lähes kaikilla palvelulinjoilla, eniten hallinnossa sekä varhaiskasvatuksen ja

hyvinvointipalvelujen neuvolan ja lastensuojelun palveluissa. Ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa keski-ikä on laskenut alle yhdellä vuodella.

Kuten taulukosta kaksi voidaan todeta, hallintopalveluissa henkilökunnasta 45-59-vuotiaita oli 72 % (v. 2013 80,4 %), varhaiskasvatuksen, neuvolan ja lastensuojelun palveluissa 50,4 % (v. 2013 56,3 %), hyvinvointipalveluissa 56,2 % (v. 2013 57,5 %), terveys- ja vanhuspalveluissa (hoipa) 50,5 % (vuonna 2013 54,1 %), terveys ja vanhuspalveluissa (terpa) 58,2 % (v. 2013 59,1 %) ja ympäristö- ja rakennuspalveluissa 18,7 % (vuonna 2013 11,7 %). Vakinaisesta henkilökunnasta 22,2 % on alle 40-vuotiaita ja 13,8 % yli 60-vuotiaita. Yli 60-vuotiaiden osuus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna lähes yli kahdella prosentilla.

Taulukko 2. Vakinaisessa palvelussuhteessa olevan henkilökunnan ikäjakauma vuonna 2015

Palvelulinja	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-65
Hallinto- ja toimistopalvelut				1	1	2	7	9	5
Varhaiskasvatus ja hyv.vointipalvelut	4	6	12	11	11	15	18	27	15
Hyvinvointipalvelut	2	3	5	3	10	11	10	20	9
Terveys- ja vanhuspalvelut (hoipa)	4	11	17	31	37	50	37	60	44
Terveys- ja vanhuspalvelut (terpa)		3	12	8	10	19	18	27	13
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut			4	4	3	1		2	2
YHTEENSÄ	10	23	50	58	72	98	90	145	88

4.2 Ikääntyminen

Vuoden 2005 alusta on toteutettu suuri eläkeuudistus. Henkilö voi jäädä valintansa mukaan eläkkeelle 62-68 –vuotiaana. Taulukossa kolme on arvioitu henkilökunnan eläkkeelle jäämistä. Taulukossa kolme on mukana Kevan ilmoittamat henkilöt, jotka täyttävät vanhuuseläkeikänsä vuoden 2025 mennessä. Vuosien 2016-2025 aikana on jäämässä eläkkeelle yhteensä 215 työntekijää, joista noin 50 on lähi-/perushoitajia tai kodinhoitajia. Kymmenkunta henkilöä on täyttänyt jo eläkeikänsä, mutta jatkaa edelleen töissä. Kevan eläkeuudistus astuu voimaan 1.1.2017, joka myöhentää eläkkeelle jäämisikää.

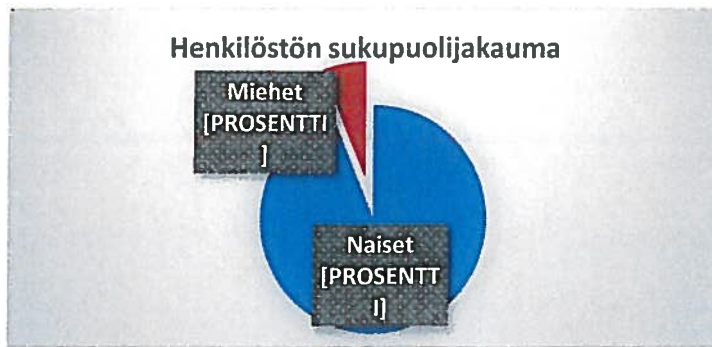
Taulukko 3. Vakinaisen henkilökunnan laskennallinen eläköityminen vuosina 2016-2025

VAKINAISEN HENKILÖKUNNAN LASKENNALLINEN ELÄKÖITYMINEN VUOSINA 2016-2025					
Vuosi	Hallinto	Hyvinvoin- tipalvelut	Terveys- ja vanhuspalvelut	Ympäristö- ja	Yhteensä
				rak.valvontapal velut	
2016		7	20		27
2017	1	2	18	1	22
2018	1	2	10	1	14
2019	3	2	18		23
2020	1	5	10		16
2021		3	18	1	22
2022		6	18		24
2023	5	6	19		30
2024	2	6	14		22
2025		3	12		15
YHTEENSÄ	13	42	157	3	215

4.3 Sukupuoli (vakainainen henkilökunta)

Vakinaisesta henkilöstöstä oli naisia 94 % eli 595 henkilöä ja miehiä 6 % eli 39 henkilöä (kuviota 1). Vakinaisen henkilökunnan sukupuolijakauma on sama kuin edellisenä vuonna. Koko maassa kunnallisesta henkilöstöstä naisten osuus vuonna 2014 oli koko henkilöstöstä 80 %. Eniten miehiä vakinaisesta henkilökunnasta oli terveys- ja vanhuspalveluissa eli 48,7 % ja toiseksi eniten hyvinvointipalveluissa eli 25,6 %. Hallinnossa sekä ympäristö- ja rakennuspalveluissa miehiä oli 4-6 henkilöä henkilökunnasta.

E. h. B

Kuvio 1. Vakinaisen henkilökunnan sukupuolijakauma vuonna 2015

4.4 Keskimääräinen työhistoria työnantajalla

Henkilökunnan työhistoria on työnantajalla kahden vuoden mittainen. Henkilökunta siirtyi Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungeista ja Reisjärven kunnista 1.1.2010 lukien kuntayhtymään ns. vanhoina työntekijöinä. Suurimmalla osalla henkilökunnasta on ollut pitkä työhistoria omassa kunnassaan.

4.5 Henkilökunnan vaihtuvuus ja rekrytointi

Vakinaisen henkilökunnan virka-/työsuhteita päättyi kertomusvuoden aikana yhteensä 146 eli 23 % koko henkilökunnan määrästä seuraavista syistä:

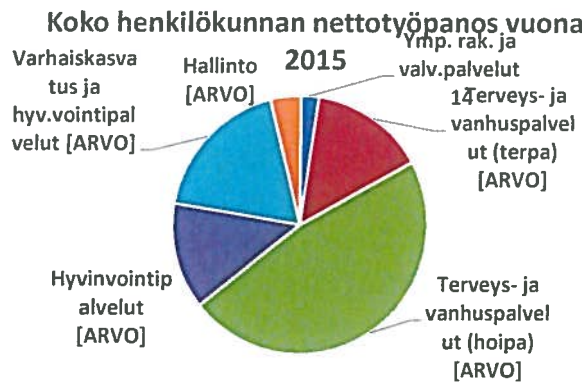
- eläke 23
- irtisanoutuminen/muu syy 22
- siirtyminen jäsenkunnan palvelukseen 101.

Osa-aika-eläkkeelle henkilökunnasta jäi 4 henkilöä. Kuntayhtymästä vanhuuseläkkeelle jääneiden keski-ikä oli 63,7 vuotta (2014 64,5). Muulle eläkkeelle jääneiden keski-ikä oli 59,3 vuotta (2014 47,5). Kevan kunta-alan eläkepoistumaennusteen 2012-2030 mukaan vuoteen 2021 mennessä jo noin kolmasosa kunta-alan työntekijöistä on siirtynyt eläkkeelle, suurinta se on Pohjois-Suomessa. Kevan toimintakertomuksen vuodelta 2014 mukaan kaikkien KuEL-eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 60,4 vuotta ja vanhuuseläkkeelle jääneiden keski-ikä 64 vuotta.

Työharjoittelussa eri oppilaitoksista on ollut opiskelijoita. TET-jaksoille tulevia koululaisia kuntayhtymä ottaa mielellään tutustumaan sosiaali- ja terveydenhuollon työelämään.

5 TYÖPANOS LASKENNALLISINA VIRKOINA/TYÖSUHTEINA

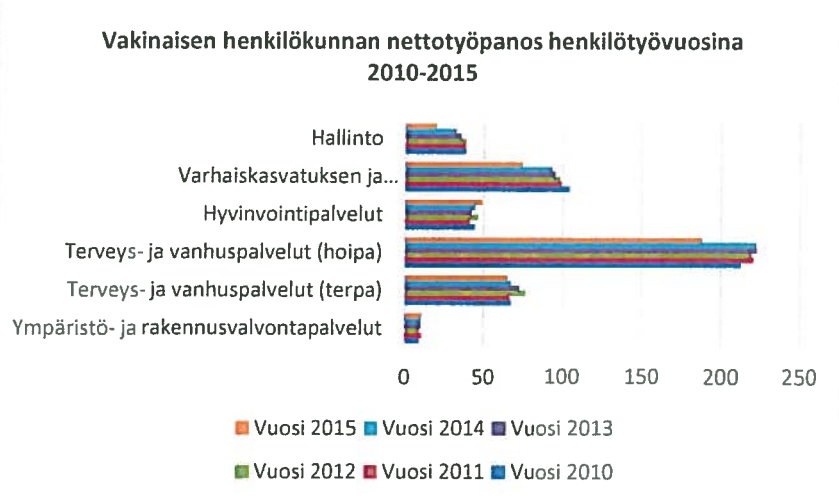
Koko henkilökunnan nettotyöpanos on esitetty kuviossa kaksi palvelulinjoittain. Terveys- ja vanhuspalvelujen palvelulinja (hoipa, terpa) on suurin palvelujen tuottaja kuntayhtymän alueella ja siellä koko henkilökunnan nettotyöpanos oli 62 % koko henkilökunnan nettotyöpanoksesta. Toiseksi suurin palvelujen tuottaja oli varhaiskasvatuksen ja hyvinvointipalvelujen (neuvola, lastensuojelu) palvelulinja 18,5 %:lla. Hallinnon osuus koko henkilökunnan nettotyöpanoksesta on 3,8 % ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen 2,3 %. Kaikkiaan kuntayhtymässä on tehty 622 henkilötyövuotta. Vuonna 2014 koko henkilökunnan työpanos oli 708 henkilötyövuotta. Nettotyöpanos on laskenut Kärsämäen erottua Selänteestä 1.1.2015 alkaen. Hallinnon nettotyöpanos on edellisiin vuosiin verrattuna laskenut huomattavasti, koska palvelusihteerit siirtyivät palvelulinjoilla vuoden 2015 alusta lähtien.

Kuvio 2 . Koko henkilökunnan nettotyöpanos henkilötyövuosina vuonna 2015

Nettotyöpanokseen vaikuttaa merkittävimmin pitkät vuosilomat, sairauspoissaolot ja muut laki-säätteiset poissaolot. Myös vakinaisten virkojen ja työsuhteiden täyttöaste vaikuttaa työpanoksen määrään. Koulutuspäivät on nettotyöpanoksessa huomioitu osittain, koska kaikkia koulutuksia ei ole kirjattu palkkaohjelmaan.

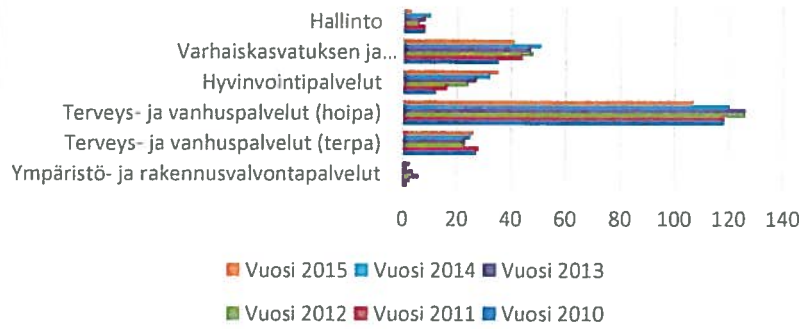
Vakinaisen henkilökunnan nettotyöpanos (kuvio 3) on 407 henkilötyövuotta, mikä on 61 virka/työsuhdetta vähemmän kuin vuonna 2014. Kuten taulukosta kolme voidaan havaita, terveys- ja vanhustalvelujen (hoipa) palvelulinjan alueella nettotyöpanos henkilötyövuosina oli vakinaisella henkilökunnalla 188 (222), varhaiskasvatuksen ja hyvinvointipalvelujen neuvolassa ja lastensuojelussa 74 (93), hyvinvointipalveluissa 49 (44), terveys- ja vanhustalvelujen (terpa) palveluissa 65 (67), ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa 11 (11) ja hallinnossa 20 (32) henkilötyövuotta. Poissaoloista johtuvaa työvoiman vajausta on korvattu sijaishenkilöstöllä.

Kuvio 3. Vakinaisen henkilökunnan nettotyöpanos henkilötyövuosina vuosina 2010-2015

Sijaishenkilökunnan tarve on nostonut sijaisten nettotyöpanosta vuosittain. Sijaishenkilökunnan tarvetta on pyritty vähentämään palkkaamalla vakinaisia varahenkilöitä hoitotyöhön. Pitkät äitiys- ja vanhempainvapaat, hoitovapaat, opintovapaat, vuorotteluvapaat, vuosilomien sijaisuudet ja sisäilmaongelmista johtuvat sijaistarpeet eivät ole vähentäneet sijaishenkilökunnan tarvetta. Sijaishenkilökunnan tarve on ollut 215 henkilötyövuotta vuonna 2015 (2014 240). Kuviossa 4 näkyvä sijaistarpeen väheneminen johtuu Kärsämäen eroamisesta.

Sijaishenkilökunnan nettotyöpanos henkilötöyvuosina 2010-2015

Kuvio 4. Sijaishenkilökunnan nettotyöpanos henkilötöyvuosina vuosina 2010-2015

6 OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

6.1 Osaamisen kehittäminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ammatilliseen täydennyskoulutukseen ja muuhun koulutukseen osallistui yhteensä 637 henkilöä eli 144 henkilöä enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Koulutuspäiviä oli työpäivinä laskettuna 1.763 päivää, kuten taulukko neljä osoittaa. Koulutuspäiviä toteutui 222 päivää enemmän edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko 4. Koulutukseen osallistuneet pv/hlö vuonna 2015

Toimialue	Lääkärit ja hammaslääkärit		Sosiaalityöntekijät		Muu korkeakoulutettu sos- ja terv.huollon hlöstö		Sos- ja terv.alan amk-tutkinnon suorittaneet m.m. sh, sos.ohj, last.tarhanopett.		Sos- ja terv.alan perustutkinnon suorittaneet		Muu palveluksessa toimiva hlöstö m.m. pph, tsto hlöstö		Opintovapaalain ja asetuksen mukainen koulutus		Oppisopimuskoulutus		Hallinnon ja muu hlökunnan koulutus		Yhteensä		
	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	Pv	Hlö	
Hallinto																		8	7	8	7
Varhaiskasvatuksen palvelut							1	1	10	10	115	110								126	121
Hyvinvointipalvelut			65	10	4	1	140	42	90	46	7	4						11	3	317	106
Terveys- ja vanhuspalvelut	47	17			35	9	406	108	611	222	8	5	22	1	132	6				1261	368
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut																		51	35	51	35
Yhteensä	47	17	65	10	39	10	547	151	711	278	130	119	22	1	132	6	70	45	1763	637	

Sosiaali- ja terveyspalvelulaki edellyttää, että koulutuspäiviä järjestetään vakinaiselle henkilökunnalle 3-10 päivää vuodessa. Kaikille halukkaille on pystytty järjestämään lain vaatima koulutus. Henkilökunnalle järjestetään vuosittain lääkehuollon koulutuksia. Lain mukaan yksilön tulee päivittää viiden vuoden välein lääkehuollon osaamisensa. RAI-toimintakykymittarin käyttöönotto ja siihen liittyvät koulutukset on aloitettu terveys- ja vanhuspalveluissa. Lisäksi hoitohenkilökunta on osallistunut terveys- ja vanhuspalveluissa iv/suonensisäisen lääkehoidon koulutuksiin ja ventrogluteaalisen pistämisen koulutuksiin. Hyvinvointipalveluissa on lähes koko henkilökunta koulutettu Lapset puheeksi -hankkeen hankerahoilla. Henkilökunnalle on järjestetty työyhteisötaitoista keväällä ja syksyllä päivän koulutus, johon osallistui noin 250 työntekijää.

6.1 Johtamisen kehittäminen

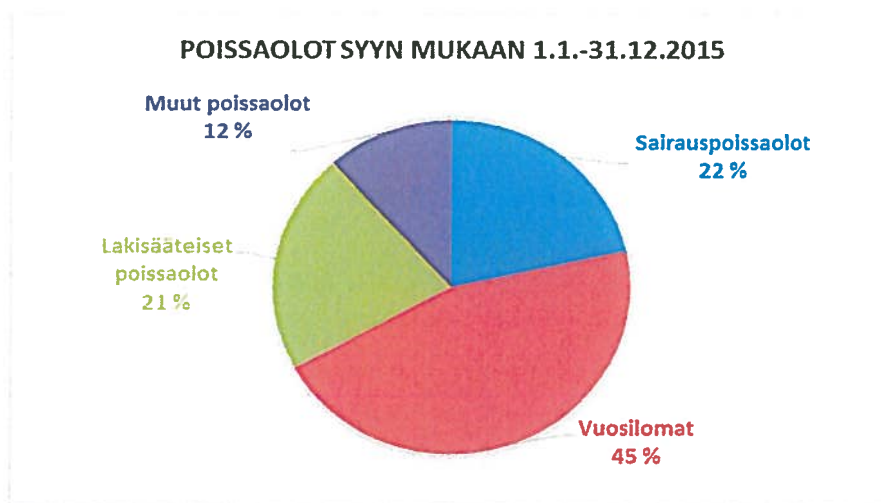
Työhyvinvointikysely on toteutettu henkilökunnalle viimeksi vuonna 2012. Palvelulinjoittain/työyksiköittäin on laadittu työhyvinvointikyselyn pohjalta kehittämissuunnitelmat työhyvinvoinnin lisäämiseksi. Työhyvinvoinnin edistämiseksi on käytetty työnohjaajia tarpeen mukaan. Henkilökunnalle

E. L. E

on järjestetty paikkakunnittain ja toimialoittain infotilaisuuksia kuntayhtymän toiminnasta. Säännöllisiä työpaikkakokouksia pidettiin palvelulinjoittain ja työyksiköittäin. Syksyllä järjestettiin esimiehille koulutus ergonomisista työvuoroista, joiden käyttöönottoa edistetään jatkossa palvelulinjoilla. Lisäksi esimiehet osallistuivat Kunnallisen Työmarkkinalaitoksen lakimiehen koulutukseen työaikamuodoista. Vuoden 2016 aikana toteutetaan työhyvinvointikysely henkilökunnalle ja hankitaan esimiesvalmennus työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja Selänteen imagon kohottamiseksi.

7 POISSAOLOT

Koko henkilöstölle poissaolopäiviä kertyi tilinpäätösvuonna 73.388 kalenteripäivää, mikä laskennallisina virka-/työsuhteina on 201 virka-/työsuhdetta eli noin kolme virka-/työsuhdetta enemmän kuin vuonna 2014 (vertailu ilman Kärsämäen henkilökuntaa). Poissaoloista 45 % (kuvio 4) aiheutui vuosilomista (33.359 pv), 22 % sairauslomista (15.786 pv), 21 % lakisääteisistä virkavapaista/työlomista (15.743 pv) ja muista poissaoloista 12 % (8.500 pv), joista suurin osa oli palkattomia työlomia/virkavapaita.

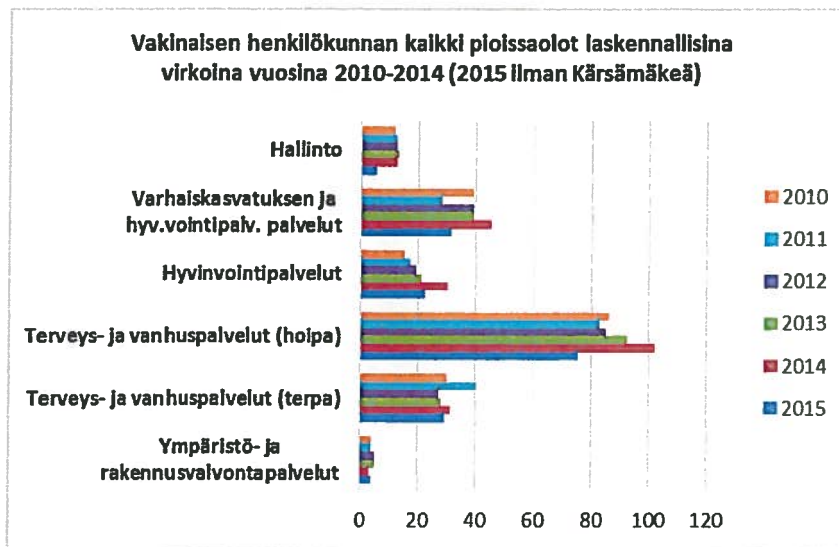
Kuvio 4. Koko henkilökunnan kaikki poissaolot syyn mukaan 1.1.-31.12.2015

Vuoteen 2014 verrattuna koko henkilökunnan sairauspoissaolot nousivat 58 päivällä. Vakinaisen henkilökunnan sairauslomat vähenivät 13 päivää ja sijaisten lisääntyivät 71 päivää. Lakisääteiset poissaolot lisääntyivät 859 päivää, johtuen pääasiassa kuntoutustukien, opinto- ja vuorotteluvapaiden lisääntymisestä. Muut poissaolot olivat lisääntyneet edelliseen vuoteen verrattuna 488 päivää, mikä johtui lisääntyneistä palkattomista työ- ja virkavapaista ja siitä, että koulutuspäiviä on merkitty enemmän palkkahallinnon ohjelmaan. Koko henkilökunnasta vakinaisen henkilökunnan vuosilomapäivien määrä väheni 821 päivää. Vuosilomapäivien määrän vähenemiseen vaikuttaa henkilökunnan vuosilomaoikeuden lyheneminen uusien työntekijöiden vuosilomien kertymättömyyden vuoksi. Kaikkiaan poissaolopäivien määrä lisääntyi 895 päivää edelliseen vuoteen verrattuna. Vertailu on tehty ilman Kärsämäen henkilökuntaa.

Sairauspoissaolojen palkkakustannukset sivukuluineen olivat laskennallisesti noin 3,9 milj.€ eli noin 98 virka-/työsuhdetta. Sijaistarve muodostuu pääasiassa vakinaisen henkilökunnan vuosilomista, sairauslomista ja lakisääteisistä poissaoloista.

Kuviosta viisi voidaan todeta, että vakinaisen henkilökunnan kaikki poissaolot ovat laskeneet 57 laskennallisella viralla/työsuhteella vuoteen 2014 verrattuna. Poissaolojen lasku johtuu Kärsämäen henkilökunnan siirtymisestä pois Selänteen palveluksessa. Hallintopalveluissa poissaolojen lasku johtuu palvelusiteerien siirtymisestä palvelulinjoille. Verrattuna edelliseen vuoteen ilman Kärsämäkeä on poissaolojen määrä noussut viidellä laskennallisella viralla/työsuhteelle terveys- ja vanhuspalveluissa. Hallinnossa poissaolojen määrä on laskenut laskennallisesti yhdellätoista laskennallisella viralla/työsuhteella johtuen siitä, että palvelusiteerit siirtyivät vuoden 2015 alusta palvelulinjoille. Ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa poissaolojen määrä on noussut yhdellä laskennallisella viralla.

Kuvio 5. Vakinaisen henkilökunnan kaikki poissaolot laskennallisina virkoina vuosina 2010-2015

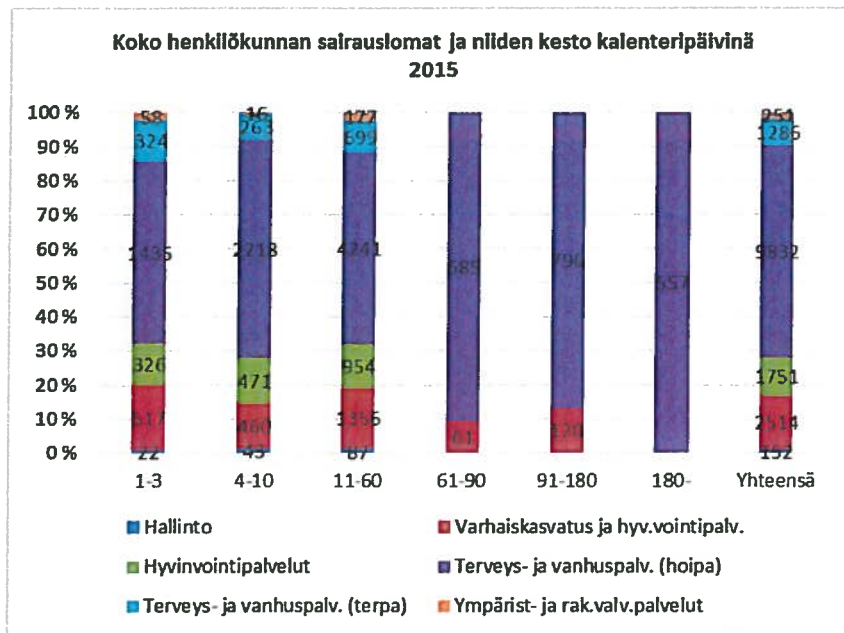
8 TERVEYDELLINEN TOIMINTAKYKY JA TYÖHYVINVOINTI

8.1 Henkilöstön sairastavuus

Koko henkilöstön sairauspoissaoloja kertyi vuodelta 2015 kalenteripäivinä 15.786 päivää (2014 15.728 ilman Kärsämäen henkilökuntaa), josta tapaturman vuoksi poissaolopäivää 321 päivää. Työtapaturmista 79,7 % tapahtui työssä. Sairauspäivä/sairastaneet henkilöt oli 24,8 kalenteripäivää. Vuoden lopussa olleen henkilökuntamäärän mukaan sairauspäiviä oli 18,1 päivää/työntekijä (2014 18,5 päivää/työntekijä). Kunta-alan henkilöstön sairauspoissaolojen määrä vuonna 2014 oli keskimäärin 16,9 päivää yhtä henkilötyövuotta kohti. Koko työajasta laskettuna sairauspäivien osuus oli 5 %, (2014 4,8 %) nousua edelliseen vuoteen verrattuna oli 0,2 %. Sairausajan palkkoja sivukuluineen ei ole voitu selvittää, mutta niitä vastaavia korvauksia on saatu Kansaneläkelaitokselta ja vakuutusyhtiöltä yhteensä 400.150 €. Korvaussumma vuodelta 2014 oli yhteensä 497.120 euroa. Kelan korvaussumman pieneneminen verrattuna vuoteen 2014 johtunee lyhyiden sairauslomien kohonneesta määrästä. Lyhyistä sairauslomista ei saada Kelan korvausta.

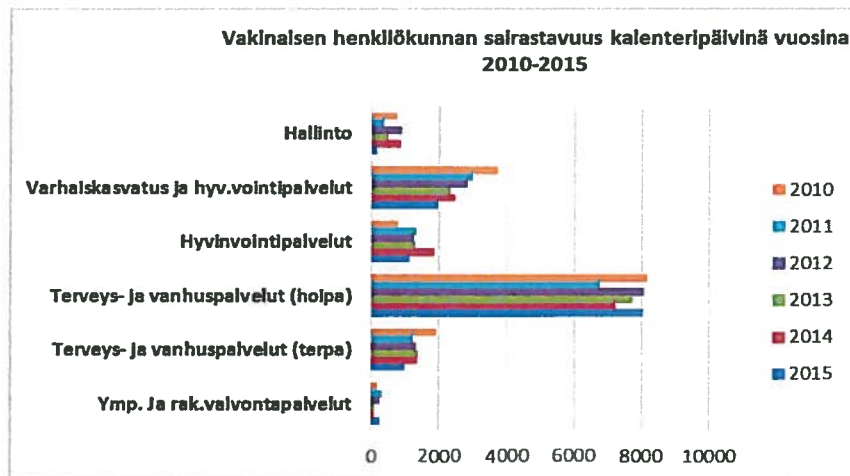
Vakinaisen henkilökunnan sairauslomien pituus kalenteripäivinä/henkilöä kohti laskettuna on ollut hallinto- ja toimistopalveluissa 11,6 päivää, varhaiskasvatuksessa ja hyvinvointipalvelujen neuvolassa ja lastensuojelussa 23,3 päivää, hyvinvointipalveluissa 24,4 päivää, terveys- ja vanhuspalveluissa (hoipa) 37,7 päivää ja terveys- ja vanhuspalveluissa (terpa) 14,3 päivää sekä ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa 20 päivää. Henkilökunnan sairauslomien pituus vaihtelee palvelulinjoilla suurestikin esim. pitkien sairauslomien vuoksi.

Kuviosta kuusi voidaan todeta, että henkilökunnan sairauslomapäivistä pisimmät sairauslomamat olivat terveys- ja vanhuspalveluissa (hoipa), samoin kuin edellisenä vuonna. Terveys- ja vanhuspalvelujen (hoipa) henkilökuntamäärä on lähes puolet koko kuntayhtymän henkilöstöstä ja siitä johtuen suurin osa sairauslomista sijoittuu suurimmalle palvelulinjalle. Sairauslomista 47,5 % (vuonna 2014 51,8 %) oli kestoltaan 11-60 päivää (7.514 pv), 22 % (vuonna 2014 20,7 %) sairauslomista kesti 4-10 päivää (3.471 pv), 17 % (vuonna 2014 15,8 %) sairauslomista kesti 1-3 päivää (2.682 pv), 13,4 % (vuonna 2014 11,7 %) sairauslomista kesti yli 60. Sairauslomien myöntäminen jaksoissa ei anna oikeaa kuvaa pitkien sairauslomien kestosta, koska palkkaohjelman raportointi ei kykene yhdistämään sairauslomiamia. Vertailu edellisiin vuosiin on vertailukelpoinen.

Kuvio 6. Koko henkilökunnan sairauspoissaolot kalenteripäivää/hlö vuonna 2015

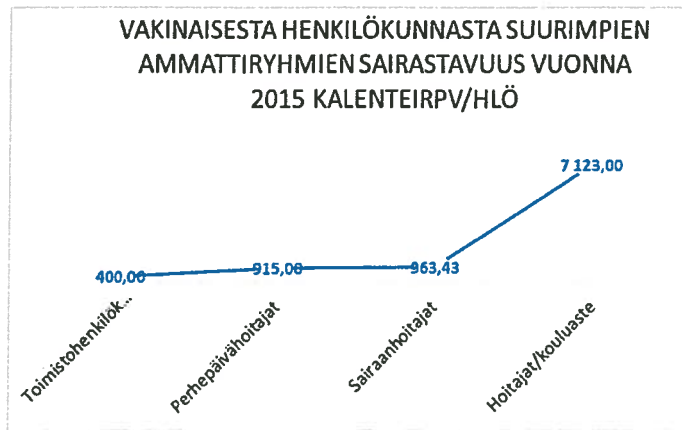
Kuviosta seitsemän voidaan todeta, että vakinaisen henkilökunnan (Kärsämäen henkilökunta mukana) sairaudesta aiheutuvat poissaolot laskivat hallinnossa 680 päivää, mikä osin johtuu palvelushteereiden siirtymisestä palvelulinjojen toimintaan. Sairauslomapäivien määrä väheni terveys- ja vanhuspalveluissa (terpa) 377 päivää, hyvinvointipalveluissa 720 päivää, varhaiskasvatuksessa ja hyvinvointipalvelujen neuvolan ja lastensuojelun palveluissa 491 päivää. Terveys- ja vanhuspalveluissa (hoipa) sairauslomapäivien määrä nousi 784 päivää ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluissa 167 päivää. Vertailu vuoteen 2014 ilman Kärsämäkeä osoittaa vakinaisen henkilökunnan sairauslomapäivien määrän pysyneen kokonaisuutena samana, mutta vaihtelua palvelulinjojen välillä on.

Kuvio 7. Vakinaisen henkilökunnan sairastavuus vuosina 2010-2015

Kuviossa kahdeksan on vertailtu vakinaisen henkilökunnan suurimpien ammattiryhmien sairastavuutta. Toimistohenkilökunnan keskimääräinen sairauslomien pituus oli 12,5 kalenteripäivää sairaanhoitajien/terveyden-hoitajien 15, kouluasteen hoitajien 37 ja perhepäivähoitajien 24,7 kalenteripäivää. Edelliseen vuoteen verrattuna kalenteripäivinä toimistohenkilökunnan sairauslomien määrä oli laskenut 304 päivää ja perhepäivähoitajien 202 päivää. Kouluasteen hoitajien sairauslomien pituus oli noussut 268 päivää ja sairaanhoitajien 109 päivää.

E.L. [Signature]

Kuvio 8. Suurimpien ammattiryhmien sairastavuus vuonna 2014 kalenteripv/hlö

Työnantaja seuraa Varhaisen tuen malli -ohjeen mukaisesti työoloja ja työhyvinvointia. Esimies ottaa puheeksi sairauslomat silloin, kun työntekijällä on yksi tai useampia lyhyitä sairauspoissaoloja 4 kuukauden aikana tai yksi yli 10 päivän sairauspoissaolo tai yli 30 sairauspoissaolopäivää 12 kk:n aikana. Keskustelun tarkoituksena on vahvistaa työntekijän voimavaroja työssään, edistää hänen työhön paluutaan ja sopia niitä edistävästä toimenpiteistä.

8.2 Henkilöstön jaksamisen tukeminen ja työkykyä ylläpitävä toiminta

Henkilökunnan työnkiertoa eri tehtäviin/työpisteisiin on tuettu mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi henkilökunnan osa-aikaeläkkeelle siirtymiseen on suhtauduttu myönteisesti ja siten tuettu mahdollisuutta olla työelämässä pitempään. Henkilökuntamäärään nähden työkyvyttömyyseläkkeitä on toimintavuoden aikana toteutunut vähäinen määrä.

Selänteen työhyvinvointia kartoitettiin toteuttamalla työhyvinvointikysely sähköisenä Kevan toimesta syksyllä 2012. Työhyvinvointikyselyn tulokset olivat jopa keskimääräisesti paremmat kuin vertailuaineistossa tai muissa sote-organisaatioissa. Kuntayhtymään on hankittu Webropol-ohjelmisto, joka edesauttaa työhyvinvointikyselyjen tekemistä henkilökunnalle jatkossa. Työhyvinvointikyselyn pohjalta palvelulinjat ja työyksiköt ovat laatineet omalle työpaikalleen kehittämissuunnitelman. Yhteistyötoimikunta on käsitellyt kehittämissuunnitelmat. Savuton Selänne työryhmä toteutti savuttoman Selänteen ohjeen ja koulutuksen savuttomuuteen henkilökunnalle. Selänne on ollut savuton työpaikka 1.1.2012 alkaen.

Kuntayhtymän työterveyshuoltosopimus on kokonaisvaltaista työterveyshuoltoa sisältäen lakisää-teisen työterveyshuollon ja yleislääkäritasoisien työterveyspainotteisen sairaanhoidon.

Kelan järjestämille Aslak- ja TYK-kuntoutuskursseille henkilökunnasta on osallistunut muutama henkilö. Työoloselvityksiä on tehty työterveyshuollon toimesta ja niihin on osallistunut työterveyshoitajan lisäksi työfysioterapeutti ja tarvittaessa työterveyslääkäri tai työpsykologi. Työkykyä ylläpitäviä ryhmiä on järjestetty eri ammattiryhmille. Työyhteisön kehittämishankkeita on aloitettu muutamassa työyksikössä. Työterveyslääkärin palveluja on ostettu Pyhäjärvelle kuukausittain ja Haapajärvelle tarvittaessa. Kolmikantaneuvotteluja työkyvyn tukemiseksi varhaisen puuttumisen ohjeen mukaisesti on käyty tarvittaessa. Keva on myöntänyt muutamia työkokeiluja työntekijöille. Työfysioterapeutti on aloittanut työergonomiakorttikoulutukset henkilökunnalle ja niihin on suhtauduttu innostuneesti. Työsuojelua on toteutettu hyvässä yhteistyössä työsuojelupäällikön ja työsuojeluvaltuutetun kanssa.

Työnantaja on kustantanut henkilökunnalle Haapajärven ja Pyhäjärven uimahalleihin uintimahdollisuuden 10 kertaa kalenterivuodessa. Kuntosalivuorot ovat olleet Haapajärvellä monitoimitalolla kaupungin työntekijöiden vuoroilla, Pyhäjärvellä uimahallilla kaupungin työntekijöiden vuoroilla ja Reisjärvellä Niemenkartanon koulun ja yläasteen kuntosalien kaikilla yleisillä vuoroilla.

Työsuojeluohjelmia on tarkistettu vuoden 2012 aikana ja työterveyshuollon toimintasuunnitelma on tarkastettu syksyllä 2014 vuodelle 2015. Sisäilmatyöryhmä on kokoontunut aktiivisesti sisäilmaongelmien vuoksi. Pahimmat esiin tulleet sisäilmaongelmat ovat olleet Pyhäjärven terveyskeskuksessa ja Haapajärven Männistökodilla. Yhteistoimintaorganisaatio kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa käsittelemään henkilökuntaa koskevia asioita.

9 PALKKA- JA MUUT HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET

Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen palkantarkistus 1.7.2015 lukien käytettiin työaikaluvin jaksotyöaika määräysten uudistamiseen, palkkahinnoitteluliitteiden (liitteet 1, 2, 7 ja 8) uudistamiseen, eräiden palkkahinnoittelukohtien peruspalkkojen korottamiseen palkkahinnoitteluliitteissä 4 ja 5 sekä omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien palvelussuhteen ehtojen muutokseen (liite 12). Ratkaisun kustannusvaikutus oli keskimäärin 0,3 prosenttia KVTES-palkkasummasta. Em. syystä 1.7.2015 lukien KVTES:ssä ei ollut yleiskorotusta eikä paikallista järjestelyerää. Kunnallisen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti 1.7.2015 käytettiin työaika määräysten muutoksiin 0,01 prosenttia ja järjestelyeränä jaettiin 0,29 prosenttia palkkasummasta. Tuntipalkkaisten työehtosopimuksen mukaan palkkoja tarkistettiin 1.7.2015 alkaen yleiskorotuksella, joka oli 0,3 prosenttia.

Kunnallisen lääkärin virkaehtosopimuksen 2014-2016 allekirjoituspöytäkirjan mukaisesti terveyskeskuslääkäreiden tehtäväkohtaista palkkaa ja henkilökohtaista lisää korotettiin 1.1.2015 alkaen 0,3 prosenttia, terveyskeskusten hammaslääkärin tehtäväkohtaista palkkaa ja henkilökohtaista lisää korotettiin 0,81 prosenttia ja eläinlääkäreiden tehtäväkohtaista palkkaa ja henkilökohtaista lisää korotettiin 0,33 prosenttia. Lääkärisopimuksen terveyskeskuslääkäreitä pätevystymääräyksiä koskeva uudistus sekä pätevystysasetuksen muutokset astuivat voimaan 1.1.2015. Lääkärisopimuksen terveyskeskusten hammaslääkäreiden toimenpideluetteloon tehdyt muutokset astuivat voimaan 1.1.2015. Toimenpidemuutoksissa on otettu huomioon Käypä hoito –suositusten mukaisia hoitokäytäntöjä. Lääkärisopimuksen (2014-2015) eläinlääkäritaksan palkkioita korotettiin kasvu- ja työllisyysopimuksen mukaisilla vaikutuksilla 1.7.2015 yleiskorotuserillä painotettuina ajankohtaan 1.1.2015. Tarkistuksen kustannusvaikutus oli 1,057 prosenttia.

Kuntayhtymän tuloslaskelman mukaiset työvoimakustannukset olivat 33,1 miljoonaa euroa (taulukko 5), mikä on noin 1,1 miljoonaa euroa enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Vakinaisen henkilökunnan palkat nousivat 2,49 %, erilliskorvaukset 6,02 %, lomarahamenot 2,36 % ja määräaikaisen henkilökunnan ja sijaisten palkat 1,64 % edelliseen vuoteen verrattuna. Palkkamenojen laskua oli perhehoitajien palkkioissa -7,85 % ja kokouspalkkiomenoissa 6,43 %. Henkilösivukulut olivat yhteensä 6,3 miljoonaa euroa, joista eläkekulut 4,8 miljoonaa euroa. Kuntayhtymän eläkekulut ovat normaalia kunnallishallinnon organisaatiota pienemmät, koska kuntayhtymä maksaa KuEL-maksuista ainoastaan palkkaperusteista maksua ja työnantajien yhteisvastuullista Varhe-eläke-maksua. Työnantajien yhteisvastuullista Varhe-eläkemaksua maksettiin noin 138.883 euroa ja se on nousussa. Työnantajan henkilöstön sivukulut nousivat 4,5 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Rahapalkkamenot paikkakunnittain noudattelevat henkilökunnan ja asukkaiden lukumäärää. Haapajärven kaupungin alueella henkilöstömenot olivat 13,9 milj. €, Pyhäjärven kaupungin alueella 11,9 milj. €, Kärsämäen kunnan alueella 0,2 milj. € ja Reisjärven kunnan alueella 5,5 milj. €. Kuntayhtymän hallinto- ja toimistopalvelut sekä kuntayhtymän ja kuntien yhteisesti järjestämät talous- ja henkilöstöhallintopalvelujen rahapalkkamenot olivat 1,2 milj. €. Edelliseen vuoteen verrattuna palkkamenot nousivat eniten Pyhäjärven kaupungin osalta 5,8 %, Haapajärven kaupungin osalta 4,7 %, Reisjärven kunnan osalta 9,3 % ja Kärsämäen kunnan osalta 8,8 %. Hallinto- ja toimistopalveluiden palvelusihteerit siirtyivät palvelulinjoille vuoden 2015 alusta ja nostavat siten palvelulinjoilla paikkakunta kohtaisia palkkamenoja. Organisaatiomuutoksesta johtuen hallinto- ja toimistopalvelujen palkkamenot laskivat 39,9 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko 5. Palkka- ja muut henkilöstökulut kunnittain vuonna 2015

	2014, ilman Kärsämäkeä	2015	Muutos % ed. vuoteen
Työvoimakustannukset yhteensä	32 039 932,74	33 116 673,54	3,36
josta			
1 Palkat yhteensä	25 685 348	26 407 436	2,81
josta			
- Maksetut palkat ja palkkiot	197 794	181 813	-8,08
- Vakinaisen henkilökunnan palkat	17 549 685	17 986 234	2,49
- Tuntipalkat	80 543	96 247	19,50
- Erilliskorvaukset	2 507 117	2 658 147	6,02
- Lomarahat	1 174 044	1 201 722	2,36
- Vuosiloman sijaisten, määräaikaisten ja työllistettyjen palkat	4 345 842	4 417 078	1,64
- Kokouspalkkiot	17 576	16 446	-6,43
- Asiantuntija- ym. Muut palkkiot	16 454	30 797	87,17
- Muut palkkiot		341	
- Jaksotetut palkat ja palkkiot	293 414	230 485	-21,45
- Kela- ja tapaturmakorvaukset	-497 120	-411 872	-17,15
2 Työnantajan eläke- ja muut sosiaalivakuutusmaksut	6 047 983	6 323 902	4,56
3 Henkilöstöinvestoinnit			
- Työterveyshuolto, netto	194 330	192 121	-1,14
- Koulutus ja muu kehittäminen	90 729	131 330	44,75
- Muut yhteensä (työpaikkaruokailu, virkistys jne.)	21 543	61 884	187,26

Taulukosta kuusi voidaan nähdä, että suurimmat rahapalkkamenot ovat terveys- ja vanhuspalveluissa 21,7 milj. €. Siellä on myös suurin osa henkilökunnasta. Pienin rahapalkkamenoiltaan on hallinto- ja toimistopalvelut, 1,1 milj. €. Varhaiskasvatuksen, neuvolan ja lastensuojelun rahapalkkamenot olivat 5,2 milj. €, hyvinvointipalvelujen 3,9 milj. € ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen 1,1 milj. €. Henkilökunnan vakinaistamiset nostivat palkkakustannuksia, myös henkilökunnan muuttaminen ilta- ja sunnuntaityövuoroihin nosti kustannuksia. Hallinto- ja toimistopalveluista siirtyi palvelusihteerit palvelulinjojen alle ja sen vuoksi hallinnon palkkamenot alittuivat n. 770.000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna, muilla palvelulinjoilla palkkamenot kasvoivat vastaavasti.

E.L. P

Taulukko 6. Palkka ja muut henkilöstökulut palvelulinjoittain vuonna 2015

Palvelulinja	Palkat ja palkkiot (1000 euroa)	Henkilösivukulut (1000 euroa)	Yhteensä (1000 euroa)	%	Muutos 2014/2015 (1000 euroa/%)
Hallinto	972	218	1.190	3,5	770/39,3
Varhaiskasvatus, neuvola, lastensuojelu	4.237	986	5.223	15,8	947/15,3
Hyvinvointipalvelut	3.131	783	3.914	11,8	216/-5,8
Terveys- ja vanhuspalvelut	17.611	4091	21.702	65,5	1.292/5,6
Ympäristöpalvelut	868	246	1.114	3,4	101/-10
Yhteensä	26.819	6.324	33.143	100	2.692/7,5

10 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Kuntayhtymän kuudennen toimintavuoden henkilöstöraportti osoittaa, että henkilökuntamäärä kuntayhtymässä on suuri verrattuna alueen muihin työpaikkoihin. Henkilökunnan lukumäärää vähentää Kärsämäen poisjäänti kuntayhtymästä. Henkilökunnan määrää on sopeutettu Kärsämäen poisjäännin vuoksi esim. jättämällä johtavia virkoja täyttämättä. Päivätyössä olevan henkilökunnan vakanssien vapautuessa täyttölupa on haettu kuntayhtymähallitukselta. Lyhytaikaisten sijaisten tarve on suurinta terveys- ja vanhuspalvelujen kotihoidossa ja asumispalveluissa sekä perhepäivähoidossa.

Kaikkia vapautuvia virkoja/työsuhteita ei ole saatu täytettyä. Vaikeimmin rekrytoitava henkilö-kunta on lääkärit, sosiaalityöntekijät ja puheterapeutit. Keski-ikä henkilökunnalla on hieman korkeampi kuin kunta-alalla työskentelevien keskimääräinen keski-ikä. Ikäeläkkeelle henkilökunnasta seuraavien viiden vuoden kuluessa jää noin 16 %. Henkilökunnan vaihtuvuuteen on vaikut-tanut vanhuuseläkkeelle jäännit ja irtisanoutumiset. Vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeelle henkilökunnasta on jäänyt 3,6 %. Työvoima kuntayhtymässä on naisvaltaista.

Koko henkilökunnan nettotyöpanos on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna Kärsämäen henkilökunnan työpanoksen poistuttua, mutta siihen on vaikuttanut hieman myös henkilökunnan poissaolojen määrä. Henkilökunnalla on ollut mahdollisuus kehittää omaa osaamistaan sosiaali- ja terveyspalvelulain edellyttämällä tavalla. Henkilökuntaa on osallistunut työyhteisötaitojen koulutukseen ja työnohjausta on järjestetty tarpeen mukaan. Säännölliset työpaikkakokoukset ovat toteutuneet palvelulinjoittain ja niiden pitämistä pidetään tärkeänä henkilökunnan keskuudessa.

Sairauspoissaolojen määrä on pysynyt samana edelliseen vuoteen verrattuna. Koko työajasta laskettuna sairauspäivien osuus oli 5 prosenttia. Kuntayhtymässä on toteutettu aktiivisesti työnkiertoa, mikä mahdollistaa vakinaisen henkilökunnan siirtymisen työpisteestä toiseen mm. niissä tilanteissa, kun asiantuntijuutta on tarvittu toisessa työyksikössä tai kun terveydellinen toimintakyky on rajoittunut. Työntekijän työuran jatkamiseksi on käyty mm. kolmikantaneuvotteluja.

Työnantaja on osallistunut myös henkilökunnan fyysisen terveyden ylläpitämiseen ilmaisten uimahallilippujen ja kuntosalivuorojen muodossa. Työterveyshuolto on järjestetty omana toimintana. Työilmapiirikartoitusta ei ole kuluneena vuonna tehty.

Työvoimakustannukset ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna 3,3 %. Talousarvioon verrattuna palkkamenot toteutuivat 101,61 %:sti. Palkkamenojen nousu johtui mm. asiakkaiden tarpeesta lisätä henkilökuntaa ilta- ja viikonloppuvuoroihin, henkilökunnan vakinaistamisista ja sopimuskorotuksista edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuntayhtymän henkilöstöpolitiikalle tulevina vuosina haasteellisinta on varhaisen tuen mallin mukaisesti henkilökunnan terveydelliseen toimintakykyyn vaikuttaminen ja työhyvinvoinnin edistäminen. Yhteistyötoimikunta on perustanut työryhmän työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja sairauslomien vähentämiseksi. Myös esimiesten osaamista tulee vahvistaa. Henkilökunnan eläköityminen ja vaihtuvuus asettavat suuret haasteet rekrytointiin panostamiseen.

HYVINVOINTIALVELUET	Haapajärvi		Pyhäjärvi		Reisjärvi		Seinäjoki	
	tp2014	ta2015	tp2015	ta2015	tp2014	ta2015	tp2014	ta2015
	tp2014	ta2015	tp2015	ta2015	tp2014	ta2015	tp2014	ta2015
Neuvola ja opiskeluterveydenhuolto								
Perheusunnittelu, käynnit	257	400	261	312	400	244	98	90
Äityyneuvola, terveydenhoitajalla käynnit	1182	1200	930	730	750	816	445	500
Äityyneuvola, lääkärillä käynnit	479	500	418	447	300	370	76	150
Lastenneuvola, terveydenhoitajalla käynnit	2117	1900	2037	1063	900	1024	676	650
Lastenneuvola, lääkärillä käynnit	499	550	371	380	400	340	122	200
Kouluterveydenhuolto, terveydenhoitajalla käynnit	3005	3200	2584	1741	1900	1420	898	1000
Kouluterveydenhuolto, lääkärillä käynnit	438	550	466	240	200	305	109	150
Opiskeluterveydenhuolto, terveydenhoitajalla käynnit	367	500	345	325	400	273	217	300
Opiskeluterveydenhuolto, lääkärillä käynnit	0	50	42	1	20	24	19	50
Muut terveydenhoito	1356	1300	1386	1775	1100	1408	489	400
Leikkikenttätoiminta, läsnäolopäivät				962	960			962
Leikkikenttätoiminta, lapset				173	170			173
Aamolan varhaiskasvatustienhoito				1311	1500	2072		1311
Perhekerhot, lapsia/hoitajia toimintapäiviä				615/343	109/70			615/343
Lapsiparkki, lapsia/perheitä toimintapäiviä				88				88
Aamolan kesätoiminta/ lapset läsnäolopäivät				174/19				174/19
Aamolan kesätoiminta/ lapset toimintapäiviä				35				35
Aamolan kesätoiminta/ lapset läsnäolopäivät				46				46
Aamolan kesätoiminta/ lapset toimintapäiviä				197				197
Lastensuojelu								
Lastensuojeluilmoitusten määrä	112	110	188	84	75	135	64	75
Lastens. tarpeen selvitykset	42	30	59	33	40	37	22	20
Lastens. asiakassuunnitelmien määrä	199	210	192	62	125	70	40	65
Lastensuojelun uudet alk. avohuollon asiakkuudet	55	80	26	29	30	12	24	30
Kaikki lastensuojelun asiakkaat	223	220	216	129	140	98	61	80
Avohuollon tukitoimien lapset	211	180	192	116	105	89	54	60
Perhetyön piirissä olleet lapset	119	110	130	30	45	22	10	12
Perhetyön piirissä olleet lapset	37	34	35	17	24	10	5	5
Perhetyön piirissä olleet perheet	144	110	190	35	25	41	21	25
Lapsiperheiden kotipaiv. piirissä olleet lapset	27	20	39	14	8	13	5	10
Lapsiperheiden kotipaiv. piirissä olleet perheet	21	25	21	14	18	13	7	8
Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset (kaikki)								
Ammattilliset perhekodit vrk	950			608	730	1422	720	1825
Lastensuojelulaitokset vrk	1576	1825	2091	1503	1642	1422	730	1825
Lastensuojelu/ sijaisperhehoito vrk	2190	2190	2224	2553	1825	1788	1095	1095
Jälkihuollon piirissä lapset/perheet	13	11	14	11	8	10	3	5
Lastenvahvojan tekemät sopimukset	199	198	193	119	143	147	48	42
Lausunnot oikeudelle	1	1	2	1	1	1	1	1
Naskali kerkhopäivät	41	38	35					
Naskali kerkhopäivät lapset	33	30	25					
Naskali kerkhopäivät perheet	20	20	12					

S. L. R

S.L.P.

HYVINVOINTIPALVELUT	Haapajärvi		Pyhäjärvi		Reisjärvi		Selänne		
	tp2014	ta2015	tp2014	ta2015	tp2014	ta2015	tp2014	ta2015	
	tp2015	tp2015	tp2015	tp2015	tp2015	tp2015	tp2015	tp2015	
Aikuisosasto	280	275	178	210	198	52	60	52	525
Perustoimeentulotuki, kotitaloudet	94	90	83	80	79	16	20	22	204
Ehkäisevä tt, kotitaloudet	28	30	28	35	30	14	10	6	70
Opiskelijoiden työllistäminen	5	6	1	2	0	1	2	0	4
Välitystiisiakkaat	16	12	10	10	10	4	3	4	30
Aktivointisuunnitelmien määrä, henkilöä	28	20	16	15	32	6	5	13	40
Kuntoutuksessa työtoiminta, asiakkaat	95	85	35	35	67	24	20	28	121
Kela: pass.työmarkkinat.asiakkaat	89	80	78	75	110	34	30	46	212
Vp:n kuitetuspalvelut, asiakkaat	142	140	171	165	179	74	80	73	318
Vp:n henkilökohtainen avustaja, asiakkaat	27	30	40	40	50	21	25	21	384
Vp:n asunon muutostyöt, asiakkaat	5	5	25	25	13	8	6	0	100
Vp:n palveluasuminen, hoitopäivät/osto	1879	1825	0	0	461	365	365	365	19
Muiden vp:n palvelut, asiakkaat	17	15	17	10	10	4	3	4	2628
Sosiaalihuoltolain kuitetuspalvelut, asiakkaat	10	12	28	30	26	4	5	4	28
Vp/palvelusuunnitelmat	14	15	23	25	30	5	5	8	39
Toimeentulotunvan asiakassuunnitelmat	10	20	10	20	54	0	5	10	54
Kotouttamissuunnitelmat	0	2	0	2	0	0	1	0	94
Vammaispalvelut	85	84	104	105	105	46	46	46	0
Palveluohjaus, asiakkaat	16	18	15	15	19	7	7	7	235
Vamm.omais.hoidontuki, asiakkaat	9300	8700	9288	9000	9857	5723	5960	5684	43
Tolmintakeskus, käynnit	830	300	745	600	1192	285	260	186	25158
Kouluikäisten päivähoito, hoitopv	110	100	477	480	547	66	75	82	2552
Vammaisten perhehoito, hoitopv	635	700	2278	2000	2515	694	630	3270	745
Tuettu asuminen, omatoiminta, käynnit	24	20	0	468	446	0	0	24	6616
Tuettu asuminen, ostopalvelu, käynnit/ h	2878	2920	342	340	340	365	365	365	806
Palveluasuminen, ostopalvelu, hoitopäivät	3613	4380	0	0	340	3850	4015	4093	3566
Tehostettu palveluasuminen, omatoiminta, hoit	2842	2930	7332	7690	8177	1588	1825	2092	7669
Tehostettu palveluasuminen, ostopalvelu, hoitopv	634	550	867	860	454	30	30	61	12573
Laitoshoito, hoitopäivät	805	1080	870	1080	688	141	170	224	1164
Terapiapalvelut	1784	1710	1309	1210	1582	95	110	91	1736
Perheneuvola, käynnit	238	320	320	280	201	33	80	75	3671
Päihdepalvelu, käynnit	2947	3375	3159	3600	3357	1043	1350	1003	539
Katkaistu- ja kuntoutuslaitoshoito, hoitopv	1374	1200	2461	2300	2724				6993
Mielenterveyspalvelut, käynnit	2897	2920	774	730	365	630	665	734	4313
Päivätoiminta, käynnit	1805	1825	4098	4745	5080				3500
Tuettu asuminen, omatoiminta, hoitopv	1408	1460							2897
Tuettu asuminen, ostopalvelu, hoitopv	7153	8030	3281	3650	3785				2920
Palveluasuminen, omatoiminta, hoitopv									3209
Palveluasuminen, ostopalvelu, hoitopv									3220
Tehostettu palveluasuminen, ostopalvelu, hoitopv									4745
									4015
									3182
									12479

W.L. A

TERVEYS- JA VANHUSPALVELUT	Haapajärvi		Pyhäjärvi		Reisjärvi		Selänne	
	tp2014	ta2015	tp2015	ta2014	ta2015	tp2015	tp2014	ta2015
	tp2015	tp2015	tp2015	tp2014	ta2015	tp2015	tp2014	ta2015
Suun- ja hampaiden terveydenhuolto								
Hammassiiväilykäynnit	4989	7000	5629	3490	3500	3735	2723	2500
Suuhygienistillä käynnit	777	1500	1220	375	700	482	275	400
Hammashoitajalla käynnit	605	550	396	513	400	161	264	250
Erikoishmi käynnit	828	800	857	330	300	307	54	50
Erikoissairaanhoido								
Neurologi	*111/85	90	*127/104	*167/156	170	*165/161	25	25
Geriatri	56/40	50	*66/40				16	20
Kirurgi kons.	231/163	200	*203/140	26		31	35	
Skopiat	231/147	220	*227/166	316/272	320	233	48	
Keuhkokuume	41	48	295/215		300	*341/260	30	
Konvalaakari	685/319	650	*612/334	133		122	75	
Kardiologi	193/100	170	*137/80	64		42	19	
Lastenlääkäri	252	220	*221/161		75	27	32	
Neurologi	1	50	12	1			2	
Diabetes etävo	39	50	*65/60		50	5	35	
Diabetesiäkäri				17	350			
Gynegologi				400				
Neuvolalääkäri			14		25	14	144	150
Lasten psykiatri		280	355		260	234		120
Psykiatri			115			143		
Päihdelääkäri		1980	1615	1284	1550	1258	427	365
Erikoislääkärit yht.***	1187	1800	*1500/169	508		623	395	1800
Dialyysi	1800/390						1800/1363	
Omaishoito								
Hoidettavat	52	58	61	43	47	46	15	18
Kotihoito käynnit	63295	59300	65869	108132	105000	116158	29016	30900
Tehostettu palveluasuminen								
Oma toiminta, päivät	21150	20805	20579	20982	21500	21479	7683	7665
Oma toiminta, paikat	56	57	56	59	59	59	20	21
Ostetut, päivät	4777	5110	4817	5429	6500	7490	3285	3285
Vuorohoito, päivät	5630	4380	5388	3907	4000	4046	900	900
Päivätoiminta, päivät	729	700	798	1260	2200	839	620	660
Palveluasuminen								
Ostetut, päivät					2920	3255	2920	2500

*ensimmäinen luku kertoo kaikki ko.paikassa tehdyt toimenpiteet/käynnit ja toinen luku ko.kunnan osuuden

**ensimmäinen luku kertoo kaikki käynnit sisältäen ulkopaikkakuntalaiset ja toinen luku Selänteen alueen käynnit

*** laskettu kotikunnan mukaan yhteen, ei käyntipaikan

**** Selänteen alueen käynnit yhteensä